

Instytut Badawczy IPC

Prognoza oddziaływania na środowisko

Strategii Rozwoju Gminy Międzyrzecz 2030

Marek Karłowski, Instytut Badawczy IPC
2022-09-06

Spis treści

1. Podstawa formalno-prawna	3
2. Informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami.....	7
3. Informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy.....	11
4. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania.....	12
5. Analiza oddziaływania na środowisko	13
5.1 Istniejący stan środowiska.....	13
5.1.1. Położenie, sieć osadnicza, struktura funkcjonalno-przestrzenna	13
5.1.2. Klimat.....	14
5.1.3. Zasoby surowców mineralnych	15
5.1.4. Szata roślinna	15
5.1.5. Świat zwierząt.....	16
5.1.6. Gleby.....	17
5.1.7. Wody powierzchniowe i podziemne	17
5.1.8. Powietrze atmosferyczne	28
5.1.9 Klimat akustyczny	30
5.1.10 Promieniowanie elektromagnetyczne	33
5.1.11 Gospodarka odpadami	34
5.1.12 Obszarowa ochrona przyrody	37
5.1.13 Dziedzictwo kulturowe i ochrona krajobrazu.....	41
5.2 Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu	42
5.3 Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem	43
5.3.1 Obszary o szczególnych właściwościach naturalnych lub posiadające znaczenie dla dziedzictwa kulturowego, wrażliwe na oddziaływanie, istniejące przekroczenia standardów jakości środowiska lub intensywne wykorzystywanie terenu.....	43
5.3.2 Formy ochrony przyrody w rozumieniu ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody oraz obszary podlegające ochronie zgodnie z prawem międzynarodowym	45
5.4 Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.....	46
5.4.1 Przydatność w uwzględnieniu aspektów środowiskowych, w szczególności w celu wspierania zrównoważonego rozwoju oraz we wdrażaniu prawa wspólnotowego w dziedzinie ochrony środowiska	46
5.4.2 Powiązania z problemami dotyczącymi ochrony środowiska	48
5.5 Charakterystyka planowanych przedsięwzięć.....	49

5.5.2 Powiązania z działaniami przewidzianymi w innych dokumentach	72
5.6. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu	74
5.7 Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnio-terminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko	81
5.7.1 Rodzaj i skala oddziaływania na środowisko w odniesieniu do poszczególnych zadań	82
5.7.2 Podsumowanie oddziaływania na środowisko.....	96
5.8 Analiza oddziaływania na środowisko realizacji programu	99
5.8.1 Czy projektowany dokument wyznacza ramy dla późniejszych realizacji mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz czy realizacja postanowień tego dokumentu może spowodować znaczące oddziaływania na środowisko	99
5.8.2 Wpływ realizacji zadań mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko na jego wybrane komponenty oraz proponowane działania kompensacyjne	102
6. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko.....	110
7. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko.....	111
8. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie.....	113
9. Streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym.....	114
10. Literatura i materiały źródłowe.....	119
11. Spis map i tabel	121

1. Podstawa formalno-prawna

Zgodnie z art. 46 pkt 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2022 poz. 1029), zwanej dalej OOS, przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymagają projekty studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz planu zagospodarowania przestrzennego, wyznaczający ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, a także koncepcji rozwoju kraju, strategii rozwoju, programu, polityki publicznej i dokumentu programowego, z zakresu polityki rozwoju, wyznaczający ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

Celem prognozy jest ustalenie, czy zapisy projektowanej Strategii Rozwoju Gminy Międzyrzecz 2030 nie naruszają zasad prawidłowego funkcjonowania środowiska przyrodniczego. Prognoza ma również ułatwić identyfikację możliwych do określenia skutków środowiskowych spowodowanych realizacją w przyszłości postanowień ocenianego dokumentu oraz określić, czy istnieje prawdopodobieństwo powstawania w przyszłości konfliktów i zagrożeń w środowisku.

Prognoza została opracowana zgodnie z art. 51 ust.2 i art.52 ust.1.i 2 ustawy OOS i zawiera:

- a) informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- b) informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- c) propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- d) informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- e) streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym.
- f) oświadczenie autora, a w przypadku gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów – kierującego tym zespołem, o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74a ust. 2, stanowiące załącznik do prognozy,
- g) datę sporządzenia prognozy, imię, nazwisko i podpis autora, a w przypadku gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów – imię, nazwisko i podpis kierującego tym zespołem oraz imiona, nazwiska i podpisy członków zespołu autorów.

Prognoza określa i analizuje:

- a) istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- b) stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- c) istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- d) cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,

- e) przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na:
- różnorodność biologiczną,
 - ludzi,
 - zwierzęta,
 - rośliny,
 - wodę,
 - powietrze,
 - powierzchnię ziemi,
 - krajobraz,
 - klimat,
 - zasoby naturalne,
 - zabytki,
 - dobra materialne
 - z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.

Prognoza przedstawia również:

- a) rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,
- b) biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru – rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Informacje zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko, zostały opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu oraz etapu przyjęcia tego dokumentu.

W prognozie oddziaływania na środowisko uwzględniono informacje zawarte w prognozach oddziaływania na środowisko sporządzonych dla innych, przyjętych już, dokumentów powiązanych z projektem dokumentu będącego przedmiotem postępowania.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gorzowie pismem z dnia 19 lipca 2022 roku (WZŚ.411.98.2022.JF) uzgodnił zakres Prognozy.

Zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko sporządzanej dla opracowania „Strategia Rozwoju Gminy Międzyrzecz 2030”, zgodnie z art. 51, ust. 2, z uwzględnieniem art. 52 ust. 1 i ust. 2 ustawy ooś, przy jednoczesnym uszczegółowieniu o niżej wymienione zagadnienia.

W prognozie oddziaływania na środowisko powinna zostać dokonana ocena Strategii pod kątem zgodności jego założeń ze wskazaniami dotyczącymi gminy Międzyrzecz, znajdującymi się w dokumentach strategicznych i planistycznych sporządzanych dla województwa lubuskiego, a także uwzględniać ustalenia dokumentów tego rodzaju, obowiązujących na terenie gminy Międzyrzecz.

Jednocześnie, w prognozie należy ocenić czy założenia Strategii będą uwzględniać zasady zrównoważonego rozwoju oraz wpłyną na poprawę stanu środowiska oraz jego poszczególnych elementów na terenie gminy Międzyrzecz.

Ponadto, prognoza oddziaływania na środowisko należy przedstawić uszczegółowione informacje dotyczące:

- wpływu założeń Strategii na obszary i elementy chronione ustanowione na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t. j. Dz. U. z 2022 r. poz. 916);
- oceny wpływu działań i zamierzeń przewidzianych w Strategii na zachowanie funkcjonalności korytarzy ekologicznych, przede wszystkim związanych z głównymi ciekami przepływającymi przez gminę Międzyrzecz, szczególnie na terenach zurbanizowanych;
- uwzględnienia w Strategii konieczności rozwoju odnawialnych źródeł energii, w tym biogazowni i małych elektrowni wodnych, m.in. w kontekście dywersyfikacji źródeł jej wytwarzania oraz oceny ich wpływu na środowisko;
- wskazań dotyczących uregulowania gospodarki ściekowej na terenach wiejskich, prowadzących do ograniczenia zanieczyszczania ściekami wód gruntowych i gleby;
- działań przewidzianych w Strategii, zmierzających do ochrony gruntów rolnych o wysokich klasach bonitacyjnych;
- wskazań w Strategii mających na celu ochronę krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego;
- zawartych w Strategii wskazań do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, mających na celu poprawę stanu środowiska oraz zapobiegające pogorszenia jego stanu, związane m.in. z intensywną urbanizacją i użytkowaniem rekreacyjnym terenów przy Jeziorze Głębokim, suburbanizacją i rozpraszaniem zabudowy skutkującą chaosem przestrzennym.

Zakres oraz dokładność powyższych informacji, które należy zawrzeć w sporządzanej prognozie oddziaływania na środowisko powinien być dostosowany do zasięgu obszarowego Strategii oraz jej założeń.

Lubuski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Gorzowie Wielkopolskim pismem z dnia 15 lipca 2022 roku (NZ.9022.288.2022.MZ) uzgodnił zakres Prognozy.

Prognoza oddziaływania na środowisko powinna spełniać wymogi art. 51 ust. 2 oraz art. 52 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* oraz obejmować ocenę jakościową i ilościową wpływu realizacji ustaleń przedmiotowego dokumentu na poszczególne komponenty środowiska, a w zakresie kompetencji Lubuskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego dać rzetelną ocenę oddziaływania na stan zdrowia oraz warunki i jakość życia ludzi (zwłaszcza zamieszkujących tereny w pobliżu planowanych inwestycji), w szczególności w aspekcie:

- zagrożenia dla wód podziemnych, w szczególności Głównych Zbiorników Wód Podziemnych zlokalizowanych na analizowanym terenie (należy uwzględnić nakazy, zakazy i ograniczenia związane z ochroną zasobów wody),
- zagrożenia dla ujęć i źródeł wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi z uwzględnieniem obszarów stref ochronnych tych ujęć,
- zagrożeń dla zbiorników wodnych, które mogą być wykorzystywane jako miejsca przeznaczone do kąpeli
- narażenia na zanieczyszczenia powietrza (w tym odory), hałas i wibracje:
- zapewnienie odpowiednich standardów jakości powietrza atmosferycznego,
- zachowanie dopuszczalnych poziomów hałasu na terenach chronionych akustycznie, zwłaszcza na terenach zabudowy mieszkaniowej/siedlisk ludzkich, zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży (jednostki oświatowe) oraz terenach rekreacyjno-wypoczynkowych,
- a także wskazanie działań zaradczych mających na celu eliminację bądź minimalizację negatywnych skutków mogących wystąpić w związku z realizacją planowanych inwestycji wraz z analizą ich skuteczności i poprawności.

Jednocześnie Lubuski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Gorzowie Wlkp. wskazuje, że prognoza oddziaływania na środowisko powinna odnosić się do pełnej wersji projektowanego dokumentu i obejmować wszystkie planowane działania mogące znacząco oddziaływać na środowisko zarówno w fazie realizacji, jak i eksploatacji. Jeżeli na dalszym etapie prac projekt dokumentu zostanie rozszerzony o dodatkowe zapisy, istotne z punktu widzenia adekwatności strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, również powinny zostać uwzględnione w prognozie.

Ponadto należy zauważyć, że po przyjęciu projektu niniejszego dokumentu, konkretne działania inwestycyjne realizowane w oparciu o ten dokument, zakwalifikowane do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, będą wymagać uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, a także mogą wymagać przeprowadzenia procedury oddziaływania na środowisko wynikającej z przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Wówczas (w ramach takiej procedury, o ile jej przeprowadzenie okaże się konieczne dla konkretnych inwestycji) dokonana powinna być szczegółowa analiza jakościowa oraz ilościowa wpływu danego przedsięwzięcia na środowisko, w tym na zdrowie ludzi.

2. Informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami

Strategia Rozwoju Gminy Międzyrzecz 2030 (dalej Strategia) jest kluczowym dokumentem z punktu widzenia rozwoju Gminy. Jest to dokument o charakterze strategicznym, nadrzędnym dla szeregu polityki szczebla lokalnego, stanowiący uzupełnienie dokumentów o charakterze planistycznym, w szczególności Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Międzyrzecz.

Strategia to długookresowy plan działania, określający strategiczne cele rozwoju i przyjmujący priorytety działania (cele operacyjne i kierunki), które są niezbędne dla realizacji przyjętych zamierzeń rozwojowych.

Ustalenia zawarte w Strategii stanowią podstawę do prowadzenia przez władze Gminy długookresowej polityki rozwoju społeczno-gospodarczego. Wokół nich koncentrować się będą działania zmierzające do zapewnienia jak najlepszych warunków życia mieszkańcom Gminy oraz tworzenia sprzyjających warunków dla dalszego rozwoju.

Struktura postulatyczna dokumentu **Strategii Rozwoju Gminy Międzyrzecz 2030** opiera się na wizji, misji, celach oraz priorytetach.

Rozwinięciem priorytetów są kierunki działań, w których faktycznie przedstawiono zakres realizacji zamierzeń rozwojowych gminy w perspektywie 2030 roku. Oznacza to, że analiza ram, jakie przenoszą za sobą ustalenia Strategii opierać się będzie na analizie treści zapisów odnoszących się do kierunków działań.

Analiza zapisów treści kierunków działań oraz pożądaných celów rozwojowych pozwala stwierdzić, iż nie dojdzie do ingerencji w układ przestrzenny i system przyrodniczy gminy. Realizacja zapisów Strategii przyczyni się do ochrony środowiska, a jedną z nadrzędnych zasad przyjętych w realizacji Strategii, jest zasada zrównoważonego rozwoju.

Analizując zakres działań przewidzianych do realizacji w Strategii Rozwoju Gminy Międzyrzecz 2030 pod kątem kształtowania polityki przestrzennej należy zwrócić uwagę na priorytety, które w największym stopniu wpływać będą na zmiany funkcjonalno-przestrzenne. Będą to przede wszystkim następujące priorytety:

- Priorytet 1.1. Gmina dla młodych,
- Priorytet 1.5. Jakość życia kształtowana przez czyste środowisko i kontakt z przyrodą,
- Priorytet 1.6. Gmina zintegrowana przestrzennie,
- Priorytet 2.1. Gmina otwarta na inwestycje,
- Priorytet 2.4. Gmina rozwinięta turystycznie.

Poniżej przedstawiono założenia Strategii Rozwoju Gminy Międzyrzecz 2030 w odniesieniu do wymiaru przestrzennego.

TABELA 1. WYMIAR PRZESTRZENNY REALIZACJI ZAŁOŻEŃ STRATEGII ROZWOJU GMINY MIĘDZYRZECZ 2030

Priorytety	Zakres interwencji w odniesieniu do wymiaru przestrzennego
<p>Priorytet 1.1. Gmina dla młodych</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zakłada się zrównoważony rozwój gminy pod względem funkcji mieszkaniowej. • Szczególny potencjał dla rozwoju zabudowy wielorodzinnej, dedykowanej młodym, posiada przestrzeń miejska. Atutami są dobra dostępność do usług publicznych, komunikacji, miejsc pracy oraz infrastruktury sieciowej, w tym ciepłowniczej.
<p>Priorytet 1.2. Gmina dla seniorów</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Gmina dążyć będzie do zrównoważonej realizacji działań w ujęciu przestrzennych, odnoszących się do wsparcia seniorów. Z uwagi na koncentrację infrastruktury społecznej w Międzyrzeczu, w tym placówek wsparcia seniorów, opieki zdrowotnej, większość działań realizowanych będzie w przestrzeni miejskiej gminy.
<p>Priorytet 1.3. Aktywni mieszkańcy</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Działania związane z rozwojem infrastruktury społecznej, ze względu na koncentrację usług publicznych, wdrażane będą w największym stopniu w przestrzeni miejskiej gminy. Dotyczy to m. in. utworzenia Centrum Usług Społecznych.
<p>Priorytet 1.4. Dobry dostęp do oferty czasu wolnego</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Działania związane z modernizacją i rozwojem infrastruktury sportu oraz rekreacji realizowane będą w miejscach ich lokalizacji oraz przestrzeniach o szczególnych walorach dla rozwoju funkcji wypoczynkowej, w sąsiedztwach stref zamieszkania. • Rozwój infrastruktury kultury realizowany będzie w największym stopniu w przestrzeni miejskiej gminy, gdzie zakłada się m. in. utworzenie Lubuskiego Muzeum Pożarnictwa. Zakłada się również realizację działań na obszarach wiejskich, w tym miejscach o potencjale do rozwoju funkcji turystycznej.
<p>Priorytet 1.5. Jakość życia kształtowana przez czyste środowisko i kontakt z przyrodą</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Gmina zmierzać będzie do pełnego skanalizowania sanitarnego miejscowości gminnych. Realizacja dotyczy więc przede przestrzeni gminy, w której występują jeszcze deficyty infrastruktury kanalizacyjnej. • Realizacja działań związanych ze wsparciem rozwoju odnawialnych źródeł energii oraz wymiany źródeł ciepła realizowana będzie w przestrzeni całej gminy. • Zwiększanie zasięgu sieci ciepłowniczej dotyczyć będzie przestrzeni miejskiej gminy. Zakłada się ponadto modernizację sieci ciepłowniczych z kanałowych na preizolowane. • Zakłada się likwidację nieefektywnego źródła ciepła w 6 gminnych kotłowniach opalanych węglem i budowę odnawialnych źródeł ciepła – gazowego z kogeneracją lub pomocy ciepła z instalacją fotowoltaiczną. • Przewiduje się termomodernizację budynków użyteczności publicznej wraz z montażem OZE.

	<ul style="list-style-type: none"> • Działania z zakresu ograniczania niskiej emisji w szczególności sposób koncentrować będą się w przestrzeni miejskiej, choć zakłada się również realizację działań na obszarach wiejskich. • Działania z zakresu rozwoju potencjału retencyjnego dotyczyć będą całej przestrzeni gminy. • Rozwój terenów zielonych, w tym np. parków kieszonkowych, realizowany będzie w przeważającym zakresie na obszarze miejskim gminy. • Zadania z zakresu gospodarki odpadami dotyczyć będą przestrzeni całej gminy.
Priorytet 1.6. Gmina zintegrowana przestrzennie	<ul style="list-style-type: none"> • Zakłada się usprawnienie systemu komunikacji drogowej w obrębie Międzyrzecza, m. in. poprzez budowę obwodnicy oraz przeprawy mostowej nad Obrą. • Zakłada się prowadzenie systematycznych modernizacji, remontów, rozbudowy infrastruktury drogowej, dróg rowerowych, ścieżek rowerowych oraz chodników w poszczególnych miejscowościach gminy. • Zakłada się modernizację dróg gminnych będących w złym stanie technicznym oraz wsparcie realizacji inwestycji realizowanych przez Powiat Międzyrzecki. • Gmina dążyć będzie do uspokojenia i wyprowadzenia ruchu komunikacyjnego ze ścisłego centrum Międzyrzecza. • Gmina prowadzić będzie działania zabezpieczające dostęp do komunikacji publicznej w ujęciu całej gminy (w sposób zrównoważony). • W wymiarze współpracy ponadlokalnej Gmina dążyć będzie do wzmocnienia i rozwoju połączeń kolejowych, w tym docelowo poprzez utworzenie tzw. Magistrali Zachodniej, łączącej Międzyrzecz m. in. z Gorzowem Wielkopolskim i Zieloną Górą.
Priorytet 1.7. Gmina SMART	<ul style="list-style-type: none"> • Działania SMART realizowane będą z myślą o całej społeczności gminy.
Priorytet 2.1. Gmina otwarta na inwestycje	<ul style="list-style-type: none"> • Działania związane z powiększaniem zasięgu oraz aktualizacją Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego realizowane będą sukcesywnie w całej przestrzeni gminy. Priorytetem będą obszary poddane presji urbanizacyjnej i inwestycyjnej. • Działania związane z rozwojem funkcji gospodarczej na terenie Gminy realizowane będą w przestrzeniach, które posiadają największe atuty pod względem atrakcyjności inwestycyjnej. Są to obszary, które posiadają przede wszystkim dogodnie powiązanie komunikacyjne, w tym dostęp do drogi ekspresowej S3.

<p>Priorytet 2.2. Gmina przedsiębiorcza</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Działania zakładające wsparcie rozwoju przedsiębiorczości realizowane będą z myślą o wszystkich mieszkańcach gminy, bez faworyzowania mieszkańców poszczególnych części gminy.
<p>Priorytet 2.3. Gmina dobrych szans na rynku pracy</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Działania związane z rozwojem bazy edukacyjnej realizowane będą w przestrzeni gminy, w której zlokalizowana jest infrastruktura oświatowa.
<p>Priorytet 2.4. Gmina rozwinięta turystycznie</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwój funkcji turystycznej zakłada wzmocnienie potencjału istniejących atrakcji i miejsc turystycznych. Dotyczy to m.in. największych atrakcji turystycznych gminy, w tym Międzyrzeckiego Rejonu Umocnień. • Gmina dążyć będzie do zwiększania atrakcyjności i dostępności do miejsc turystycznych, m. in. poprzez rozwój małej infrastruktury turystycznej oraz rozwój szlaków turystycznych, w tym w oparciu o turystykę rowerową, pieszą i wodną. • Zakłada się wzmocnienie potencjału turystyki kulturowej, w tym poprzez utworzenie Lubuskiego Muzeum Pożarnictwa w Międzyrzeczu. • Ważnym miejscem w układzie powiązań turystycznych i obsługi turystów odgrywać będzie Międzyrzecz. Zakłada się m. in. ożywienie centrum miasta. Nie bez znaczenie dla przyszłej roli usługowej miasta będzie rozwój połączeń kolejowych.

Założenia Strategii Rozwoju Gminy Międzyrzecz 2030 wskazują na kontynuacyjny sposób prowadzenie polityki rozwoju, która ukierunkowana będzie na integrację przestrzenną, społeczną, ochronę środowiska i wzmocnienie potencjału gospodarczego, opierające się na dobrym dostępie do korytarzy transportowych kraju.

Mając na względzie powyższe, należy uznać, że aktualne są ogólne założenia prowadzenia polityki przestrzennej zawarte w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Międzyrzecz. Niemniej jednak sugeruje się aktualizację zapisów Studium.

Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego wskazuje rozwiązania odnoszące się do wymiarów funkcjonowania Gminy Międzyrzecz, które co do zasady spójne są z założeniami Strategii Rozwoju Gminy Międzyrzecz 2030.

3. Informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy

Zgodnie z artykułem **52 ust. 1 ustawy OOŚ** informacje zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko powinny być opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu oraz etapu przyjęcia tego dokumentu w procesie opracowywania projektów dokumentów powiązanych z tym dokumentem.

Strategia Rozwoju Gminy Międzyrzecz 2030 obejmuje zestaw celów strategicznych, podporządkowane im priorytety i kierunki działań. Analizując oddziaływania na środowisko dokonano przeglądu kierunków działań, czyli najbardziej szczegółowych zapisów. Należy przy tym podkreślić, że przedmiotowa Strategia co do zasady jest dokumentem ogólnym, analizującym uwarunkowania i szanse rozwoju w odniesieniu do przestrzeni miasta, wytyczającym główne ramy i kluczowe kierunki działań o pewnym stopniu ogólności.

Ocenę oddziaływania przeprowadzono zgodnie z artykułem **51 ust. 2 ustawy OOŚ**. **W prognozie zawarto wszystkie elementy, jakie powinna zawierać wg Ustawodawcy.**

Kluczowym elementem Prognozy jest odpowiedź na pytanie: czy projektowany dokument wyznacza ramy dla późniejszych realizacji mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz czy realizacja postanowień tego dokumentu może spowodować znaczące oddziaływania na środowisko?

Poszczególne kierunki działań Strategii przeanalizowano w szczególny sposób pod kątem wpływu i oddziaływania na poszczególne „ustawowe” elementy środowiska: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne, z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.

Dokonano analizy prawdopodobieństwa występowania oddziaływań na środowisko, czas trwania, zasięg, częstotliwości, odwracalność, a także prawdopodobieństwo występowania oddziaływań skumulowanych lub transgranicznych i prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska.

Oceniono stopień, w jakim dokument ustala ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć, w odniesieniu do usytuowania, rodzaju i skali tych przedsięwzięć, a także powiązania z działaniami przewidzianymi w innych dokumentach. Dokonano analizy przydatności w uwzględnieniu aspektów środowiskowych, w szczególności w celu wspierania zrównoważonego rozwoju, oraz we wdrażaniu prawa wspólnotowego w dziedzinie ochrony środowiska. Oceniono powiązania z problemami dotyczącymi ochrony środowiska.

Każde z zadań oceniane było pod kątem występowania oddziaływań bezpośrednich, np. wynikających z charakteru prac inwestycyjnych, jak również oddziaływań pośrednich – długoterminowych, wynikających z charakteru danego przedsięwzięcia.

4. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania

Proces monitorowania polegał będzie na systematycznym obserwowaniu zmian zachodzących w ramach poszczególnych celów wytyczonych w Strategii. Monitoring powinien być prowadzony jednocześnie na kilku płaszczyznach. Powinien dostarczać informacji na temat postępów w osiąganiu przyjętych celów oraz umożliwić kwantyfikację efektów zrealizowanych projektów (zarówno efektów ekonomicznych jak i społecznych).

System monitoringu opiera się na następujących danych:

- **Wskaźniki produktu** – odnoszące się do kierunków działań. Jest to swoista lista sprawdzająca, odnosząca się do działań, projektów, inwestycji, przedsięwzięć, które podejmowane będą przez lub z inicjatywy Gminy Międzyrzecz, które można przypisać do poszczególnych kierunków działań Strategii. Lista wskaźników produktu umożliwia faktyczne śledzenie postępów realizacji Strategii. Punktem wyjścia będą dane dla 2022 roku. Kluczowe dla pomiaru w oparciu o wskaźniki produktu będzie zorganizowanie systemu pozyskiwania danych pochodzących z rozproszonego systemu. Jednocześnie przy doborze wskaźników kierowano się zasadą możliwości pozyskania danych przez zasoby gminne. Większość wskaźników to faktycznie dane i informacje nt. realizowanych inwestycji i projektów przez Gminę lub podmioty publiczne. Dane pochodzić będą z różnych wydziałów i instytucji, dlatego ważne jest zbudowanie wewnętrznego systemu komunikacji.
- **Wskaźniki rezultatu** – odnoszące się do wizji i wyzwań rozwojowych i oceniające oczekiwane efekty realizacji polityki rozwoju Gminy Międzyrzecz.

Proponuje się, aby monitoring skutków realizacji postanowień Strategia Rozwoju Gminy Międzyrzecz 2030 na środowisko polegał na analizie i ocenie stanu poszczególnych komponentów środowiska w oparciu o wyniki pomiarów uzyskanych w ramach państwowego monitoringu środowiska oraz w przypadku zadań, które mogą znacząco oddziaływać na środowisko w ramach indywidualnych zamówień. Wyniki pomiarów muszą odnosić się do obszaru objętego Strategią.

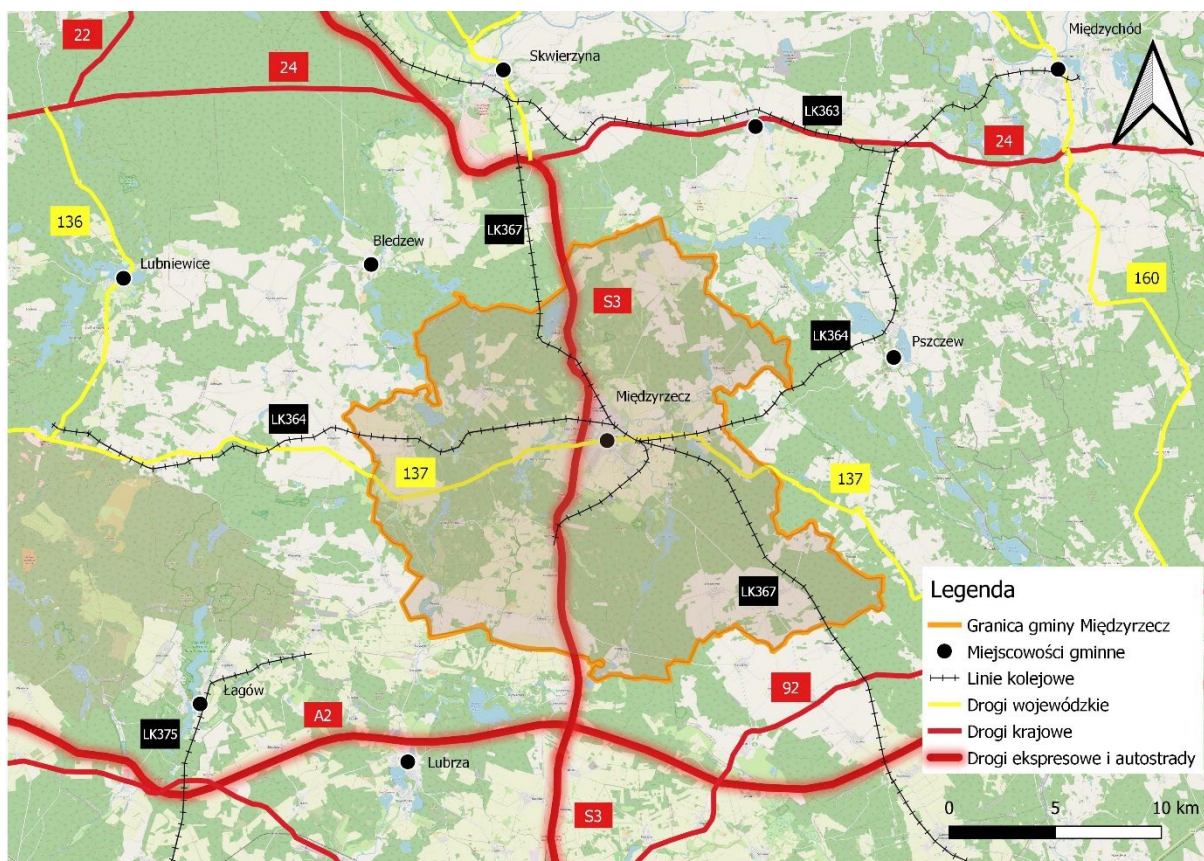
5. Analiza oddziaływania na środowisko

5.1 Istniejący stan środowiska

5.1.1. Położenie, sieć osadnicza, struktura funkcjonalno-przestrzenna

Międzyrzecz to gmina miejsko – wiejska, położona na terenie powiatu międzyrzeckiego, w województwie lubuskim, w odległości ok. 70 km od granicy z Niemcami. Teren gminy zajmuje łączną powierzchnię 315,32 km². Od północy graniczy z gminą Przytoczna, od wschodu z gminami Trzciel i Pszczew, od zachodu z gminami Bledzew i Sulęcín, a od południa z gminami Lubrza i Świebodzin.

MAPA 1. POŁOŻENIE GMINY MIĘDZYRZECZ

ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE

W skład gminy wchodzi miasto Międzyrzecz i 19 sołectw. Międzyrzecz jest największym miastem gminy oraz siedzibą władz powiatowych i gminnych. Tereny wiejskie zajmują łącznie obszar 305 km², tereny miejskie zaś 10 km².

Strukturę osadniczą gminy tworzy miasto Międzyrzecz, uzupełniony przez ośrodki wiejskie podstawowe: Bobowicko, Bukowiec Gorzyca, Kursko, Kaława, Kalsko oraz pozostałe wsie, wchodzące w skład sołectw: Bobowicko, Bukowiec, Gorzyca, Kalsko, Kaława, Kęszycza Leśna, Kuligowo, Kursko, Kuźnik, Pieski, Pniewo, Szumiąca, Święty Wojciech, Wysoka, Wyszczanowo, Żółwin.

Przez obszar Gminy Międzyrzecz przebiegają: droga krajowa nr S3 relacji Szczecin – Gorzów Wielkopolski – Zielona Góra – Nowa Sól, droga wojewódzka nr 137 relacji Słubice – Sulęcín – Międzyrzecz – Trzciel 17 dróg powiatowych. Kilkanaście kilometrów na południe od miasta przebiega autostrada A2, a najbliższy dostęp do niej stanowi węzeł Jordanowo, zlokalizowany 15 km na południe od centrum Międzyrzecza (na połączeniu autostrady A2 z drogą ekspresową S3).

Dwie główne arterie komunikacyjne miasta stanowią: dawna droga krajowa nr 3, obecnie droga gminna (ulice: Kazimierza Wielkiego i Mieszka I) oraz droga wojewódzka nr 137 (ulice: Zachodnia, Młyńska, Rynek, 30 Stycznia, Poznańska), przecinające się na głównym skrzyżowaniu w Międzyrzeczu.

Obszar gminy Międzyrzecz odznacza się atrakcyjnością krajobrazową. Najważniejszymi elementami środowiska przyrodniczego, które bezpośrednio wpływają na postrzeganie krajobrazu gminy jest szata roślinna oraz rzeźba terenu. Dominującymi elementami szaty roślinnej na obszarze gminy są wielkopowierzchniowe lasy oraz otwarte tereny pól uprawnych, które w połączeniu z dolinami większych rzek oraz licznymi zbiornikami wodnymi, kształtują krajobraz gminy. Ważną rolę w ocenie krajobrazu stanowią zadrzewienia i zakrzewienia, tereny łąkowe oraz oczka wodne. Dwoma głównymi elementami krajobrazu jest wysoczyzna dyluwialna w postaci kilku wysp wysoczyznowych oraz obniżenie Obry. Teren gminy przecinają doliny rzek, liczne jeziora oraz wzgórza kemowe. Najwyższy punkt gminy o rzędnej 133,4 m n.p.m. leży koło wsi Bukowiec. Z kolei punkt najniżej położony, tj. poziom wód Obry na zachód od Międzyrzecza, leży na wysokości 43 m n.p.m.

5.1.2. Klimat

Klimat obszaru, na którym leży Gmina Międzyrzecz, zaliczany jest do strefy przejściowej. Średnia roczna temperatura powietrza wynosi 8,0°C, średnia temperatura najzimniejszego miesiąca – styczeń to 1,5°C, a najcieplejszego – lipiec – 19,8°C. Średnia roczna suma opadów wynosi 500-600 mm, a długość okresu wegetacyjnego określa się na 222 dni. Średnia liczba mroźnych dni w roku wynosi 29- 30 dni. Przeważają wiatry z kierunków zachodnich i północno-zachodnich. Średnia roczna prędkość wiatru jest większa od 2 m/s (wiatry bardzo słabe). Wiatry silne i bardzo silne pojawiają się sporadycznie. Lokalne odkształcenia warunków klimatycznych (w porównaniu z danymi ze stacji IMiGW) wiążą się głównie z rzeźbą i pokryciem powierzchni terenu. Większe obszary dolin i obniżeń stanowią obszary inwersyjne, predysponowane do zalegania chłodnego powietrza. Tereny położone po zawiętrznej stronie kompleksów leśnych, polany leśne, wschodnie zbocza dolin o kierunku N-S oraz tereny intensywnej zabudowy są obszarami zacisznymi.¹

Skutki zmian klimatu, zwłaszcza nasilenie ekstremalnych zjawisk pogodowych, w ostatnich latach ulega pogłębianiu. Analiza danych klimatycznych z ostatniego 200-lecia wykazała następujące trendy: -

- dużą zmienność temperatury powietrza z roku na rok;
- rosnący systematycznie od połowy XIX wieku trend temperatury – w ciągu 12 lat przyrost temperatury wyniósł aż 0,12°C;

¹ Źródło: Program Ochrony Środowiska dla Gminy Międzyrzecz na lata 2020-2024 z perspektywą na lata 2025-2028

- wzrost liczby wystąpień zjawisk ekstremalnych takich jak: fale upałów, nawałnice, susze, wiatry huraganowe i trąby powietrzne oraz grad;
- tendencje spadkowe liczby dni mroźnych i bardzo mroźnych;
- zmiana struktury opadów polegająca na zdecydowanym wzroście liczby dni z opadem dobowym o dużym natężeniu.

5.1.3. Zasoby surowców mineralnych

Budowa geologiczna gminy jest wynikiem szeregu procesów zachodzących w przeszłości. Na układ warstw powierzchniowych najistotniejszy wpływ miały zjawiska lodowcowe zachodzące w okresie czwartorzędu, w tym najmlodsze zlodowacenie północnopolskie, które ustąpiło zaledwie kilkanaście tysięcy lat temu.

Niemal cały obszar gminy Międzyrzecz przykrywają utwory miocenu w postaci piasków, mułków i ilów z wkładkami węgla brunatnych. Osady trzeciorzędowe przykryte są przez utwory czwartorzędu osiągające miąższości od około 170 m w okolicach Kaławy do około 20-25 m w rejonie Bukowca. Wśród utworów czwartorzędowych dominują piaski i żwiry fluwioglacjalne fazy poznańskiej zlodowacenia bałtyckiego, natomiast w rejonie Kaławy, Bukowca i Starego Dworu występują rozległe obszary glin zwałowych fazy leszczyńskiej zlodowacenia bałtyckiego.

Na terenie gminy Międzyrzecz zlokalizowanych jest 19 udokumentowanych złóż kruszywa naturalnego (piasków i żwirów) oraz jedno złożo kredy jeziornej, które położone jest częściowo na terenie gminy Świebodzin. Wszystkie złoża objęte są nadzorem Okręgowego Urzędu Górniczego w Poznaniu. Ponadto na terenie gminy występują nieudokumentowane złoża torfów w rejonie miejscowości Szumiąca i Pieski, a także złoża piasków w rejonie miejscowości Kalsko, Bobowicko, Bukowiec, Szumiąca, Wysoka, Gorzyca i Nietoperek, sklasyfikowane jako obszary perspektywiczne i prognostyczne.²

5.1.4. Szata roślinna

Cechą szczególną gminy jest jeden z wyższych w Polsce wskaźników lesistości wynoszący w zależności od źródła 50,7% lub 52,5%. Według danych pozyskanych z banku danych o lasach ogólna powierzchnia lasów na terenie gminy Międzyrzecz wynosi 15983 ha (wg SP Międzyrzecz – 16498 ha). Udział typów siedliskowych w lasach państwowych gminy przedstawia się następująco: BMśw – 39,4%, Bśw – 31,4%, LMśw – 21,5%, Lśw – 2,2%, Ol – 1,9%, LMw – 1,5%, Lw – 1,0%, Olj – 0,7%, Lt – 0,2%, LMB – 0,1%, BMw – 0,1%. Dominującym gatunkiem w drzewostanie jest sosna (90%), która panuje we wszystkich borowych typach lasów. W borach mieszanych występuje z domieszką dębu i niekiedy buku, w lasach mieszanych utrzymuje rolę gatunku współpanującego z dębem i bukiem. Sosna w lesie i borze mieszanym wykazuje często nadmierny udział. Bory sosnowe pod względem fitosocjologicznym wykazują dość duże zróżnicowanie w warstwie runa. Ponadto w lasach na terenie gminy istotną rolę

² Źródło: Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Międzyrzecz

odgrywają następujące gatunki lasotwórcze: olsza (3,4%), brzoza (2,6%), dąb (1,8%), a także świerk, buk, grab, topola, osika (poniżej 1%).

Lasy na terenie gminy są lasami wielofunkcyjnymi – obok funkcji gospodarczych spełniają funkcje: ochronne, dydaktyczne, rekreacyjno-turystyczne, ekologiczne i krajobrazowe. Funkcje ochronne spełnia 41,8% powierzchni lasów gminy, w tym wyróżnić można następujące kategorie ochronności: wodochronne, glebochronne, cenne przyrodniczo, ostoje, podmiejskie, obronne.

Istotną rolę w otwartym krajobrazie gminy odgrywają zadrzewienia śródpolne i przydrożne, zieleń parkowa, cmentarna, zieleńce, sady i ogrody przydomowe oraz roślinność strefy brzegowej rzek i jezior. Zbiorowiska te wpływają na kształtowanie mikroklimatu, podnoszą walory estetyczno-krajobrazowe oraz spełniają rolę wiatro i glebochronną.

Na terenie miasta Międzyrzecz (wg BDL GUS, 2018 r.) 6,8% powierzchni ogółem zajmują parki, zieleńce i tereny zieleni osiedlowej, co stanowi 69,76 ha, natomiast na obszarze wiejskim gminy jest to powierzchnia wynosząca 29,90 ha. Ponadto na terenie gminy Międzyrzecz znajdują się: 3 parki spacerowo-wypoczynkowe o łącznej powierzchni 24,20 ha, 41 zieleńców o powierzchni 19,4 ha, zieleń uliczna o powierzchni 1,9 ha, zieleni osiedlowa o powierzchni 56,06 ha oraz 11 cmentarzy o powierzchni 16,30 ha.³

5.1.5. Świat zwierząt

Pod względem faunistycznym teren gminy Międzyrzecz jest dość zróżnicowany. Najbogatsze w gatunki zwierząt są zbiorowiska leśne i wodne. Na terenie gminy spotkać można pospolicie występujące w całym kraju gatunki zwierząt. Wśród szczególnie cennych gatunków fauny na terenie gminy występują: czerwończyk nieparek, piskorz, kumak nizinny, bóbr europejski, wydra oraz nietoperze (m.in. mopek, nocek Bechsteina, nocek łydkowłosy, nocek duży).

Analiza struktur przyrodniczych oraz ich znaczenie i rozmieszczenie przestrzenne wskazuje, że system przyrodniczy gminy oparty jest przede wszystkim na:

- zwartych kompleksach leśnych,
- dolinie rzeki Obry, która przecina równoleżnikowo teren gminy oraz dolinach mniejszych cieków, takich jak Paklica, Obrzyca, Jeziorna Struga, Ołobok,
- licznych zbiornikach wodnych,
- otwartych przestrzeniach gruntów rolnych z towarzyszącymi im zadrzewieniami, zakrzewieniami oraz oczkami wodnymi,
- terenach łąk i mokradeł.

Tereny te spełniają szereg funkcji ekologicznych: biocenotyczną, fizjocenotyczną, ochronną i klimatyczną.⁴

³ Źródło: Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Międzyrzecz

⁴ Źródło: Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Międzyrzecz

5.1.6. Gleby

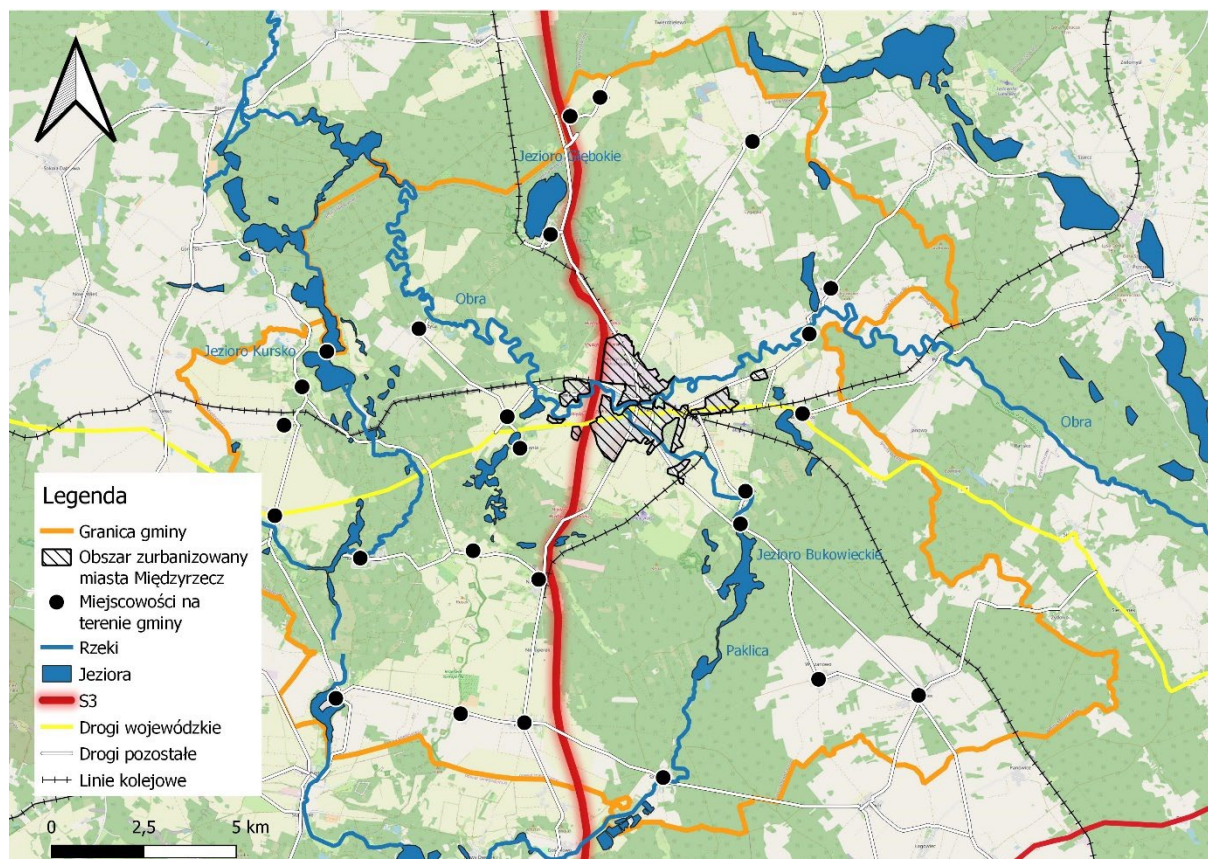
Na terenie gminy Międzyrzecz występują jedne z lepszych gleb w całym powiecie międzyrzeckim. Wokół miasta Międzyrzecz skoncentrowane są najlepsze gleby brunatne i czarne ziemie, stanowiące kompleks pszenno-dobry (2), dalej pierścieniem występują gleby piaszczyste różnych typów genetycznych (kompleks 7 i 6 z udziałem 5 i 4) oraz trwałe użytki zielone 2z, utworzone przeważnie na czarnych ziemiach i torfach niskich podścielonych pyłami. Wśród gruntów ornych tego regionu przeważają gleby kompleksów 4 i 5 (45%), z dużym udziałem kompleksów 6 i 7 (35%) i nieznacznym kompleksu 2. W części środkowej i częściowo wschodniej tego regionu, dominują gleby kompleksu 4, brunatne wyługowane o składzie granulometrycznym gliny lekkiej odgórnie piaszczystej, z udziałem gleb kompleksu 2 utworzonego z pyłów, oraz rzadziej kompleksu 5, wykształconego z piasków gliniastych lekkich na glinie lekkiej. Gleby kompleksów 6 i 7 wykształciły się głównie z piasków. Nie tworzą one większych konturów i są rozrzucone na całej powierzchni regionu. Użytki zielone kompleksu 3z występują głównie na obszarach dolin rzek Paklicy i Obry.⁵

5.1.7. Wody powierzchniowe i podziemne

Głównymi rzekami gminy Międzyrzecz są Obra z jej lewostronnym dopływem Paklicą. Na terenie gminy występuje kilkadziesiąt jezior oraz zespoły stawów hodowlanych. Wśród naturalnych zbiorników wodnych przeważają polodowcowe jeziora rynnowe i przyozowe. Największe z nich to Bukowiecko-Wyszanowskie (119 ha), Głębokie (112 ha) oraz Kursko (83 ha). Dominują jeziora o głębokości średniej mniejszej niż 10 m, mimo niekiedy znacznej głębokości maksymalnej.

⁵ Źródło: Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Międzyrzecz

MAPA 2. SIĘĆ HYDROGRAFICZNA

ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE

Klasyfikacja i ocena stanu jednolitych części wód powierzchniowych w województwie lubuskim wykazała, że wody powierzchniowe występujące na terenie gminy Międzyrzecz charakteryzowały się złym stanem.⁶

Celem ochrony wód jest osiągnięcie celów środowiskowych dla jednolitych części wód powierzchniowych, jednolitych części wód podziemnych oraz obszarów chronionych, a także poprawa jakości wód oraz biologicznych stosunków w środowisku wodnym i na terenach podmokłych. W odniesieniu do wód powierzchniowych cele te są następujące:

- nie pogarszanie stanu wód, osiągnięcie lub utrzymanie dobrego stanu wód,
- stopniowe redukcje zanieczyszczenia substancjami priorytetowymi oraz substancjami szczególnie szkodliwymi dla środowiska wodnego,
- zaprzestanie, stopniowe eliminowanie lub ograniczanie emisji substancji priorytetowych oraz substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego,
- spełnienie wymagań szczególnych w odniesieniu do obszarów chronionych (np. obszary chronione przyrody, kąpieliska), tj. jest osiągnięcia norm i celów ustanowionych dla obszarów chronionych.

⁶ Za: GIOŚ

Zgodnie z obowiązującym Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz.U. z 2016 r., poz. 1967), na terenie gminy Międzyrzecz położone są zlewnie jednolitych części wód powierzchniowych rzecznych (PLRW) i podziemnych (PLGW).

Stan jednolitych części wód powierzchniowych rzecznych (JCWP) na terenie gminy charakteryzował się złą oceną. Część z badanych JCWP zagrożona była nieosiągnięciem celu środowiskowego.

Plan gospodarowania wodami na obszarze Dorzecza Odry ustala następujące cele środowiskowe:

- Dla jednolitych części wód – będących w dobrym stanie/potencjalnie ekologicznym – utrzymanie tego stanu/potencjału.
- Dla naturalnych części wód (NAT) – osiągnięcie co najmniej dobrego stanu ekologicznego, utrzymanie co najmniej dobrego stanu chemicznego.
- Dla silnie zmienionych i sztucznych części wód (SCZW) – osiągnięcie co najmniej dobrego potencjału ekologicznego, utrzymanie co najmniej dobrego stanu chemicznego.⁷

TABELA 2. OCENA STANU WÓD POWIERZCHNIOWYCH WG JCWP NA TERENIE GMINY MIĘDZYRZECZ

Nazwa	Kod	Status	Stan wód	Zagrożenie nieosiągnięciem celu środowiskowego	Odstępstwo czasowe od osiągnięcia celu
Obra od Zb. Bledzew od ujścia, ze Zb. Bledzew	PLRW60000187899	SCZW	-	Zagrożona (niska emisja, nierozpoznana presja, presja komunalna)	Termin osiągnięcia celów – 2027 rok
Dopływ z Jasieńca	PLRW6000171878772	NAT	-	Niezagrożona	Brak
Popówka	PLRW600017187878	NAT	-	Niezagrożona	Brak
Dopływ z Janowa	PLRW6000171878792	NAT	-	Niezagrożona	Brak
Dopływ z jez. Żółwin	PLRW6000171878794	NAT	-	Niezagrożona	Brak
Dopływ z Bobowicka	PLRW6000171878796	NAT	-	Niezagrożona	Brak
Dopływ z gaj. Bagno	PLRW6000171878798	NAT	-	Niezagrożona	Brak
Dopływ z Nietoperka	PLRW600017187892	NAT	-	Niezagrożona	Brak
Warta od Kamionki do Obry, bez Dopływu ze Skrzydłewa, Dopływu z Radgoszczy, Dopływu z Dormowa, Dopływu ze	PLRW60002118779	SCZW	-	Zagrożona (niska emisja, nierozpoznana presja, presja komunalna)	Termin osiągnięcia celów – 2027 rok

⁷ Za: Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry

Nazwa	Kod	Status	Stan wód	Zagrożenie nieosiągnięciem celu środowiskowego	Odstępstwo czasowe od osiągnięcia celu
Strychów, Męcinki i Obry					
Obra od jez. Rybojadło do Paklicy, bez Dopływu z Jasieńca, Popówki, Dopływu z Janowa, Dopływu z jez. Żółwin, Dopływu z Bobowicka, Dopływu z gaj. Bagno i Paklicy	PLRW6000241878799	NAT	Słaby stan ekologiczny, stan chemiczny poniżej dobrego, zły stan wód	Zagrożona (presja komunalna)	Termin osiągnięcia celów – 2027 rok
Obra od Paklicy do wpływu do Zb. Bledzew, bez Dopływu z Nietoperka	PLRW6000241878939	NAT	Słaby stan ekologiczny, zły stan wód	Zagrożona (nierozpoznana presja)	Termin osiągnięcia celów – 2021 rok
Męcinka	PLRW600025187789	NAT	Umiarkowany stan ekologiczny, stan chemiczny poniżej dobrego, zły stan wód	Zagrożona (nierozpoznana presja)	Termin osiągnięcia celów – 2021 rok
Paklica	PLRW600025187889	NAT	-		
Struga Jeziorna	PLRW60002518789529	NAT	Umiarkowany stan ekologiczny, stan chemiczny poniżej dobrego, zły stan wód	Zagrożona (presja komunalna)	Termin osiągnięcia celów – 2021 rok

ŹRÓDŁO:

[HTTPS://WWW.GIOS.GOV.PL/IMAGES/DOKUMENTY/PMS/MONITORING WOD/KLASYFIKACJA I OCENA STANU R W 2014-2019 MONITORING 2.XLSX](https://www.gios.gov.pl/images/dokumenty/pms/monitoring_wod/klasyfikacja_i_ocena_stanu_R_W_2014-2019_monitoring_2.xlsx) ORAZ NAD PODSTAWIE [HTTPS://WODY.ISOK.GOV.PL/](https://wody.isok.gov.pl/)

Na terenie gminy występuje kilkadziesiąt jezior oraz zespoły stawów hodowlanych zlokalizowanych w dolinie Paklicy oraz na południowy zachód od Międzyrzecza. Wśród naturalnych zbiorników wodnych przeważają polodowcowe jeziora rynnowe i przyozowe.

Na terenie gminy zlokalizowane są jednolite części wód stojących. Stan wód jezior na terenie gminy Międzyrzecz jest zły.

TABELA 3. OCENA STANU WÓD POWIERZCHNIOWYCH WG JCWP NA TERENIE GMINY MIĘDZYRZECZ

Nazwa	Kod	Status	Stan wód	Zagrożenie nieosiągnięciem celu środowiskowego	Odstępstwo czasowe od osiągnięcia celu
Głębokie (koło Międzyrzecza)	PLLW10378	NAT	Dobry stan ekologiczny, stan chemiczny poniżej dobrego, zły stan wód	Niezagrożona	Brak
Chycina	PLLW10383	NAT	Umiarkowany stan ekologiczny, stan chemiczny poniżej dobrego, zły stan wód	Niezagrożona	Brak
Długie (koło Chyciny)	PLLW10382	NAT	Zły stan ekologiczny, stan chemiczny poniżej dobrego, zły stan wód	Niezagrożona	Brak
Kursko	PLLW10381	NAT	Słaby stan ekologiczny, stan chemiczny poniżej dobrego, zły stan wód	Zagrożona (rolnictwo z zabudową rozproszoną, turystyka i rekreacja)	Termin osiągnięcia celów – 2027 rok
Bukowieckie (Borowy Młyn)	PLLW10377	SCZW	Umiarkowany potencjał ekologiczny, stan chemiczny dobry, zły stan wód	Zagrożona (gospodarka komunalna, rolnictwo z zabudową rozproszoną, turystyka i rekreacja)	Termin osiągnięcia celów – 2021 rok

ŹRÓDŁO:

[HTTPS://WWW.GIOS.GOV.PL/IMAGES/DOKUMENTY/PMS/MONITORING_WOD/KLASYFIKACJA_I_OCENA_STANU_R_W_2014-2019_MONITORING_2.XLSX](https://www.gios.gov.pl/images/dokumenty/pms/monitoring_wod/klasyfikacja_i_ocena_stanu_R_W_2014-2019_monitoring_2.xlsx) ORAZ NAD PODSTAWIE [HTTPS://WODY.ISOK.GOV.PL/](https://wody.isok.gov.pl/)

W celu ochrony wód wskazuje się następujące rozwiązania:

- Zachowanie i utrzymywanie w stanie zbliżonym do naturalnego istniejących śródleśnych cieków, mokradeł, polan, torfowisk w lasach. Zachowanie śródpolnych torfowisk, zabagnień, podmokłości oraz oczek wodnych.
- Ograniczenie melioracji odwadniających, w tym regulowania odpływu wody z sieci rowów, tylko do ram racjonalnej gospodarki rolnej, jednak z bezwzględnym zachowaniem reżimów wilgotnościowych terenów podmokłych, w tym torfowisk, obszarów wodno - błotnych i obszarów źródliskowych cieków.

- Zachowanie i ochrona zbiorników wód powierzchniowych wraz z pasem roślinności okalającej. Zachowanie pasów roślinności wzdłuż rowów melioracyjnych i cieków z dopuszczeniem prac związanych z ich utrzymaniem i konserwacją.
- Preferowanie wokół zbiorników wodnych roślinności niskiej i wysokiej ograniczającej spływy powierzchniowe. Utrzymanie i odtwarzanie meandrów na wybranych odcinkach cieków.
- Zwiększanie małej retencji poprzez zachowanie lub odtwarzanie siedlisk hydrogeniczych, w tym źródeł oraz starorzeczy i lokalnych obniżen terenu.⁸

Na terenie gminy Międzyrzecz występują obszary zagrożenia powodziowego. Zlokalizowane są one w centralnej części gminy. Związane są z układem rzeczny Obry i jej dopływów.

Aktualna ocena ryzyka powodziowego została przedstawiona na mapach zagrożenia powodziowego (MZP) i mapach ryzyka powodziowego (MRP). Na MZP wskazano obszary o wysokim prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi (Q=10%, tzw. wody dziesięcioletnie), o średnim prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi (Q=1%, tzw. wody stuletnie), o niskim prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi (Q=0,2%, tzw. wody pięćsetletnie) oraz obszary narażone na zalanie w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwpowodziowego. Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią, tj. Q=1% i Q=10%, występują ograniczenia dla zagospodarowania terenu, które wymagają uzgodnienia z Wodami Polskimi.

Na terenie gminy Międzyrzecz występują obszary zagrożone podtopieniami w przypadku wystąpienia deszczy nawałnicowych. Stopień zagrożenia powodziowego w dolinach rzecznych determinowany jest zarówno czynnikami naturalnymi, jak rzeźba terenu, gleba, budowa geologiczna, szata roślinna, opadami, itp. Jak również czynnikami antropogenicznymi, tj.: regulacja koryt, infrastruktura hydrotechniczna, stopień zagospodarowania dolin rzecznych. Rzeki przepływające przez obszar gminy nie posiadają uregulowanych koryt, brak również urządzeń przeciwpowodziowych. Na ciekach zamontowane są urządzenia regulujące przepływ wód.

⁸ Za: [HTTPS://WODY.ISOK.GOV.PL/](https://wody.isok.gov.pl/)

zagrożenia dla ochrony zdrowia ludzi czy środowiska oraz utrudniać zarządzania ryzykiem powodziowym.⁹

Główne Zbiorniki Wód Podziemnych (GZWP) to wydzielone, szczególnie cenne i zasobne struktury wodonośne, wytypowane jako obszary wymagające ochrony, spełniające określone wymagania ilościowe i jakościowe oraz stanowiące istotne w skali kraju rezerwuary dla zaopatrzenia ludności w wodę.

Na terenie gminy nie ma zlokalizowanych Głównych Zbiorników Wód Podziemnych, jednakże na południe od gminy przebiega zasięg GZWP nr 144 Dolina Kopalna Wielkopolska. Powierzchnia zbiornika wynosi ok. 4000 km², natomiast szacunkowe zasoby wody ok. 480 tys. m³/dobę i średniej głębokości ujęć 60 m. Obszar GZWP nr 144 podlega wysokiej ochronie (OWO – obszar wysokiej ochrony). Obecnie zbiornik nie posiada pełnej dokumentacji geologicznej

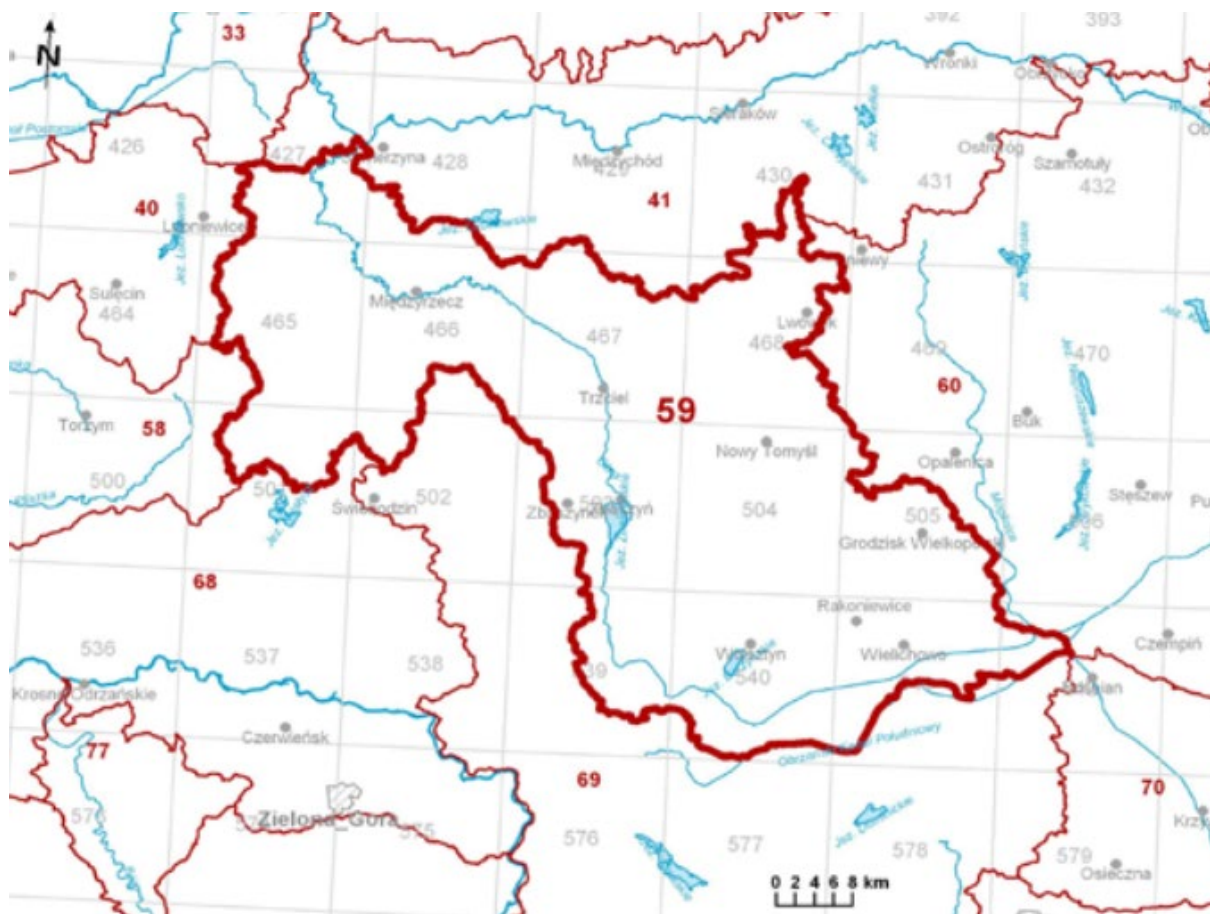
Od 2016 r. obowiązuje nowa wersja podziału obszaru Polski na 172 jednolite części wód podziemnych (JCWPd). Wody podziemne w granicach gminy Międzyrzecz należą do jednostki położona w obrębie JCWPd nr 41 i 59 Regionu Warty. W przypadku obu JCWPd nie wskazano na zagrożenie nieosiągnięcia celów środowiskowych.

W odniesieniu do wód podziemnych cele te można syntetycznie przedstawić w następujący sposób:

- niepogorszenie stanu wód oraz zapobieganie lub ograniczanie dopływu zanieczyszczeń do wód podziemnych,
- osiągnięcie (utrzymanie) dobrego stanu wód podziemnych oraz zapewnienie równowagi między poborami a zasilaniem,
- odwrócenie każdej znaczącej i ciągłej tendencji wzrostu stężeń zanieczyszczeń antropogenicznych,
- skład chemiczny i poziom wód podziemnych muszą zapewnić, że cele środowiskowe ekosystemów lądowych bezpośrednio zależnych od wód podziemnych zostaną osiągnięte.

⁹ Za: Ustawa z dnia 20 lipca 2017 roku Prawo wodne

MAPA 4. JEDNOLITE CZĘŚCI WÓD PODZIEMNYCH NA TERENIE GMINY MIĘDZYRZECZ

ŹRÓDŁO: [HTTPS://WWW.PGI.GOV.PL/](https://www.pgi.gov.pl/)

TABELA 4. JEDNOLITE CZĘŚCI WÓD PODZIEMNYCH NA TERENIE GMINY MIĘDZYRZECZ

Nazwa	Lokalizacja (powiatu)	Charakterystyka
PLGW600041	Lubuskie: międzyrzecki, gorzowski, strzelecko-drezdenecki Wielkopolskie: międzychodzki, szamotulski, czarnkowsko-trzcianecki, obornicki, nowotomyski	Stan ilościowy: dobry, Stan chemiczny: dobry, Ogólna ocena stanu: dobra Niezagrażona osiągnięciem celów środowiskowych
PLGW600059	Lubuskie: sulęciński, międzyrzecki, świebodziński, zielonogórski Wielkopolskie: międzychodzki, szamotulski, nowotomyski, wolsztyński, grodziski, kościański	Stan ilościowy: dobry, Stan chemiczny: dobry, Ogólna ocena stanu: dobra Niezagrażona osiągnięciem celów środowiskowych

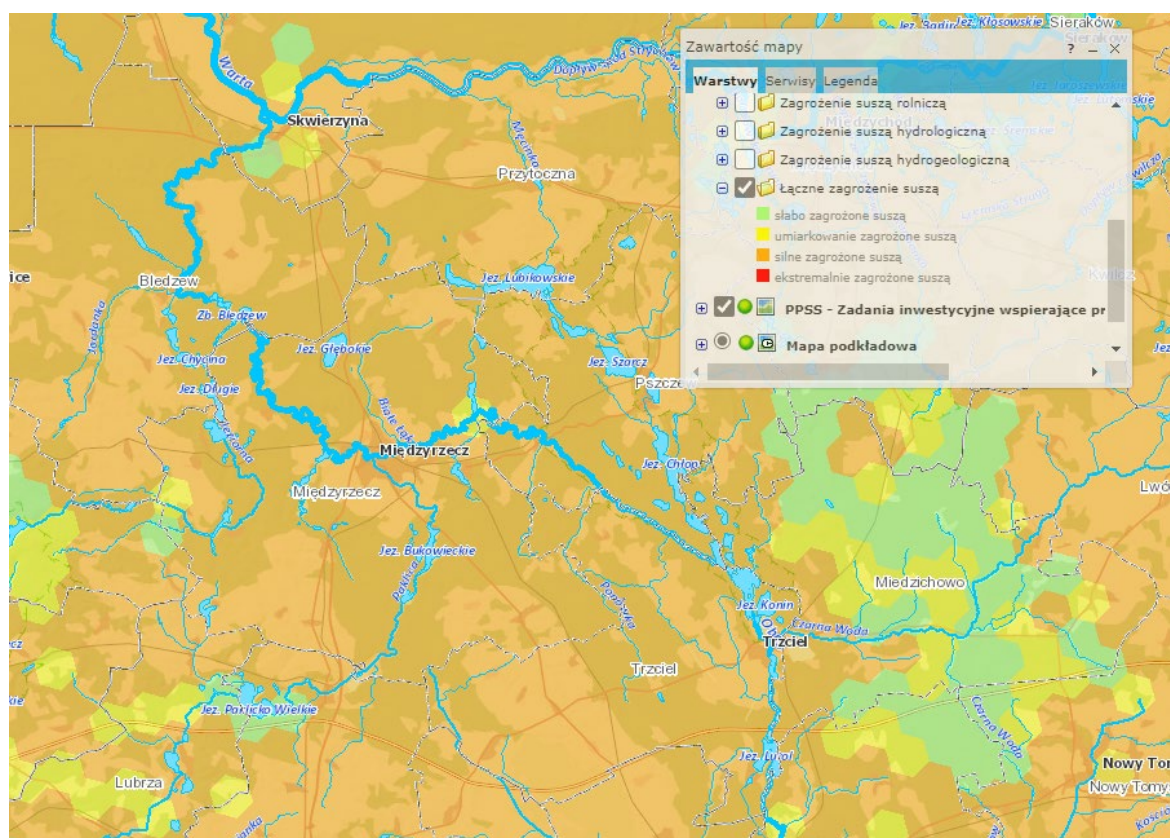
ŹRÓDŁO: [HTTPS://WWW.PGI.GOV.PL/](https://www.pgi.gov.pl/)

Wśród czynników stanowiących bezpośrednie zagrożenie dla zapewnienia pożądanej ilości wody o odpowiedniej jakości w danym miejscu i czasie jest susza, wynikająca ze zmian klimatu. W Polsce zidentyfikowano występowanie suszy rolniczej oraz ryzyka suszy hydrologicznej i hydrogeologicznej. Susza jest zjawiskiem o charakterze naturalnym, spowodowanym tymczasowym spadkiem dostępności wody związanym m.in. z brakiem opadów. Mówimy o suszy atmosferycznej w przypadku deficytu opadów. Susza rolnicza to deficyt wody dla roślin. Susza hydrologiczna, występuje kiedy mamy niski przepływ wody w rzece, a susza hydrogeologiczna, kiedy spada poziom wód podziemnych.

Szczególnym wymiarem polityk rozwoju lokalnego oraz ponadlokalnego będzie przeciwdziałanie suszy. Plan Przeciwdziałania Skutkom Suszy (PPSS) na lata 2021-2027 – przyjęty został na mocy rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 15 lipca 2021 w sprawie przyjęcia Planu przeciwdziałania skutkom suszy (Dz.U.2021 poz. 1615).

Wg danych Planu przeciwdziałania skutkom suszy¹⁰, obszar gminy Międzyrzecz położony jest: w całości na terenie ekstremalnie zagrożonym występowaniem suszy atmosferycznej, w całości na terenie silnie zagrożonym występowaniem suszy hydrologicznej, w większości na terenie ekstremalnie zagrożonym występowaniem suszy rolniczej, nieznacznie na terenie silnie i słabo zagrożonym występowaniem suszy rolniczej, w całości na słabo zagrożonym występowaniem suszy hydrogeologicznej. W łącznym zestawieniu Gmina Międzyrzecz klasyfikuje się jako obszar silnie zagrożony suszą.

MAPA 5. MAPA ZAGROŻENIA SUSZĄ NA TERENIE GMINY MIĘDZYRZECZ

ŹRÓDŁO: [HTTPS://WODY.ISOK.GOV.PL/](https://wody.isok.gov.pl/)

¹⁰ Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 15 lipca 2021 r. w sprawie przyjęcia Planu przeciwdziałania skutkom suszy

Prawidłowe zagospodarowanie i użytkowanie zlewni rzecznej jest ważnym elementem ochrony zasobów wodnych. Idea konieczności zwiększania zasobów dyspozycyjnych przez powiększanie, w tym przywracanie zdolności retencyjnych poszczególnych zlewni, zarówno jest wpisana w cele planowania w gospodarowaniu wodami, jak i jest stałym elementem zarządzania ryzykiem powodziowym. Stanowi także instrument planowania przestrzennego oraz ochrony ekosystemów wodnych i od wód zależnych. Rozwiązania służące zwiększaniu zasobów wodnych na drodze retencji opierają się na odbudowie utraconych zdolności retencyjnych dorzecza oraz na zachowaniu istniejących jeszcze, naturalnych możliwości zatrzymywania wody na danym obszarze. Na retencję powierzchniową składają się: retencja jeziorna, zbiornikowa, koryt i dolin rzecznych, śnieżna oraz retencja lasu, glebowo-gruntowa i krajobrazowa.¹¹

We wrześniu 2019 r. Rząd RP przyjął założenia do Programu rozwoju retencji na lata 2021-2027 z perspektywą do roku 2030 (PRR).

Oprócz ochrony ilościowej wód powierzchniowych i podziemnych, istotnym problemem gospodarki wodnej w dorzeczu Odry jest ochrona jakościowa wód powierzchniowych i podziemnych. Dowodzą to badania monitoringowe, wykazujące przekroczenie wartości granicznych dla metali ciężkich (m.in. rtęć, ołów) i WWA (m.in. benzo(a)piren) w znacznej liczbie JCWP badanych w obecnym cyklu planistycznym (brak poprawy w porównaniu z poprzednim cyklem), spowodowane spalaniem paliw kopalnych, niską emisją, transportem, emisją przemysłową. Depozycja atmosferyczna może być także dodatkowym źródłem biogenów (głównie azotu), których wartości graniczne zostały przekroczone w dużej części JCWP.

Badania wykazują przekroczenie stężeń granicznych substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego w większości monitorowanych w obecnym cyklu planistycznym JCWP rzecznych. Dotyczy to głównie difenyleterów bromowanych, które mogą się przedostawać do środowiska z przemysłu oraz z odcieków ze składowisk odpadów, w tym składowisk odpadów przemysłowych oraz miejsc nielegalnego składowania odpadów i dzikich wysypisk.

Jednym z działań ujętych w aPGW jest opracowanie krajowego programu renaturyzacji wód powierzchniowych. Pod pojęciem renaturyzacji należy rozumieć działania dla cieków i zbiorników wodnych, w mniejszym lub większym stopniu przekształconych przez człowieka, przyczyniające się do przywrócenia stanu zbliżonego do naturalnego. Przedmiotem pracy jest sporządzenie krajowego programu renaturyzacji wód powierzchniowych, stanowiącego działanie ukierunkowane na rozpoznanie zagrożeń i przyczyn zmian hydromorfologicznych cieków i zbiorników wodnych oraz zaplanowanie działań naprawczych, które pozwolą na osiągnięcie celów środowiskowych dla tych części wód. Głównym celem programu jest zaproponowanie obszarów wraz z przypisanymi dla nich działaniami, które powinny zostać zrealizowane w pierwszej kolejności, biorąc pod uwagę uwarunkowania środowiskowe i ekonomiczne.

¹¹ Źródło: Plan przeciwdziałania skutkom suszy, Dz.U. Poz. 1615

5.1.8. Powietrze atmosferyczne

Głównym źródłem emisji zanieczyszczeń do powietrza w województwie lubuskim jest emisja antropogeniczna, wynikająca z działalności ludzi. Naturalne procesy zachodzące w przyrodzie (emisja naturalna) mają znaczenie marginalne i w niewielkim stopniu wpływają na jakość powietrza atmosferycznego. Emisja antropogeniczna obejmuje emisję z zakładów przemysłowych i energetycznych, tzw. emisję niską z gospodarki komunalnej (kotłownie, indywidualne paleniska domowe i mniejsze zakłady) oraz emisję komunikacyjną, związaną głównie z transportem samochodowym.

Rozkład przestrzenny emisji zanieczyszczeń do powietrza na terenie województwa jest nierównomierny. Największe ilości zanieczyszczeń emitowane są na obszarach powiatów gęsto zaludnionych i uprzemysłowionych (powiaty: żarski, świebodziński - ze względu na zanieczyszczenia pyłowe, miasta Zielona Góra i Gorzów Wlkp., powiat żarski, krośnieński, gorzowski i zielonogórski - ze względu na zanieczyszczenia gazowe ogółem).

W miastach i w rejonach tras o dużym natężeniu ruchu coraz większy problem, ze względu na emisję zanieczyszczeń do powietrza oraz emisję hałasu, stanowi komunikacja samochodowa. W wyniku spalania paliw w silnikach samochodowych do atmosfery przedostają się zanieczyszczenia gazowe: tlenki azotu, tlenek węgla, dwutlenek węgla i węglowodory aromatyczne (szczególnie benzen) oraz pyły zawierające związki m.in.: kadmu, niklu i miedzi. Oddziaływanie komunikacji na środowisko wykazuje tendencję rosnącą. W ostatnich latach nastąpił dynamiczny wzrost liczby pojazdów poruszających się po drogach. Na drogach obserwuje się również duży ruch tranzytowy. Województwo lubuskie, ze względu na swoje położenie, stanowi obszar tranzytowy dla samochodów przekraczających granicę polsko-niemiecką, łączy również północno-zachodnią część kraju z południowo-zachodnią.¹²

Analiza wyników modelowania na potrzeby oceny jakości powietrza w Polsce wskazuje, iż największym źródłem emisji pyłu zawieszonego PM₁₀ w województwie lubuskim jest emisja powierzchniowa (źródła komunalno-bytowe). Przeprowadzenie rocznej oceny jakości powietrza wykazało wystąpienie w 2018 roku przekroczenia wybranych poziomów.

W rocznej ocenie jakości powietrza, wykonanej na podstawie dostępnych informacji dla 2021 roku z uwzględnieniem kryteriów przyjętych ze względu na ochronę zdrowia ludzi, klasę C uzyskano dla strefy lubuskiej – w odniesieniu do:

- poziomu docelowego benzo(a)pirenu zawartego w pyłe zawieszonym PM₁₀, określonego ze względu na ochronę zdrowia ludzi,
- poziomu celu długoterminowego ozonu, którego termin osiągnięcia wyznaczono na rok 2020, określonego ze względu na ochronę zdrowia ludzi oraz na ochronę roślin.

¹² Źródło: Stan środowiska w województwie lubuskim, Raport 2020, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska

TABELA 5. WYBRANE WYNIKI JAKOŚCI POWIETRZA DLA STREFY LUBUSKIEJ W 2021 ROKU

Substancja/ składnik zanieczyszczeń	Przekroczenie normy dla strefy lubuskiej	Główne źródło zanieczyszczeń
Poziom celu długoterminowego stężeń ozonu ze względu na ochronę zdrowia	Tak	Komunalno-bytowe, komunikacyjne -
Poziom docelowy stężeń Benzo(a)piren zawarty w pyłe PM10 ze względu na ochronę ludzi	Tak	Komunalno-bytowe
Poziom celu długoterminowego stężeń ozonu ze względu na ochronę roślin	Tak	Komunalno-bytowe, komunikacyjne

ŹRÓDŁO: ROCZNA OCENA JAKOŚCI POWIETRZA W WOJEWÓDZTWIE LUBUSKIM, RAPORT WOJEWÓDZKI ZA ROK 2021

Przeprowadzone analizy wykazały, podobnie jak w latach poprzednich, że głównym problemem w zakresie zanieczyszczenia powietrza w województwie lubuskim są obserwowane wysokie stężenia benzo(a)pirenu przekraczające na wybranych obszarach części województwa poziom docelowy określony w przepisach prawa. Klasę C, decydującą o konieczności opracowania lub aktualizacji programu ochrony powietrza, wskazano dla wszystkich stref w województwie lubuskim ze względu na benzo(a)piren, dla którego programy opracowano już w ubiegłych latach.

W porównaniu z oceną jakości powietrza wykonaną dla roku 2020 nastąpiła poprawa – w strefie lubuskiej nie odnotowano przekroczenia poziomu docelowego ozonu w powietrzu ze względu na ochronę zdrowia.¹³

Zgodnie z art. 91 ustawy Prawo ochrony środowiska dla wszystkich stref, w których stwierdzono przekroczenia poziomów dopuszczalnych i docelowych (strefy w klasie C) należy opracować programy ochrony powietrza mające na celu osiągnięcie ww. poziomów substancji w powietrzu.

Na przestrzeni 2020 i 2021 roku Gmina Międzyrzecz przeprowadziła inwestycję pn. „Wymiana źródeł ciepła w budynkach mieszkalnych w gminie Międzyrzecz”. W 9 budynkach wielorodzinnych zlikwidowano 106 nieefektywnych źródeł ciepła podłączając lokale mieszkalne do miejskiej sieci ciepłowniczej. Efektem inwestycji jest zmniejszenie ilości zanieczyszczeń emitowanych do atmosfery, których źródłem jest spalanie paliw opałowych.

Warto dodać, iż w okresie 2018-2029 planowana jest realizacja programu priorytetowego „Czyste powietrze”. Program ten ma na celu poprawę efektywności energetycznej zmniejszenie/uniknięcie emisji zanieczyszczeń powietrza pochodzących z jednorodzinnych budynków mieszkalnych, należących do osób fizycznych. Program ten skierowany jest do właścicieli istniejących oraz nowopowstających już domów jednorodzinnych. Dotacje i pożyczki udzielane będą za pośrednictwem Wojewódzkich Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Program przewiduje udzielanie dotacji i pożyczek m.in. na:

- wymianę starych źródeł ciepła (pieców i kotłów na paliwa stałe) oraz zakup i montaż nowych źródeł ciepła, spełniających wymagania programu,
- docieplenie przegród budynku,
- wymianę stolarki okiennej i drzwiowej,
- montaż lub modernizację instalacji centralnego ogrzewania i ciepłej wody użytkowej,

¹³ Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie lubuskim, Raport wojewódzki za rok 2021

- instalację odnawialnych źródeł energii (kolektorów słonecznych i instalacji fotowoltaicznej),
- montaż wentylacji mechanicznej z odzyskiem ciepła.¹⁴

5.1.9 Klimat akustyczny

Ludność zamieszkująca tereny w sąsiedztwie dróg wojewódzkich i krajowych o dużym natężeniu ruchu oraz mieszkańcy największych miast województwa narażeni są na ponadnormatywny hałas. Jego powstawanie spowodowane jest głównie stale narastającą liczbą pojazdów, złym stanem technicznym dróg oraz niepełnym systemem transportowym województwa.

Hałas jako zanieczyszczenie środowiska wpływa na jakość warunków zamieszkania i wypoczynku. Problem nadmiernego hałasu jest złożony i trudny ze względu na swoją wszechobecność, a także wysokie koszty działań zabezpieczających przed tym specyficznym zanieczyszczeniem. Do głównych źródeł hałasu kształtujących klimat akustyczny zalicza się:

- komunikację samochodową, tramwajową, lotniczą i kolejową,
- parkingi, zajezdnie autobusowe i tramwajowe,
- zakłady przemysłowe, rzemieślnicze i usługowe,
- obiekty publiczne, takie jak: stadiony, tereny zabaw, dyskoteki, kluby muzyczne,
- tereny budowy.

Jednym z głównych źródeł hałasu jest hałas komunikacyjny.

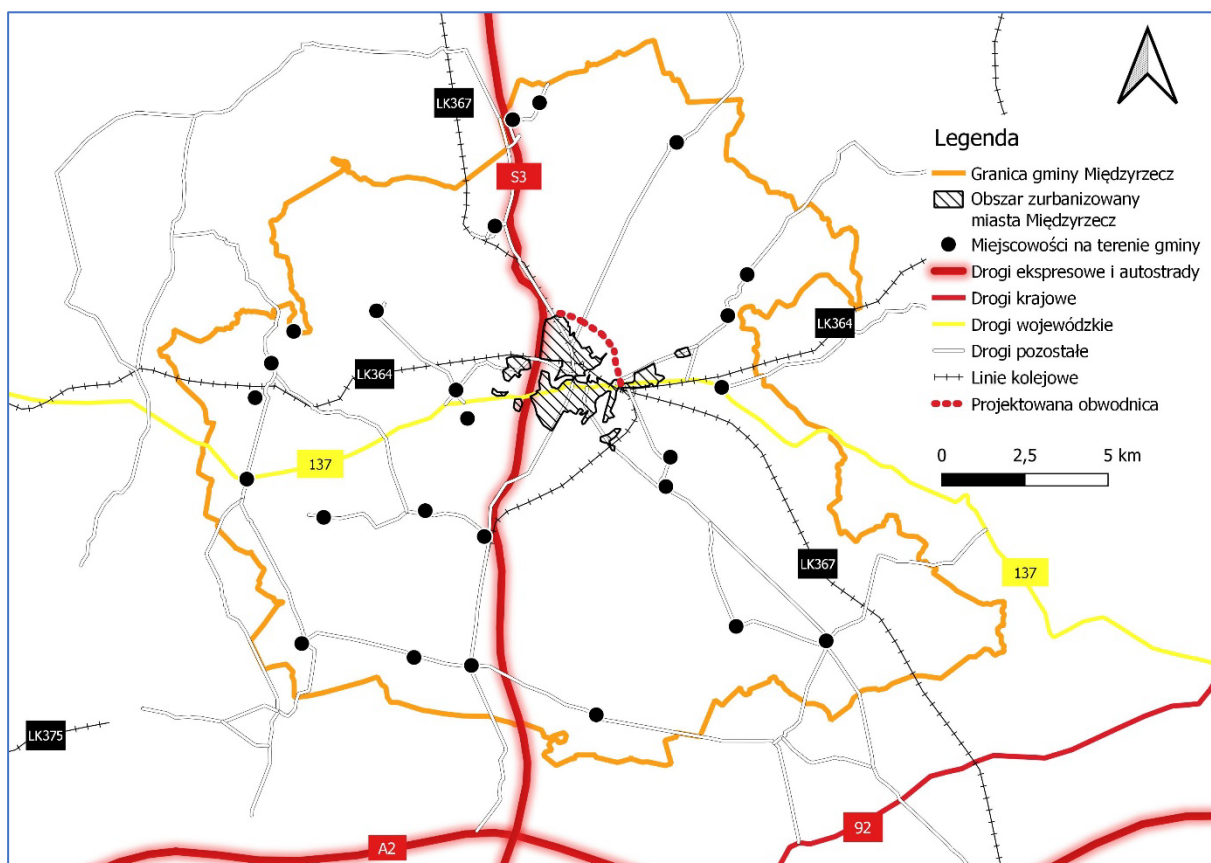
Przez obszar Gminy Międzyrzecz przebiegają: droga krajowa nr S3 relacji Szczecin – Gorzów Wlkp. – Zielona Góra – Nowa Sól, droga wojewódzka nr 137 relacji Słubice – Sulęcín – Międzyrzecz – Trzciel, 17 dróg powiatowych.

Kilkanaście kilometrów na południe od miasta przebiega autostrada A2, a najbliższy dostęp do niej stanowi węzeł Jordanowo, zlokalizowany 15 km na południe od centrum Międzyrzecza (na połączeniu autostrady A2 z drogą ekspresową S3).

Dwie główne arterie komunikacyjne miasta stanowią: dawna droga krajowa nr 3, obecnie droga gminna (ulice: Kazimierza Wielkiego i Mieszka I) oraz droga wojewódzka nr 137 (ulice: Zachodnia, Młyńska, Rynek, 30 Stycznia, Poznańska), przecinające się na głównym skrzyżowaniu w Międzyrzeczu.

¹⁴ Źródło: Stan środowiska w województwie lubuskim, Raport 2020, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska

MAPA 6. UKŁAD KOMUNIKACYJNY GMINY MIĘDZYRZECZ

ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE

Łączna długość dróg publicznych gminnych w granicach miasta wynosi 29,57 km, w tym 22,35 km o nawierzchni twardej. Natomiast poza granicami miasta wynosi 116,032 km, w tym 17,76 km o nawierzchni twardej.

Stan techniczny nawierzchni sieci dróg gminnych zarządzanych przez Gminę Międzyrzecz każdego roku ulega poprawie. Na poprawę tego stanu miały wpływ inwestycje drogowe oddane w latach ubiegłych na terenie miasta i sołectw. W roku 2020 powstały cztery odcinki dróg – ul. Żołnierska, Alfa Kowalskiego, Sybiraka, Ks. Inf. Henryka Guzowskiego, którym nadano kategorie dróg publicznych¹⁵.

Obecnie przez teren gminy Międzyrzecz kolejowy ruch pasażerski odbywa się tylko na linii nr 367 relacji Zbąszynek – Gorzów Wlkp., wzdłuż której pociągi zatrzymują się na przystankach w miejscowościach Głębokie Międzyrzeckie, Międzyrzecz oraz Bukowiec. Pozostałe linie tj. nr 364 relacji Wierzbno – Rzepin i 375 relacji Międzyrzecz – Toporów obsługują wyłącznie ruch towarowy oraz specjalny (wojskowy).¹⁶

W ramach monitoringu hałasu komunikacyjnego na terenie Gminy Międzyrzecz w 2018 r. przeprowadzono pomiary hałasu drogowego na terenie miejscowości: Pieski. Na podstawie badań

¹⁵ Raport o stanie gminy Międzyrzecz za 2020 rok

¹⁶ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Międzyrzecz

monitoringowych hałasu drogowego przeprowadzonych w 2018 roku stwierdzono wystąpienie przekroczeń poziomu dopuszczalnego w porze zarówno dziennej jak i nocnej.¹⁷

Podczas przeprowadzonego w 2020 r. Generalnego Pomiaru Ruchu Drogowego zlokalizowano punkty pomiarowe na terenie gminy Międzyrzecz. Pomiar natężenia ruchu był przeprowadzony zarówno dla dróg krajowych jak i wojewódzkich. Droga ekspresowa nr 3 należała do bardzo uczęszczanych, gdzie średnio na dobę notowano przejazd ponad 20 tys. pojazdów.¹⁸

Hałas przemysłowy w Gminie Międzyrzecz nie stanowi zagrożenia. Pewną uciążliwość hałasową powodują zakłady usługowe zlokalizowane wśród zabudowy o charakterze mieszkalnym. Ich wpływ na ogólny klimat akustyczny gminy nie jest znaczący, jednak są one przyczyną lokalnych negatywnych skutków odczuwalnych przez okolicznych mieszkańców. Tereny zagrożone hałasem przemysłowym zlokalizowane są w bezpośrednim sąsiedztwie tych zakładów. Na przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu na terenach chronionych ma wpływ: czas pracy zakładu, instalacje, maszyny i urządzenia wykorzystywane na zewnątrz, organizacja pracy, transport wewnętrzny, organizacja dostaw i odbiorów, lokalizacja parkingów.

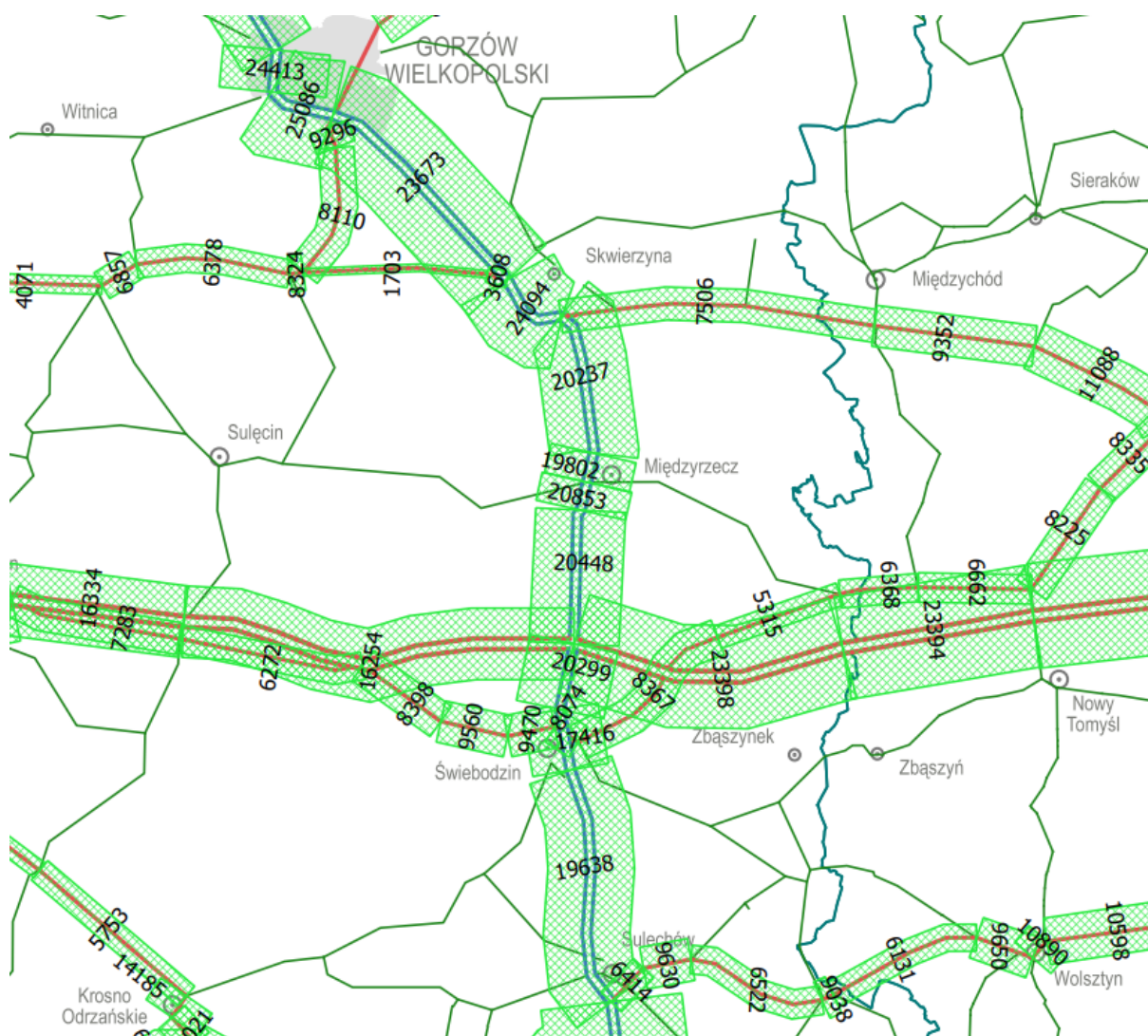
Działania adaptacyjne do zmian klimatu w zakresie zagrożeń hałasem mają na celu realizację odpowiednich standardów konstrukcyjno-budowlanych odpornych na zmiany klimatu i nadzwyczajne zagrożenia pogodowe. Zwiększanie świadomości ekologicznej i prowadzenie edukacji ekologicznej, obok monitoringu środowiska ma przyczynić się do ograniczenia wpływu hałasu na zdrowie i komfort życia.¹⁹

¹⁷ Źródło: Program Ochrony Środowiska dla Gminy Międzyrzecz na lata 2020-2024 z perspektywą na lata 2025-2028

¹⁸ Źródło: <https://www.gov.pl/web/gddkia/generalny-pomiar-ruchu-20202021>

¹⁹ Za: Program Ochrony Środowiska dla Gminy Międzyrzecz na lata 2020-2024 z perspektywą na lata 2025-2028

MAPA 7. WYNIKI GENERALNEGO POMIARU RUCHU DROGOWEGO W 2020 ROKU W OKOLICY GMINY MIĘDZYRZECZ

ŹRÓDŁO: [GENERALNY POMIAR RUCHU 2020/2021 - GENERALNA DYREKCJA DRÓG KRAJOWYCH I AUTOSTRAD - PORTAL GOV.PL \(WWW.GOV.PL\)](https://www.gov.pl)

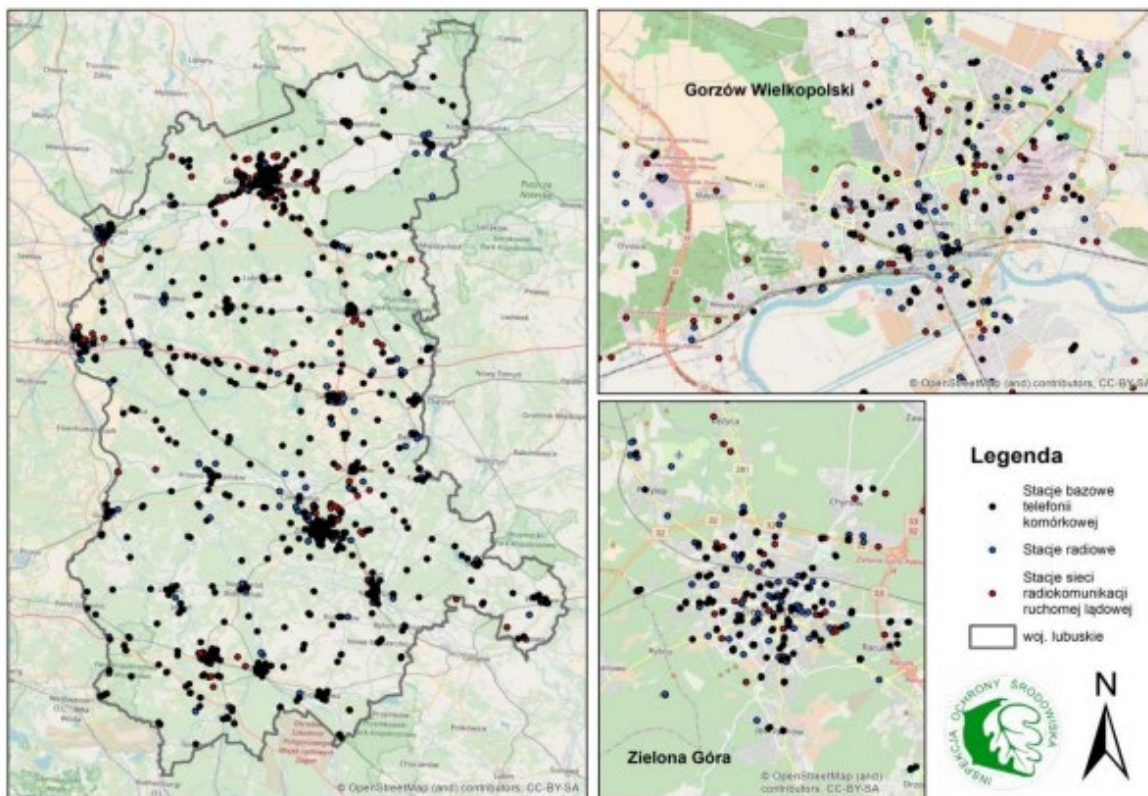
5.1.10 Promieniowanie elektromagnetyczne

Na terenie Gminy Międzyrzecz głównym źródłem promieniowania elektromagnetycznego są linie i stacje energetyczne oraz stacje bazowe telefonii komórkowej. Z punktu widzenia ochrony środowiska największe znaczenie mają urządzenia związane z przesyłem radiowym danych i głosu oraz linie energetyczne.

Badania, które są prowadzone w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, skupiają się na promieniowaniu niejonizującym w zakresie od 3 MHz do 3 GHz. Pola elektromagnetyczne w tym zakresie częstotliwości są głównie emitowane przez stacje radiowe, telewizyjne oraz stacje bazowe telefonii komórkowej. Wielkość mierzonych wartości natężeń pól elektromagnetycznych (PEM) jest wypadkową ilości źródeł i ich mocy. Lokalizacja stacji bazowych jest ściśle związana z rozmieszczeniem

ludności na danym terenie. Największe zagęszczenie nadajników występuje na terenie dużych miast powyżej 50 tys. mieszkańców.

MAPA 8. LOKALIZACJA STACJI BAZOWYCH TELEFONII KOMÓRKOWEJ, STACJI RADIOWYCH ORAZ STACJI SIECI RADIOKOMUNIKACJI RUCHOMEJ ŁĄDOWEJ NA OBSZARZE WOJEWÓDZTWA LUBUSKIEGO WG WYKAZÓW POZWOLEŃ URZĘDU KOMUNIKACJI ELEKTRONICZNEJ (STAN NA LUTY 2018 R.) (ŹRÓDŁO: GIOŚ/PMŚ)

ŹRÓDŁO: STAN ŚRODOWISKA W WOJEWÓDZTWIE LUBUSKIM RAPORT 2020

Na podstawie wyników uzyskanych w latach 2017 - 2018 nie stwierdzono występowania promieniowania elektromagnetycznego o wartości natężenia elektrycznego przekraczającego poziom dopuszczalny [7 V/m].²⁰

5.1.11 Gospodarka odpadami

Plan gospodarki odpadami dla województwa lubuskiego na lata 2020-2026 wraz z planem inwestycyjnym zakłada następujące cele:

- zmniejszenie ilości powstających odpadów poprzez:
 - ograniczenie marnowania żywności,
- zmniejszenie udziału niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych w całym strumieniu odebranych i zebranych odpadów (zwiększenie udziału odpadów zbieranych selektywnie) poprzez:

²⁰ Źródło: Stan środowiska w województwie lubuskim Raport 2020

- wprowadzenie jednolitych standardów selektywnego zbierania odpadów komunalnych na terenie całego województwa oraz objęcie wszystkich właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy systemem selektywnego zbierania odpadów,
- zapewnienie jak najwyższej jakości zbieranych odpadów (przez odpowiednie systemy selektywnego zbierania odpadów), w taki sposób, aby mogły one zostać, w możliwie najbardziej efektywny sposób, poddane recyklingowi,
- wprowadzenie selektywnego zbierania bioodpadów z zakładów zbiorowego żywienia,
- zaprzestanie składowania odpadów ulegających biodegradacji selektywnie zebranych,
- zaprzestanie składowania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych bez ich uprzedniego przetworzenia,
- ograniczenie liczby miejsc nielegalnego składowania odpadów komunalnych, – utworzenie systemu monitorowania gospodarki odpadami komunalnymi,
- monitorowanie i kontrola postępowania z frakcją odpadów komunalnych wysortowywaną ze strumienia niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych i nieprzeznaczoną do składowania (frakcja 19 12 12),
- zwiększanie świadomości społeczeństwa na temat należytego gospodarowania odpadami komunalnymi (w tym odpadami żywności i innymi odpadami ulegającymi biodegradacji),
- doprowadzenie do funkcjonowania systemów zagospodarowania odpadów zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami.

Cele krótkoterminowe Planu do 2026 roku to:

- osiągnięcie poziomu recyklingu i przygotowania do ponownego użycia frakcji: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła z odpadów komunalnych w wysokości minimum 50% ich masy do 31 grudnia 2020 r. oraz jego dotrzymanie lub wzrost w kolejnych latach,
- do 2020 r. udział masy termicznie przekształcanych odpadów komunalnych oraz odpadów pochodzących z przetwarzania odpadów komunalnych w stosunku do wytwarzanych odpadów komunalnych nie może przekraczać 30%,
- wprowadzenie we wszystkich gminach w województwie systemów selektywnego odbierania bioodpadów u źródła – do końca 2021 r.,
- od dnia 1 stycznia 2020 r. obowiązywanie ujednoczonych standardów selektywnego zbierania odpadów komunalnych na terenie całego województwa,
- zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska odpadów, aby nie było składowanych w 2020 r. więcej niż 35% masy tych odpadów w stosunku do masy odpadów wytworzonych w 1995 r.
- do 2025 r. recyklingowi powinno być poddawane 60% odpadów komunalnych,
- przetwarzanie niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych, nie dłużej niż do dnia 1 stycznia 2024 r. przez sortownie odpadów przetwarzające niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne, stanowiące, zgodnie z dotychczasowymi przepisami, regionalną instalację do przetwarzania odpadów komunalnych.

Cele długoterminowe do 2032r. to:

- kontynuowanie celów określonych powyżej, a ponadto dążenie do osiągnięcia następujących celów:

- o do 2030 r. recyklingowi powinno być poddawane 65% odpadów komunalnych,
- o redukcja składowania odpadów komunalnych do maksymalnie 10% do 2030 r.

Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (zwanego dalej PSZOK) znajdującego się w Międzyrzeczu przy ul. Reymonta 5.

Wg danych GUS w 2020 roku na terenie gminy Międzyrzecz zebrano łącznie 10 727,66 t zmieszanych odpadów. W porównaniu do 2012 roku wielkość odpadów zmieszanych zebranych w gminie wzrosła ogółem o 66,8%. Zdecydowana większość odpadów zmieszanych to odpady pochodzące z gospodarstw domowych. W 2012 roku stanowiły one 65,2% ogólnej wielkości zebranych odpadów zmieszanych, zaś w 2020 roku ich udział zwiększył się znacznie do 92,8%.

TABELA 6. ZMIESZANE ODPADY ZEBRANE W CIĄGU ROKU W GMINIE MIĘDZYRZECZ W LATACH 2012-2020

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Zmiana
ogółem (t)	6 432,66	8 218,61	7 094,59	6 869,39	7 783,07	8 374,12	8 093,49	8 823,12	10 727,66	66,8%
z gospodarstw domowych (t)	4 196,40	5 839,90	4 987,72	5 155,26	5 957,62	6 440,02	6 219,55	6 135,44	8 090,98	92,8%

ŹRÓDŁO: GUS/BDL

Dane statystyczne wskazują, że mieszkańcy gminy Międzyrzecz wytwarzali zdecydowanie większą ilość odpadów zmieszanych niż mieszkańcy pozostałych analizowanych jednostek. W 2020 roku na 1 mieszkańca gminy Międzyrzecz przypadało 433,7 kg odpadów zmieszanych. Była to wartość o 178 kg większa niż w 2012 roku (wzrost o 69,6%). Dla porównania w 2019 roku średnia krajowa wynosiła 212,3 kg na 1 osobę, wojewódzka 260,5 kg, a powiatowa 312,7 kg na 1 osobę.

TABELA 7. ODPADY ZMIESZANE NA 1 MIESZKAŃCA W KG W LATACH 2012-2020

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
POLSKA	222,5	212,9	215,2	216,5	226,7	227,2	231,1	228,6	212,3
LUBUSKIE	266,1	268,1	252,3	266,4	271,8	279,6	276,7	279,7	260,5
Powiat międzyrzecki	227,8	258,2	253,5	256,6	277,2	287,5	282,5	299,5	312,7
Gmina Międzyrzecz	255,7	326,8	282,5	273,1	310,4	333,2	322,7	353,7	433,7
Międzyrzecz - miasto	272,2	349,2	303,7	282,8	313,6	333,6	314,2	334,5	414,1
Międzyrzecz - obszar wiejski	208,8	263,8	223,5	246,4	301,7	332,1	344,9	403,7	483,6

ŹRÓDŁO: GUS/BDL

Gmina posiada „Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Międzyrzecz na lata 2012-2032”. W roku 2020 nie realizowano zadania „Demontaż, transport i utylizacja wyrobów zawierających azbest z nieruchomości osób fizycznych z terenu Gminy Międzyrzecz” ze względu na zmianę sposobu finansowania programu. Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej finansuje zadanie w 70% pozostałe 30% finansuje Gmina ze środków własnych lub partycypacja w kosztach mieszkańców.²¹

²¹ Raport o stanie gminy Międzyrzecz za 2020

5.1.12 Obszarowa ochrona przyrody

W granicach gminy Międzyrzecz licznie występują obszarowe oraz punktowe formy ochrony przyrody, należą do nich 2 obszary Natura 2000, 1 rezerwat przyrody, 1 park krajobrazowy, 3 obszary chronionego krajobrazu (dodatkowo 1 obszar uchylony oczekuje na przywrócenie), 1 zespół przyrodniczo-krajobrazowy, 18 użytków ekologicznych oraz 78 pomników przyrody.

TABELA 8. OBSZARY CHRONIONE NA TERENIE GMINY MIĘDZYRZECZ

Nazwa obszaru	Opis
Obszary Natura 2000	
„Dolina Leniwej Obry” PLH080001	Obszar obejmuje rozległą dolinę Leniwej Obry między miejscowościami Babimost i Międzyrzecz, a w północnej części również dolinę Paklicy. W granicach gminy Międzyrzecz znajduje się fragment ostoi o powierzchni ok. 2153 ha (30,1%), zlokalizowany na południu gminy. Ostoja ma charakter rozległej, zatorfionej doliny wolno płynącej rzeki i stanowi mozaikę ekstensywnie użytkowanych łąk, pastwisk oraz lasów i zarośli łęgowych. W północnej części ostoi zlokalizowane są liczne jeziora, w tym największe jezioro Bukowieckie. Obszar ważny w szczególności dla ochrony jedynej w kraju populacji kaldejski dziewięciornikowatej, występującej na stanowisku naturalnym, a także bardzo cennych siedlisk lasów łęgowych i grądowych, ziołorośli nadrzecznych oraz łąk trzęślicowych, w tym także rzadkich i zagrożonych populacji gatunków zwierząt takich jak: czerwończyk nieparek, piskorz oraz kumak nizinny i wydra.
„Nietoperek” PLH080003	Większość ostoi bo ok. 6097 ha (82,6%), znajduje się na terenie gminy Międzyrzecz. Obejmuje ona rozległą sieć (ok. 30 km) starych fortyfikacji podziemnych, położonych ok. 30-50 m p.p.t. Podziemia łączą się z powierzchnią kilkoma pionowymi szybami wentylacyjnymi oraz korytarzami prowadzącymi do bunkrów. Dodatkowo do ostoi włączono Tunel w Wysokiej. Obszar obejmuje najważniejsze zimowisko nietoperzy w środkowej Europie i ich tereny żerowiskowe.
Rezerваты	
Rezerwat przyrody „Nietoperek”	Powierzchnia rezerwatu wynosi 50,77 ha i znajduje się on w zdecydowanej większości w granicach gminy Międzyrzecz, w jej południowo-wschodniej części. Celem ochrony tego rezerwatu przyrody „Nietoperek” jest zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych miejsc zimowania i rozrodu wielogatunkowej kolonii nietoperzy.
Parki krajobrazowe	
Pszczewski Park Krajobrazowy	W części północno-wschodniej gminy Międzyrzecz znajdują się 3 niewielkie fragmenty Pszczewskiego Parku Krajobrazowego – w gminie położone jest 417,86 ha tj. 4,3% powierzchni PPK. Głównym celem jego utworzenia jest ochrona i zachowanie walorów krajobrazowych, jego wartości przyrodniczych, kulturowych i dydaktycznych. Na terenie gminy teren Pszczewskiego Parku Krajobrazowego niemal w całości porośnięty jest lasami.
Obszary chronionego krajobrazu	
OChK „Dolina Jeziornej Strugi”	W granicach gminy Międzyrzecz znajduje się niewielki fragment obszaru o powierzchni ok. 162 ha (2,8% powierzchni obszaru), zlokalizowany na granicy z gminą Sulęcín i Bledzew. Celem ochrony tego obszaru jest zachowanie wartości przyrodniczo-rekreacyjno-historycznych malowniczego kompleksu leśnego Buczyn Łągowo-Sulęcińskich.
OChK „Dolina Obry”	W granicach gminy Międzyrzecz znajduje się duży fragment obszaru o powierzchni ok. 4551 ha (49,1%), zlokalizowany w centralnej oraz północno-zachodniej części gminy. Czynna ochrona ekosystemów obszaru, realizowana w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej i rybackiej, polega na zachowaniu różnorodności biologicznej siedlisk Bruzdy Zbąszyńskiej.

Nazwa obszaru	Opis
OChK „Rynny Obrzycko-Obrzańskie”	W granicach gminy Międzyrzecz znajduje się niewielki fragment obszaru o powierzchni ok. 570 ha (3%), zlokalizowany w północnej części gminy, na granicy z gminami Trzciel i Świebodzin. Czynna ochrona ekosystemów obszaru, realizowana w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej i rybackiej, polega na zachowaniu różnorodności biologicznej siedlisk rynien terenowych Obry i Obrzycy.
Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe	
Zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Uroczyska Międzyrzeckiego Rejonu Umocnionego”	Zespół zajmuje powierzchnię 5130,5 ha i obejmuje obszar obiektów centralnego odcinka MRU (w całości na terenie gminy Międzyrzecz). Pełni on funkcję swego rodzaju otuliny dla rezerwatu „Nietoperek” oraz obejmuje teren naturalnego żerowiska dla zlatujących się na zimowisko nietoperzy. Celem ochrony tego obszaru jest zachowanie walorów krajobrazowych oraz antropogenicznych form ulegających procesom naturalizacji dla potrzeb ekologicznych, dydaktycznych, naukowych i turystyczno-rekreacyjnych.

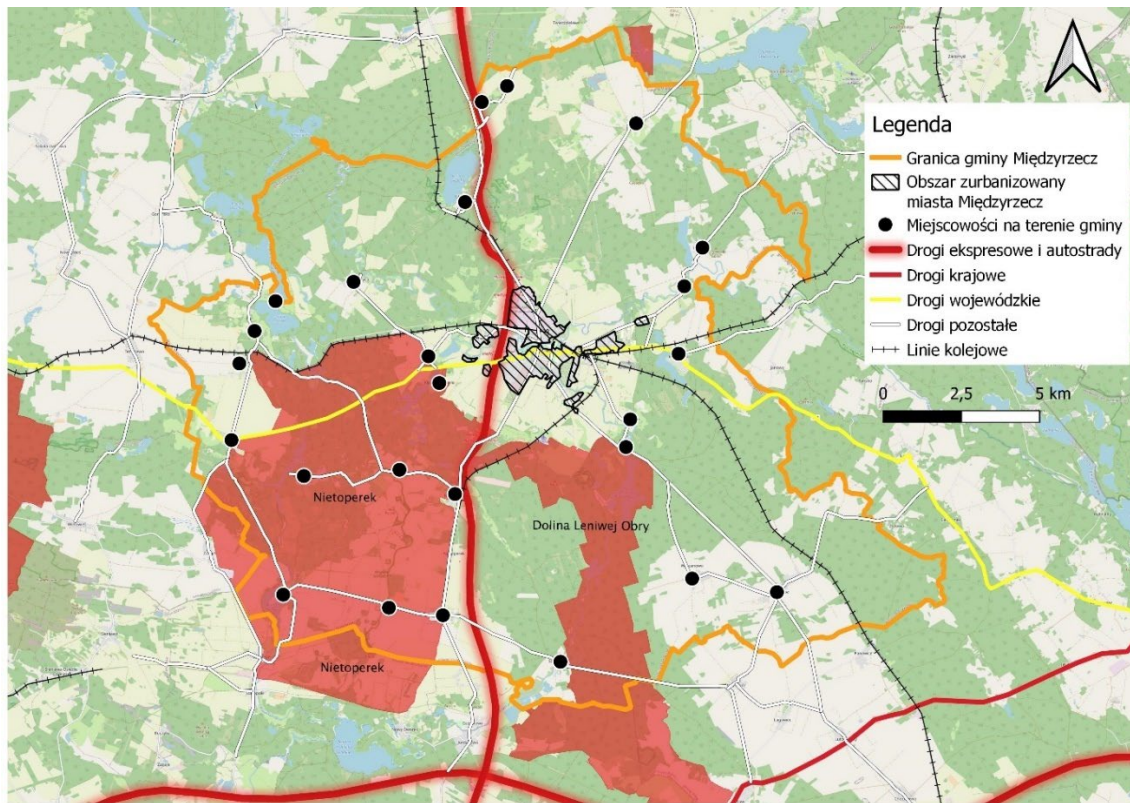
ŹRÓDŁO: CENTRALNY REJESTR FORM OCHRONY PRZYRODY

Na granicy z gminą Przytoczna na odcinku ok. 700 m położone są **dwie ostoje Natura 2000**, położone poza gminą Międzyrzecz, ale bezpośrednio z nią graniczące. Są to obszary: „Jeziora Pszczewskie i Dolina Obry” (PLB080005) oraz „Rynna Jezior Obrzańskich” (PLH080002).

Do niedawna na terenie gminy funkcjonował czwarty OChK „Rynna Paklicy i Ołoboku”, który został uchylony wyrokiem WSA w Gorzowie Wlkp. z dnia 24 sierpnia 2017 r. W chwili obecnej obszar ten oczekuje na przywrócenie. W granicach gminy Międzyrzecz znajdował się fragment obszaru o powierzchni ok. 4391 ha (21,4%), zlokalizowany w centralnej części gminy, wzdłuż cieku Paklica. Celem ochrony było zachowanie korytarza ekologicznego oraz leśno-polno-jeziornej mozaiki krajobrazowej.²²

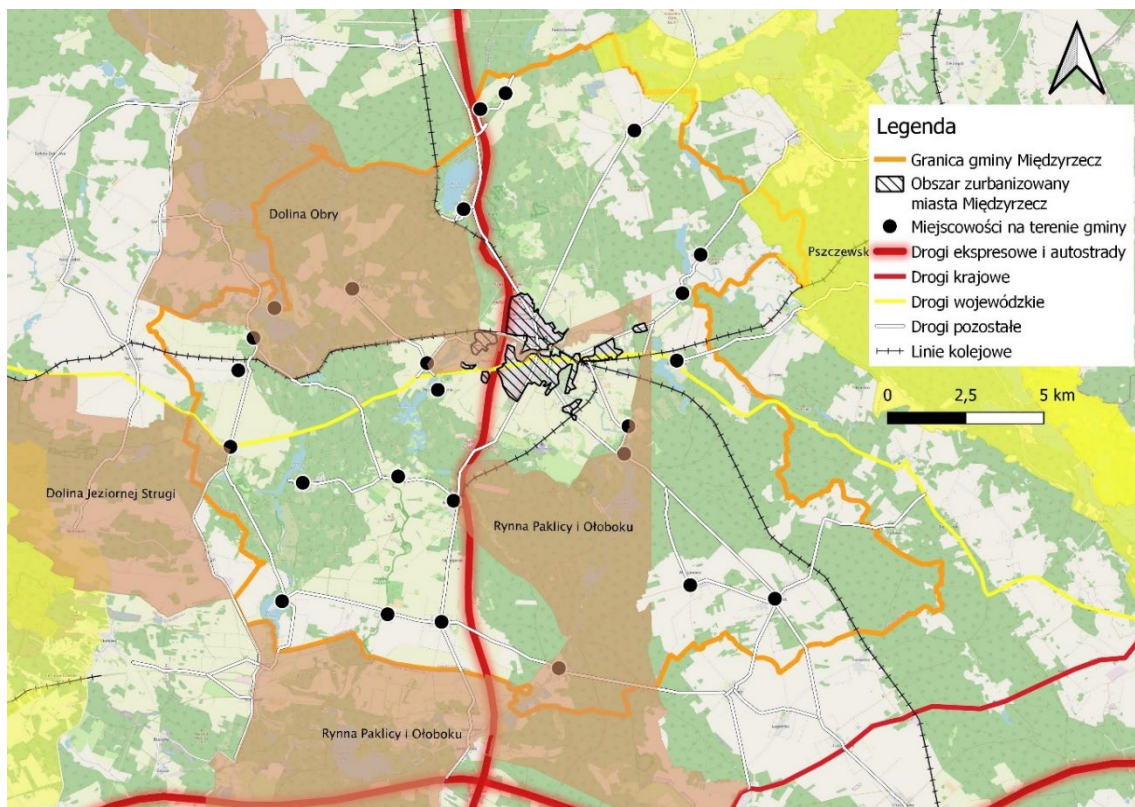
²²Źródło: Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Międzyrzecz

MAPA 9. OBSZARY NATURA 2000

ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE

MAPA 10. OBSZARY CHRONIONEGO KRAJOBRAZ ORAZ PARKI KRAJOBRAZOWE

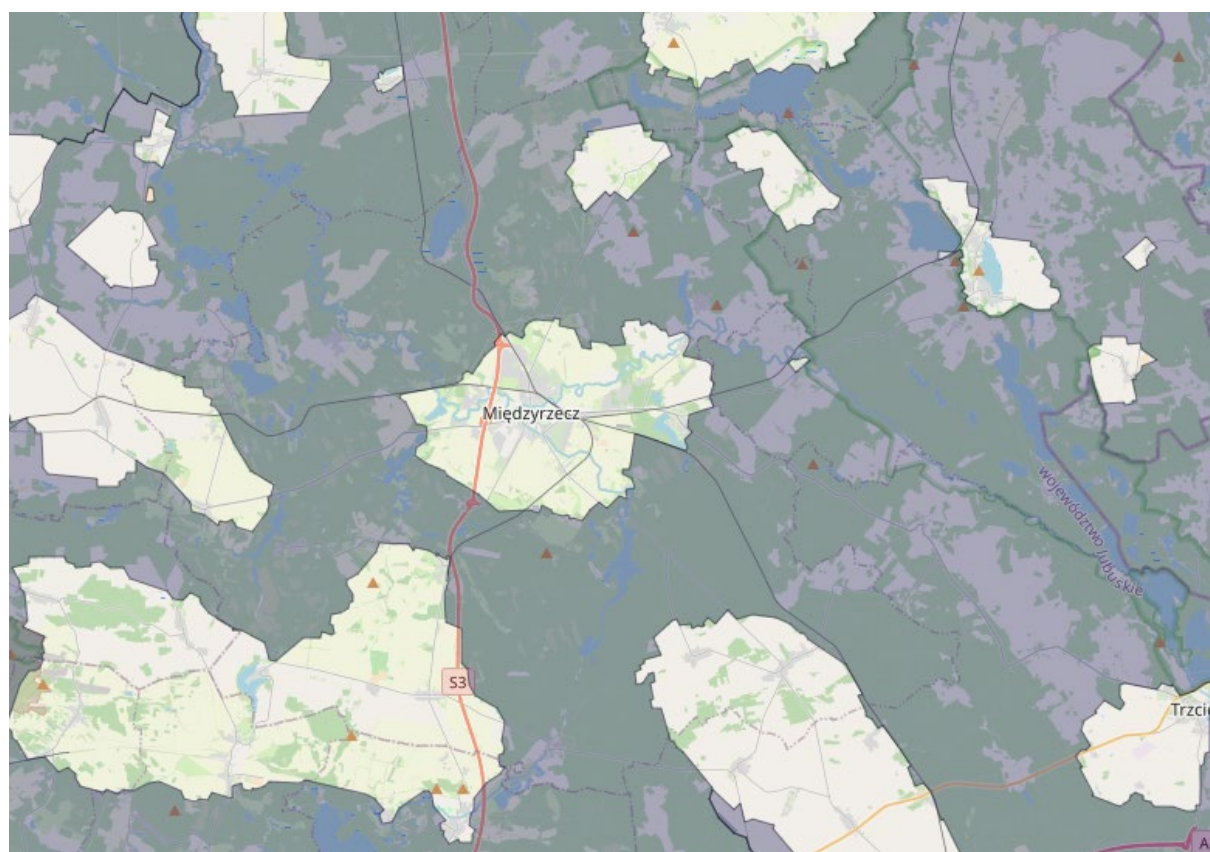
ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE

Na terenie gminy Międzyrzecz aktualnie znajduje się **78 pomników przyrody**. Są to pojedyncze drzewa, aleje lub skupiska należące do gatunków: dąb, jesion, klon, wierzba, lipa, sosna, cis pospolity, wiąz szypułkowy, topola biała, jesion wyniosły, wiśnia ptasia i buk.

Na terenie gminy występuje 18 użytków ekologicznych (o łącznej powierzchni 79,5 ha), które obejmują tereny mające znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej. Są to w szczególności: siedliska przyrodnicze i stanowisko rzadkich lub chronionych gatunków (9 obiektów), bagna (6 obiektów), płaty nieużytkowanej roślinności (3 obiekty).

Ważnym elementem zapewniającym łączność i spójność ekologiczną na terenie gminy są **korytarze ekologiczne**, które stanowią obszar umożliwiającą migrację roślin, zwierząt lub grzybów. Do korytarzy tworzonych przez główne rzeki i ich doliny zaliczyć należy korytarz wyznaczony wzdłuż osi rzeki Obry wraz z jej doliną, a także mniejszy korytarz Paklicy. Drugą kategorię tworzą korytarze migracyjne oparte na zwartych kompleksach leśnych. Zgodnie z Mapą korytarzy ekologicznych (2011) gmina Międzyrzecz znajduje się w granicach krajowego Korytarza Północno-Centralnego (KPnC).

MAPA 11. KORYTARZE EKOLOGICZNE

ŹRÓDŁO: [HTTP://MAPA.KORYTARZE.PL/](http://mapa.korytarze.pl/)

5.1.13 Dziedzictwo kulturowe i ochrona krajobrazu

Liczba cennych obiektów wpisanych do rejestru zabytków na terenie gminy Międzyrzecz jest wysoka i wynosi łącznie 162 obiekty, z czego 140 znajduje się w granicach miasta. Niestety na przestrzeni lat wiele obiektów z powyższej grupy uległo zniszczeniu, zostało rozebrane bądź utraciło walory będące przedmiotem ochrony, dlatego zasadnym będzie ich wykreślenie z rejestru. Na terenie miasta obecnie istnieje 99 obiektów wpisanych do rejestru zabytków, wśród których znajdują się 2 wpisy obszarowe ustanowione dla układu urbanistycznego Międzyrzecza oraz zespołu szpitalnego w Obrzycach. Pod względem liczebności dominują budynki mieszkalne w różnych formach, jednak nie brakuje wyróżniających się obiektów innej kategorii. Należy do nich zaliczyć przede wszystkim obiekty zespołu zamkowego, świątynie, obiekty kolejowe, folwark Winnica, budynki użyteczności publicznej (ratusz, sąd) oraz założenia zieleni. Natomiast obiekty nieistniejące, które wymagają wykreślenia to wyłącznie budynki mieszkalne.

W gminnej i wojewódzkiej ewidencji zabytków w granicach gminy Międzyrzecz ujęto obiekty budowlane związaną z zabudową miejską, zabudowę zagrodową, tereny historycznych cmentarzy, wartościowe zespoły zieleni przydomowej i przyulicznej, założenia folwarczne, układy ruralistyczne, zabytki techniki oraz architekturę militarną.

Zgodnie z obowiązującym Programem opieki nad zabytkami gminy Międzyrzecz na lata 2021-2024 do ujęcia w Gminnej Ewidencji Zabytków zaproponowano łącznie 478 obiektów na terenie miasta oraz 562 obiekty na obszarach wiejskich.

Obszar gminy Międzyrzecz odznacza się dużą atrakcyjnością krajobrazową. Świadczą o tym bogate zasoby przyrody skupione w licznych obszarowych formach ochrony przyrody, struktura użytków leśnych i rolnych oraz ciekawe zabytki kultury materialnej. Najważniejszymi elementami środowiska przyrodniczego, które bezpośrednio wpływają na postrzeganie krajobrazu gminy jest szata roślinna oraz rzeźba terenu. Dominującymi elementami szaty roślinnej na obszarze gminy są wielkopowierzchniowe lasy oraz otwarte tereny pól uprawnych, które w połączeniu z dolinami większych rzek oraz licznymi zbiornikami wodnymi, kształtują krajobraz gminy. Ważną rolę w ocenie krajobrazu stanowią również zadrzewienia i zakrzewienia, tereny łąkowe oraz oczka wodne, stanowiące nierozdzielny składnik struktury krajobrazu rolniczego.

W granicach gminy Międzyrzecz znajdują się obecnie fragmenty trzech obszarów chronionego krajobrazu:

- „Dolina Jeziornej Strugi” – W granicach gminy Międzyrzecz znajduje się niewielki fragment obszaru o powierzchni ok. 162 ha (2,8% powierzchni obszaru), zlokalizowany na granicy z gminą Sulęcín i Bledzew
- „Dolina Obry” – W granicach gminy Międzyrzecz znajduje się duży fragment obszaru o powierzchni ok. 4551 ha (49,1%), zlokalizowany w centralnej oraz północnozachodniej części gminy.
- „Rynny Obrzycko-Obrzańskie” – W granicach gminy Międzyrzecz znajduje się niewielki fragment obszaru o powierzchni ok. 570 ha (3%), zlokalizowany w północnej części gminy, na granicy z gminami Trzciel i Świebodzin.²³

²³ Źródło: Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Międzyrzecz

5.2 Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu

Realizacja założeń Strategii Rozwoju Gminy Międzyrzecz 2030 oznacza faktycznie wykorzystanie szans na przyspieszenie rozwoju społeczno-gospodarczego, także w odniesieniu do wymiaru środowiskowego. Strategia porządkuje bowiem sposób prowadzenia działań rozwojowych i otwiera dodatkowe możliwości i ścieżki finansowania polityki rozwoju lokalnego. Pozwala przede wszystkim uporządkować logikę interwencji rozwojowych. Jest narzędziem koniecznym do tego, aby samorząd mógł sięgać po fundusze zewnętrzne, co związane jest m. in. z założeniami polityki rozwoju regionalnego, zdefiniowanymi na poziomie europejskim, krajowym i regionalnym.

Brak realizacji założeń Strategii Rozwoju Gminy Międzyrzecz 2030 skutkować będzie przede wszystkim brakiem możliwości realizacji interwencji na rzecz wzmocnienia potencjału gospodarczego i społecznego, częściowo również środowiskowego. W kontekście oddziaływania na środowisko działania związane z rozwojem gospodarczym i częściowo funkcji mieszkaniowej wydają się być tymi, które generować będą największy wpływ na środowisko.

Brak realizacji Strategii oznacza w takim przypadku brak zajęcia wybranych przestrzeni (zapewne będzie to kilkanaście ha) pod inwestycje gospodarcze i mieszkaniowe. Przestrzenie te zachowają więc swoją dotychczasową funkcję (częściowo są to obecnie niezagospodarowane tereny i nieużytki).

Kolejną istotną kwestią, która należy poruszyć w kontekście braku realizacji Strategii, jest wolniejsze tempo rozwoju w zakresie funkcji rekreacyjnej i czasu wolnego. Dotyczy to przede wszystkim wstrzymania działań dot. bezpośrednio rozwoju infrastruktury turystycznej (np. ścieżek rowerowych, małej infrastruktury turystycznej).

Brak realizacji Strategii Rozwoju Gminy Międzyrzecz 2030 w powyższym kontekście należy rozpatrywać dwójako. Po pierwsze brak rozwoju funkcji rekreacyjno-turystycznej może być korzystny dla środowiska, ze względu na brak lub mniejszą presję i zagospodarowanie turystyczne na środowisko. Z drugiej zaś strony zagrożeniem może być niekontrolowany rozwój form czasu wolnego, a także brak działań chroniących przyrodę i środowisko.

W tym ostatnim kontekście należy również zwrócić uwagę na zaplanowane w ramach Strategii Rozwoju Gminy Międzyrzecz 2030 działania na rzecz środowiska, które mogą zostać wdrożone w mniejszej skali.

Analizując całokształt działań, jakie przewidziano do realizacji w Strategii Rozwoju Gminy Międzyrzecz 2030 należy podkreślić, iż brak ich realizacji w znacznym stopniu utrudni realizację założeń ochrony środowiska a nawet ochrony przyrody. Niewątpliwie wybrane działania charakteryzować się będą oddziaływaniem na środowisko (m. in. rozwój nowych działalności gospodarczych), jednak te działania są niejako konieczne do realizacji w kontekście zrównoważonego rozwoju gminy. Kluczowe jest jednak takie moderowanie rozwoju gospodarczego i społecznego, aby zachować i wzmocnić potencjał ekologiczny i przyrodniczy oraz chronić środowisko na terenie gminy Międzyrzecz.

5.3 Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem

5.3.1 Obszary o szczególnych właściwościach naturalnych lub posiadające znaczenie dla dziedzictwa kulturowego, wrażliwe na oddziaływanie, istniejące przekroczenia standardów jakości środowiska lub intensywne wykorzystywanie terenu

Strategia Rozwoju Gminy Międzyrzecz 2030 nie wskazuje szczegółowo lokalizacji wybranych działań. Jednocześnie należy przewidzieć, iż większość powstałych oddziaływań na środowisko dotyczyć będzie przestrzeni zurbanizowanej lub zamieszkałej gminy, lub też zlokalizowanej w jej sąsiedztwie (np. tereny inwestycyjne, mieszkaniowe). Przewidując znaczące oddziaływanie należy mieć na względzie możliwość migracji oddziaływań na tereny sąsiednie. Jednocześnie należy przewidzieć, iż tereny o szczególnych właściwościach naturalnych lub kulturowych podlegać będą co do zasady ochronie, co wynika także z przyjętych przez Gminę Międzyrzecz polityk planowania przestrzennego.

Przyjęto zasadniczo, że przewidywane znaczące oddziaływanie dotyczyć może obszarów szczególnie wrażliwych na migrację zanieczyszczeń lub negatywne zmiany w środowisku. Do tych obszarów należy zaliczyć w pierwszej kolejności na terenie gminy Międzyrzecz:

- wody powierzchniowe,
- obszary zamieszkałe,
- obszary o funkcji przyrodniczej (głównie lasy, doliny rzeczne, korytarze ekologiczne),
- obszary o znaczeniu dla ochrony dziedzictwa kulturowego (obiekty zabytkowe, elementy krajobrazu kulturowego).

Jednocześnie należy stwierdzić, iż stan środowiska na poszczególnych obszarach może się nieznacznie różnić, a istotną determinantą stanu środowiska jest oddalenie od terenów zurbanizowanych (hałas, zanieczyszczenie powietrza) oraz głównych ciągów komunikacyjnych (hałas, zanieczyszczenia powietrza).

Jako pokazują dane GIOŚ stan wód powierzchniowych badanych JCWP na terenie gminy był zły. Do pogorszenia stanu wód przyczyniają się spływy powierzchniowe, zwłaszcza z terenów rolniczych poddawanych nawożeniu i chemizacji.

Obszary leśne charakteryzowały się prawdopodobnie lepszym stanem środowiska w porównaniu do obszarów zurbanizowanych. Związane jest to m. in. z większą odległością od źródeł zanieczyszczeń, zarówno powietrza, jak również wód powierzchniowych. Lasy rekompensują negatywne skutki oddziaływania na środowisko, m.in. zanieczyszczenia powietrza, wód (proces samooczyszczania), susz (zatrzymywanie wody). Zagrożeniem dla tych obszarów mogą być wybrane działania inwestycyjne i ich skutki, niekoniecznie realizowane na tych obszarach, ale przede wszystkich w sąsiedztwie (np. melioracje). **Osobno należy rozważyć kwestie spójności przestrzennej obszarów cennych przyrodniczo, m. in. poprzez korytarze ekologiczne.** Przez obszar gminy Międzyrzecz przebiega szereg ważnych połączeń ekologicznych, stanowiących element ponadlokalnego układu przyrodniczego.

Szczególnie narażone na oddziaływanie wydają się być obszary dolin rzecznych, tereny podmokłe oraz wody powierzchniowe. Narażone są one na skutki negatywnych zmian klimatycznych, m. im. związanych z suszą, które mogą nakładać się z innymi negatywnymi oddziaływaniami, powodującymi zanieczyszczenie, spadek przepływu wody, czy też zdolność do samooczyszczania się środowiska.

Obszary o znaczeniu dla ochrony dziedzictwa kulturowego stanowią głównie zabytki oraz ogólnie uporządkowana i wykształcona struktura przestrzenna. Zagrożeniem mogą być więc inwestycje zaburzające istniejący układ przestrzenny.

Reasumując, należy stwierdzić, iż największy wpływ na środowisko dotyczyć będzie przestrzeni zlokalizowanej w bezpośrednim sąsiedztwie terenów inwestycyjnych. Należy przewidzieć, iż rosnąć może presja na środowisko związana z rozwojem funkcji mieszkaniowej, w tym jednorodzinnej. Zakłada się ponadto, że rozwój funkcji turystycznej realizowany będzie w oparciu o zasoby przyrodnicze.

5.3.2 Formy ochrony przyrody w rozumieniu ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody oraz obszary podlegające ochronie zgodnie z prawem międzynarodowym

Stan środowiska na obszarach chronionych na terenie gminy Międzyrzecz zasadniczo nie odbiega od stanu dla całej gminy lub może być lepszy, ze względu na oddalenie od funkcji przemysłowej i kompensujące działanie ekosystemów leśnych.

Jak już opisano w poprzednim rozdziale stan środowiska na terenie **powierzchniowych form ochrony przyrody** charakteryzował się prawdopodobnie lepszym stanem środowiska w porównaniu do obszarów zurbanizowanych lub terenów intensywnej gospodarki rolnej. Dotyczyło to prawdopodobnie dużych obszarowo form ochrony, oddalonych znacznie od teren zurbanizowanych, tras komunikacyjnych, terenów przemysłowych lub intensywnie wykorzystywanych gospodarczo (np. funkcja rolnicza).

W nieco innej sytuacji mogą być chronione obiekty przyrody żywej (pomniki przyrody). Ich lokalizacja w przestrzeni gminy może mieć znaczenie z punktu widzenia stanu środowiska. Obiekty przyrody ożywionej położone są na obszarach zurbanizowanych i mogą być narażone na zanieczyszczenia powietrza lub skutki prowadzonych inwestycji (np. odwodnienie terenu). Szczególnej ochrony wymagają także obiekty, które zlokalizowane są obrębie przestrzeni wykorzystywanych turystycznie.

5.4 Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody

5.4.1 Przydatność w uwzględnieniu aspektów środowiskowych, w szczególności w celu wspierania zrównoważonego rozwoju oraz we wdrażaniu prawa wspólnotowego w dziedzinie ochrony środowiska

W Strategii Rozwoju Gminy Międzyrzecz 2030 zauważono następujące kluczowe bariery, deficyty, potencjały rozwojowe związane z aspektami środowiskowymi.

Gmina posiada dobrze rozwinięty system gospodarki wodno-ściekowej.

Dostęp do sieci wodociągowej na terenie gminy Międzyrzecz można uznać za dobry. W 2019 roku odsetek ludności korzystającej z sieci wodociągowej ukształtował się w gminie na poziomie 93,1% w porównaniu do 92,6% w 2012 roku.

Wg danych GUS w 2020 roku z oczyszczalni ścieków korzystało 22 405 mieszkańców gminy Międzyrzecz. Wielkość ścieków odprowadzanych z terenu gminy wyniosła w 2020 roku 917,9 dam³ tj. o 44,1 dam³ (o 5%) więcej niż w 2012 roku.

Odsetek ludności gminy Międzyrzecz korzystającej z oczyszczalni ścieków wzrósł nieznacznie z 90,1% w 2012 roku do 90,9% w 2020 roku. Gmina notuje wysokie wyniki na tle wszystkich analizowanych jednostek – powiatu międzyrzeckiego (74,2%), województwa (77,5%) i całego kraju (74,8%).

Gmina Międzyrzecz obsługiwana jest przez dwie oczyszczalnie ścieków z podwyższonym usuwaniem biogenów: w Świętym Wojciechu obsługującej miejscowości Międzyrzecz, Święty Wojciech, Bukowiec, Wyszanowo, Pieski, Kuźnik, Bobowicko, Żółwin, Kuligowo, Gorzyca, Kursko i Kalsko oraz w Kęszycy Leśnej obsługującej miejscowości Kęszycza Leśna, Szumiąca, Kaława, Pniewo i Wysoka.

W miejscach, gdzie nie ma systemu kanalizacyjnego lub istnieje on w bardzo ograniczonym zakresie ścieki gromadzone są w zbiornikach bezodpływowych, których ilość na rok 2020 wyniosła 222. W gminie było również 14 przydomowych oczyszczalni ścieków.

Ważnym czynnikiem rozwojowym w sferze gospodarki ściekowej jest modernizacja, rozbudowa i przebudowa oczyszczalni ścieków w Świętym Wojciechu realizowana przez gminną spółkę Międzyrzeckie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o.

Zorganizowany system gospodarki odpadami na terenie gminy podlegać będzie dalszym przemianom.

Wg danych GUS w 2020 roku na terenie gminy Międzyrzecz zebrano łącznie 10 727,66 t zmieszanych odpadów. W porównaniu do 2012 roku wielkość odpadów zmieszanych zebranych w gminie wzrosła ogółem o 66,8%. Zdecydowana większość odpadów zmieszanych to odpady pochodzące z gospodarstw

domowych. W 2012 roku stanowiły one 65,2% ogólnej wielkości zebranych odpadów zmieszanych, zaś w 2020 roku ich udział zwiększył się znacznie do 92,8%.

Plan gospodarki odpadami dla województwa lubuskiego na lata 2020-2026 wraz z planem inwestycyjnym zakłada m.in. zmniejszenie ilości powstających odpadów, zmniejszenie udziału niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych w całym strumieniu odebranych i zebranych odpadów (zwiększenie udziału odpadów zbieranych selektywnie), zapewnienie jak najwyższej jakości zbieranych odpadów (przez odpowiednie systemy selektywnego zbierania odpadów), w taki sposób, aby mogły one zostać, w możliwie najbardziej efektywny sposób, poddane recyklingowi.

Na terenie gminy występuje ograniczony dostęp do sieci gazowej. Ogółem wg danych GUS w 2019 roku z gazu sieciowego korzystało 4 987 mieszkańców gminy. W porównaniu do 2012 roku liczba ludności korzystającej z tego medium zwiększyła się w całej gminie o 19,5%.

Gmina, mieszkańcy i przedsiębiorcy muszą zmierzyć się ze skutkami niekorzystnych zmian klimatu, wpływających negatywnie na produktywność, w tym gospodarkę rolną, np. wskutek długotrwałych suszy, ulewnych deszczy. Konieczna jest realizacja działań strategicznych zakładających osiągnięcie znaczącej redukcji emisji gazów cieplarnianych w pespektywie do roku 2050.

Analizując kwestie odnoszące się do środowiska warto przytoczyć wyniki badań z mieszkańcami. W ocenie badanych mieszkańców do największych uciążliwości na terenie gminy należy zaliczyć spalanie śmieci, hałas komunikacyjny (na obszarach miejskich), zanieczyszczenie powietrza (głównie na obszarze miasta).

5.4.2 Powiązania z problemami dotyczącymi ochrony środowiska

Strategia Rozwoju Gminy Międzyrzecz 2030 zwraca uwagę na zagadnienia problemowe związane ze środowiskiem, m. in. kwestie związane z dążeniem do poprawy stanu powietrza atmosferycznego. W Strategii przewidziano realizację działań, które przyczyniać się będą do poprawy stanu środowiska.

Zagrożeń dla przyszłego stanu środowiska należy upatrywać także w zjawiskach urbanizacyjnych oraz związanych z rozwojem gospodarczym. Wpływać to może na przyszły stan zagospodarowania i funkcjonowania przestrzeni gminy.

łącznie można wymienić następujące występujące na terenie gminy zagrożenia dla środowiska:

- Zagrożenia atmosfery – główny wpływ na stan powietrza mają przede wszystkim procesy energetycznego spalania paliw związane z emisją powierzchniową oraz emisją punktową. Są one szczególnie uciążliwe w okresie grzewczym wśród zwartej zabudowy, która utrudnia proces rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń.
- Zagrożenia wód powierzchniowych i podziemnych powodowane:
 - ściekami pochodzącymi z komunalnych i przyzakładowych oczyszczalni,
 - brakiem odpowiednio rozwiniętego systemu kanalizacji,
 - spływami powierzchniowymi z pól uprawnych (na których stosowane są nawozy mineralne i chemiczne środki ochrony roślin),
 - spływami powierzchniowymi pochodzącymi z sieci drenarskiej, które trafiają do wód wraz z opadami,
 - spływami powierzchniowymi z tras komunikacyjnych.
- Przekształcenia rzeźby terenu oraz pokrywy glebowej:
 - Związane są głównie z procesami inwestycyjnymi, która zakładają zajęcie tymczasowe lub stałe powierzchni ziemi.
- Zagrożenia środowiska powodowane przez hałas:
 - Na terenie gminy nie ma stałego punktu pomiarowego, jednak można przyjąć, że głównym jego źródłem jest hałas komunikacyjny.
- Zagrożenie powodziowe:
 - Na terenie gminy Międzyrzecz występują obszary zagrożenia powodziowego. Zlokalizowane są one w centralnej części gminy. Związane są z układem rzeczonym Obry i jej dopływów.

5.5 Charakterystyka planowanych przedsięwzięć

5.5.1. Stopień, w jakim dokument ustala ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć, w odniesieniu do usytuowania, rodzaju i skali tych przedsięwzięć. Przydatność w uwzględnieniu aspektów środowiskowych, w szczególności w celu wspierania zrównoważonego rozwoju oraz we wdrażaniu prawa wspólnotowego w dziedzinie ochrony środowiska. Powiązania z problemami dotyczącymi ochrony środowiska

Próbując dokonać analizy oddziaływania postanowień dokumentu na środowisko przeanalizowano jego zapisy w do odniesieniu do Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. 2019 poz. 1839).

W pierwszym kroku podzielono planowane działania na te, które mogą powodować negatywne oddziaływania na środowisko (nawet niewielkie) oraz te, które nie wykazują oddziaływania na środowisko (główne działania o charakterze nieinwestycyjnym, edukacyjnym, szkoleniowym, promocyjnym, etc.). **Do dalszych, pogłębionych analiz wybrano te, które wykazują się wpływem na środowisko (korzystnym lub niekorzystnym) i w kolejnym kroku oceniono ich wpływ na środowisko w kontekście usytuowania/ lokalizacji działania oraz rodzaju i skali przedsięwzięć.**

Do działań ujętych w Strategii, które mogą powodować negatywnie oddziaływać na środowisko należą w szczególności:

- 1.1.3. Wspieranie i rozwijanie budownictwa mieszkaniowego, w tym zasobów komunalnych, TBS, mieszkań dla młodych.
- 1.1.4. Uzbrojenie terenów pod budownictwo mieszkaniowe.
- 1.5.1. Kontynuowanie i dokończenie budowy kanalizacji sanitarnej gminy.
- 1.6.1. Usprawnienie systemu komunikacji drogowej w obrębie Międzyrzecza, w tym budowa wschodniej obwodnicy miasta wraz z przeprawą mostową nad rzeką Obrą, przebudowa mostu nad Obrą przy Osiedlu Kasztelańskim.
- 1.6.2. Poprawa stanu nawierzchni i parametrów dróg na terenie gminy, w tym we współpracy z Powiatem Międzyrzeckim.
- 2.1.2. Przebudowa dróg dojazdowych do terenów inwestycyjnych.
- 2.1.3. Wykorzystanie potencjału utworzonej obwodnicy do kształtowania oferty inwestycyjnej.

W Strategii ujęte są działania, które również wpływać będą negatywnie na środowisko, jednocześnie skala tych oddziaływań będzie niewielka:

- 1.1.1. Rozwój opieki żłobkowej (nowy obiekt 72 miejsc, podwoi liczbę miejsc).
- 1.1.2. Rozwój opieki przedszkolnej (budowa nowego obiektu w Międzyrzeczu, 150 miejsce).
- 1.1.6. Rozwijanie i kształtowanie przestrzeni publicznych oraz infrastruktury społecznej dedykowanej dla rodzin z dziećmi.
- 1.2.2. Rozwój infrastruktury społecznej oraz rozwiązań wspierających aktywność środowisk seniorskich, np. miejsc spotkań, aktywności, w tym utworzenie nowego domu seniora.
- 1.2.3. Tworzenie infrastruktury opieki nad osobami starszymi, w tym rozwój mieszkań chronionych wraz z opieką wytchnieniową.

- 1.4.3. Rozwój miejsc aktywności i rekreacji, bazujących na lokalnych zasobach przyrodniczych, kulturowych, krajobrazowych, w tym tworzenie „otwartych basenów” i kąpielisk, budowa kompleksu rekreacyjno-wypoczynkowego na terenie byłego stadionu w Obrzycach.
- 1.4.4. Tworzenie miejsc rekreacji dla dzieci i młodzieży, np. parków linowych, skate parków, pump tracków.
- 1.5.3. Zwiększanie zasięgu sieci ciepłowniczej, w tym systematyczne podłączanie do sieci budynków wielorodzinnych oraz modernizacja sieci ciepłowniczych kanałowych na preizolowane.
- 1.5.4. Ograniczanie niskiej emisji, w tym poprzez działania realizowane przez instytucje publiczne oraz wsparcie osób prywatnych w zakresie systemów grzewczych oraz odciążenie z ruchu pojazdów centrum Międzyrzecza, w tym likwidacja nieefektywnego źródła ciepła – 6 gminnych kotłowni opalanych węglem i budowa odnawialnych źródła ciepła - gazowego z kogeneracją lub pompy ciepła z instalacją fotowoltaiczną, termomodernizacja budynków użyteczności publicznej wraz z montażem.
- 1.5.6. Rozwijanie potencjału odnawialnych źródeł energii, w tym na potrzeby energetyczne gminy, m. in. poprzez montaż OZE na budynkach użyteczności publicznej.
- 1.5.9. Wzmocnienie potencjału retencyjnego przestrzeni gminy, w tym poprzez zwiększenie zdolności do zatrzymania wód opadowych.
- 1.6.4. Porządkowanie systemu parkingowego, w szczególności w centrum Międzyrzecza oraz w odniesieniu do rozwoju miejsc przesiadkowych.
- 1.6.7. Rozwijanie spójnego systemu dróg i ścieżek rowerowych.
- 2.2.3. Wzmocnienie i rozwój kanałów i narzędzi sprzedaży produktów lokalnych, w tym poprzez przebudowę targowiska miejskiego.
- 2.4.3. Rozwój turystyki aktywnej, bazującej na lokalnym i ponadlokalnym potencjale przyrodniczym, w tym turystyki rowerowej, pieszej, wodnej.
- 2.4.4. Modernizacja i rozwój atrakcji turystycznych gminy, w tym muzeum fortyfikacji oraz nietoperzy.
- 2.4.6. Rozwój małej infrastruktury turystycznej, wspierającej dostępność do miejsc i przestrzeni atrakcyjnych turystycznie, np. parkingów, miejsc odpoczynku.

W Strategii ujęte są działania, które pozytywnie wpływać będą na środowisko:

- 1.5.1. Kontynuowanie i dokończenie budowy kanalizacji sanitarnej gminy.
- 1.5.2. Podnoszenie estetyki przestrzeni gminy, np. poprzez porządkowanie gospodarki odpadami (chowane śmietniki), utrzymanie czystości i ładu przestrzennego.
- 1.5.3. Zwiększanie zasięgu sieci ciepłowniczej, w tym systematyczne podłączanie do sieci budynków wielorodzinnych oraz modernizacja sieci ciepłowniczych kanałowych na preizolowane.
- 1.5.4. Ograniczanie niskiej emisji, w tym poprzez działania realizowane przez instytucje publiczne oraz wsparcie osób prywatnych w zakresie systemów grzewczych oraz odciążenie z ruchu pojazdów centrum Międzyrzecza, w tym likwidacja nieefektywnego źródła ciepła – 6 gminnych kotłowni opalanych węglem i budowa odnawialnych źródła ciepła - gazowego z kogeneracją lub pompy ciepła z instalacją fotowoltaiczną, termomodernizacja budynków użyteczności publicznej wraz z montażem.

- 1.5.5. Wspieranie rozwoju niskoemisyjnej komunikacji publicznej, w szczególności w obrębie miasta.
- 1.5.6. Rozwijanie potencjału odnawialnych źródeł energii, w tym na potrzeby energetyczne gminy, m. in. poprzez montaż OZE na budynkach użyteczności publicznej.
- 1.5.7. Prowadzenie edukacji ekologicznej.
- 1.5.8. Rozwój terenów zielonych oraz miejsc charakteryzujących się dużą bioróżnorodnością, np. ogrodów kieszonkowych.
- 1.5.9. Wzmocnienie potencjału retencyjnego przestrzeni gminy, w tym poprzez zwiększenie zdolności do zatrzymania wód opadowych.
- 1.6.1. Usprawnienie systemu komunikacji drogowej w obrębie Międzyrzecza, w tym budowa wschodniej obwodnicy miasta wraz z przeprawą mostową nad rzeką Obrą, przebudowa mostu nad Obrą przy Osiedlu Kasztelańskim.
- 1.6.2. Poprawa stanu nawierzchni i parametrów dróg na terenie gminy, w tym we współpracy z Powiatem Międzyrzeckim.
- 1.6.3. Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowych, w tym poprzez bezpieczne przejścia dla pieszych.
- 1.6.4. Porządkowanie systemu parkingowego, w szczególności w centrum Międzyrzecza oraz w odniesieniu do rozwoju miejsc przesiadkowych.
- 1.6.5. Dążenie do uporządkowania właścicielskiego dróg na terenie gminy.
- 1.6.6. Wspieranie działań w zakresie rozwoju funkcjonalnego systemu komunikacji publicznej, w tym w oparciu o rozwój połączeń kolejowych (np. Magistrala Zachodnia).
- 1.6.7. Rozwijanie spójnego systemu dróg i ścieżek rowerowych.
- 1.7.3. Rozwój inteligentnych narzędzi zarządzania komunikacją.
- 2.1.1. Tworzenie i aktualizacja miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

TABELA 9. OCENA WPŁYwu NA ŚRODOWISKO KIERUNKÓw DZIAŁAń STRATEGII ROZWOJU GMINY MIĘDZYRZECZ 2030

Działanie	Wpływ na środowisko	Możliwe negatywne oddziaływania na środowisko	Możliwe pozytywne oddziaływania na środowisko
Priorytet 1.1. Gmina dla młodych			
1.1.1. Rozwój opieki żłobkowej (nowy obiekt 72 miejsc, podwoi liczbę miejsc).	Tak	Tak	
1.1.2. Rozwój opieki przedszkolnej (budowa nowego obiektu w Międzyrzeczu, 150 miejsce).	Tak	Tak	
1.1.3. Wspieranie i rozwijanie budownictwa mieszkaniowego, w tym zasobów komunalnych, TBS, mieszkań dla młodych.	Tak	Tak	
1.1.4. Uzbrojenie terenów pod budownictwo mieszkaniowe.	Tak	Tak	
1.1.5. Rozwijanie i wdrażanie preferencyjnych rozwiązań wspierających młodych w zamieszkiwaniu na terenie gminy, np. działki na dobry start.	Nie		
1.1.6. Rozwijanie i kształtowanie przestrzeni publicznych oraz infrastruktury społecznej dedykowanej dla rodzin z dziećmi.	Tak	Tak	
Priorytet 1.2. Gmina dla seniorów			
1.2.1. Rozwinięcie kształcenia kadr pielęgniarских, przy współpracy z Powiatem Międzyrzeczkim.	Nie		
1.2.2. Rozwój infrastruktury społecznej oraz rozwiązań wspierających aktywność środowisk seniorskich, np. miejsc spotkań, aktywności, w tym utworzenie nowego domu seniora.	Tak	Tak	
1.2.3. Tworzenie infrastruktury opieki nad osobami starszymi, w tym rozwój mieszkań chronionych wraz z opieką wytchnieniową.	Tak	Tak	
1.2.4. Rozwój przestrzeni publicznych dedykowanych aktywności seniorów.	Nie		
1.2.5. Poszerzenie zakresu oraz dostępności usług opiekuńczych.	Nie		
1.2.6. Wspieranie integracji międzypokoleniowej.	Nie		
1.2.7. Wspieranie organizacji pozarządowych i społecznych działających na rzecz seniorów.	Nie		
1.2.8. Utworzenie centrum usług społecznych.	Nie		
Priorytet 1.3. Aktywni mieszkańcy			
1.3.1. Wsparcie działalności oraz potencjału organizacji pozarządowych, w tym poprzez utworzenie inkubatora pozarządowego.	Nie		
1.3.2. Wspieranie rozwoju i aktywności klubów i organizacji sportowych, jako ważnych partnerów rozwoju społecznego gminy.	Nie		

Działanie	Wpływ na środowisko	Możliwe negatywne oddziaływania na środowisko	Możliwe pozytywne oddziaływania na środowisko
1.3.3. Wspieranie rozwoju kadr organizacji pozarządowych, społecznych, klubów sportowych.	Nie		
1.3.4. Rozwój ekonomii społecznej, w tym bazującej na lokalnych potencjałach i produktach.	Nie		
1.3.5. Prowadzenie działań z zakresu pomocy społecznej w oparciu o strategię rozwiązywania problemów społecznych.	Nie		
1.3.6. Likwidacja barier w dostępności, w tym prowadzenie audytów dostępności.	Nie		
1.3.7. Aktywna integracja migrantów, w tym poprzez działania kulturalne, edukacyjne, naukę języka polskiego.	Nie		
1.3.8. Rozwój marki gminy, w tym opracowanie systemu identyfikacji wizualnej wraz z logo.	Nie		
1.3.9. Wspieranie integracji społecznej mieszkańców gminy, w tym poprzez rozwój infrastruktury, np. miejsc spotkań.	Nie		
1.3.10. Kształtowanie tożsamości lokalnej, np. poprzez lekcje historii lokalnej.	Nie		
Priorytet 1.4. Dobry dostęp do oferty czasu wolnego			
1.4.1. Rozwój oferty kulturalnej dostosowanej do potrzeb różnych grup wiekowych.	Nie		
1.4.2. Pobudzanie aktywności kulturalnej, w tym na obszarach wiejskich.	Nie		
1.4.3. Rozwój miejsc aktywności i rekreacji, bazujących na lokalnych zasobach przyrodniczych, kulturowych, krajobrazowych, w tym tworzenie „otwartych basenów” i kąpielisk, budowa kompleksu rekreacyjno-wypoczynkowego na terenie byłego stadionu w Obrzycach.	Tak	Tak	
1.4.4. Tworzenie miejsc rekreacji dla dzieci i młodzieży, np. parków linowych, skate parków, pump tracków.	Tak	Tak	
1.4.5. Kształtowanie przestrzeni i miejsc wspierających aktywność osób młodych, w tym wspieranie oddolnych inicjatyw młodzieżowych.	Nie		
Priorytet 1.5. Jakość życia kształtowana przez czyste środowisko i kontakt z przyrodą			
1.5.1. Kontynuowanie i dokończenie budowy kanalizacji sanitarnej gminy.	Tak	Tak	Tak
1.5.2. Podnoszenie estetyki przestrzeni gminy, np. poprzez porządkowanie gospodarki odpadami (chowane śmietniki), utrzymanie czystości i ładu przestrzennego.	Tak		Tak
1.5.3. Zwiększanie zasięgu sieci ciepłowniczej, w tym systematyczne podłączanie do sieci budynków wielorodzinnych oraz modernizacja sieci ciepłowniczych kanałowych na preizolowane.	Tak	Tak	Tak
1.5.4. Ograniczanie niskiej emisji, w tym poprzez działania realizowane przez instytucje publiczne oraz wsparcie osób prywatnych w zakresie systemów grzewczych oraz odciążenie z ruchu pojazdów centrum Międzyrzecza, w tym likwidacja nieefektywnego źródła ciepła – w 6 gminnych kotłowni opalanych węglem i budowa odnawialnych źródła ciepła - gazowego z kogeneracją lub pompy ciepła z instalacją fotowoltaiczną, termomodernizacja budynków użyteczności publicznej wraz z montażem.	Tak	Tak	Tak
1.5.5. Wspieranie rozwoju niskoemisyjnej komunikacji publicznej, w szczególności w obrębie miasta.	Tak		Tak

Działanie	Wpływ na środowisko	Możliwe negatywne oddziaływania na środowisko	Możliwe pozytywne oddziaływania na środowisko
1.5.6. Rozwijanie potencjału odnawialnych źródeł energii, w tym na potrzeby energetyczne gminy, m. in. poprzez montaż OZE na budynkach użyteczności publicznej.	Tak	Tak	Tak
1.5.7. Prowadzenie edukacji ekologicznej.	Tak		Tak
1.5.8. Rozwój terenów zielonych oraz miejsc charakteryzujących się dużą bioróżnorodnością, np. ogrodów kieszonkowych.	Tak		Tak
1.5.9. Wzmocnienie potencjału retencyjnego przestrzeni gminy, w tym poprzez zwiększenie zdolności do zatrzymania wód opadowych.	Tak	Tak	Tak
Priorytet 1.6. Gmina zintegrowana przestrzennie			
1.6.1. Usprawnienie systemu komunikacji drogowej w obrębie Międzyrzecza, w tym budowa wschodniej obwodnicy miasta wraz z przeprawą mostową nad rzeką Obrą, przebudowa mostu nad Obrą przy Osiedlu Kasztelańskim.	Tak	Tak	Tak
1.6.2. Poprawa stanu nawierzchni i parametrów dróg na terenie gminy, w tym we współpracy z Powiatem Międzyrzeckim.	Tak	Tak	Tak
1.6.3. Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowych, w tym poprzez bezpieczne przejścia dla pieszych.	Tak		Tak
1.6.4. Porządkowanie systemu parkingowego, w szczególności w centrum Międzyrzecza oraz w odniesieniu do rozwoju miejsc przesiadkowych.	Tak	Tak	Tak
1.6.5. Dążenie do uporządkowania właścicielskiego dróg na terenie gminy.	Nie		
1.6.6. Wspieranie działań w zakresie rozwoju funkcjonalnego systemu komunikacji publicznej, w tym w oparciu o rozwój połączeń kolejowych (np. Magistrala Zachodnia).	Tak		Tak
1.6.7. Rozwijanie spójnego systemu dróg i ścieżek rowerowych.	Tak	Tak	Tak
Priorytet 1.7. Gmina SMART			
1.7.1. Rozwój e-usług oraz podnoszenie dostępności administracji.	Nie		
1.7.2. Wspieranie zdolności szkół do realizacji nauki w formie zdalnej i przy wykorzystaniu narzędzi teleinformatycznych.	Nie		
1.7.3. Rozwój inteligentnych narzędzi zarządzania komunikacją.	Tak		Tak
1.7.4. Wprowadzanie do nauki w szkołach elementów e-usług, lekcji e-administracji.	Nie		
Priorytet 2.1. Gmina otwarta na inwestycje			
2.1.1. Tworzenie i aktualizacja miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.	Tak		Tak
2.1.2. Przebudowa dróg dojazdowych do terenów inwestycyjnych.	Tak	Tak	
2.1.3. Wykorzystanie potencjału utworzonej obwodnicy do kształtowania oferty inwestycyjnej.	Tak	Tak	

Działanie	Wpływ na środowisko	Możliwe negatywne oddziaływania na środowisko	Możliwe pozytywne oddziaływania na środowisko
2.1.4. Współpraca przy promocji gminy, w tym poprzez Centrum Obsługi Inwestora.	Nie		
2.1.5. Wzmocnienie współpracy z przedsiębiorcami.	Nie		
2.1.6. Wykorzystanie narzędzi partnerstwa publiczno-prywatnego do rozwoju gospodarczego na terenie gminy.	Nie		
Priorytet 2.2. Gmina przedsiębiorcza			
2.2.1. Współpraca z instytucjami otoczenia biznesu (np. Gorzowski Ośrodek Technologiczny), ukierunkowana na rozwój nowych firm, inkubację, promocję przedsiębiorczości, rozwój ekonomii społecznej.	Nie		
2.2.2. Edukacja z zakresu przedsiębiorczości.	Nie		
2.2.3. Wzmocnienie i rozwój kanałów i narzędzi sprzedaży produktów lokalnych, w tym poprzez przebudowę targowiska miejskiego.	Tak	Tak	
Priorytet 2.3. Gmina dobrych szans na rynku pracy			
2.3.1. Wsparcie rozwoju szkolnictwa zawodowego na terenie gminy i powiatu międzyszyckiego, dostosowanego do potrzeb lokalnego rynku pracy.	Nie		
2.3.2. Edukacja na rzecz przedsiębiorczości, prowadzona od przedszkola.	Nie		
2.3.3. Wsparcie działań wspierających rozwój przedsiębiorczości prowadzonych przez wyspecjalizowane instytucje, np. instytucje otoczenia biznesu, organizacje pozarządowe, organizacje pracodawców, przedsiębiorców.	Nie		
2.3.4. Podnoszenie kompetencji matematycznych i informatycznych oraz językowych w szkołach, w tym poprzez rozwój zaplecza dydaktycznego, zajęcia pozalekcyjne.	Nie		
2.3.5. Wykorzystanie narzędzi społecznej odpowiedzialności biznesu w kształtowaniu edukacji na rzecz przedsiębiorczości i podnoszenia szans rozwoju młodych osób.	Nie		
Priorytet 2.4. Gmina rozwinięta turystycznie			
2.4.1. Wzmocnienie potencjału usługowego centrum Międzyrzecza, w tym poprzez ożywienie centrum.	Nie		
2.4.2. Rozwój oferty kulturalnej bazującej na lokalnym potencjale, w tym utworzenie Lubuskiego Muzeum Pożarnictwa, wyeksponowanie historii, np. Żydów z Międzyrzecza.	Nie		
2.4.3. Rozwój turystyki aktywnej, bazującej na lokalnym i ponadlokalnym potencjale przyrodniczym, w tym turystyki rowerowej, pieszej, wodnej.	Tak	Tak	
2.4.4. Modernizacja i rozwój atrakcji turystycznych gminy, w tym muzeum fortyfikacji oraz nietoperzy.	Tak	Tak	
2.4.5. Sieciowanie i promocja atrakcji turystycznych gminy oraz w ujęciu funkcjonalnym, w tym na bazie współpracy ponadlokalnej, przy wykorzystaniu interaktywnych narzędzi.	Nie		
2.4.6. Rozwój małej infrastruktury turystycznej, wspierającej dostępność do miejsc i przestrzeni atrakcyjnych turystycznie, np. parkingów, miejsc odpoczynku.	Tak	Tak	
2.4.7. Wspieranie rozwoju i sprzedaży produktów oraz usług lokalnych.	Nie		

Legenda:

■	Możliwe negatywne oddziaływanie na środowisko – przedsięwzięcie ujęte na liście mogących zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko
■	Możliwe negatywne oddziaływanie na środowisko – pozostałe przedsięwzięcia
■	Możliwe pozytywne oddziaływanie na środowisko

Analiza kierunków działań mogących oddziaływać na środowisko wykazała, że:

- Wybrane działania charakteryzować się będą różnym rodzajem oddziaływań oraz różną skalą oddziaływań. W Strategii ujęte są zarówno działania, które mogą potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko (dotyczą infrastruktury drogowej, mostowej, mieszkaniowej, przemysłowej oraz wodno-kanalizacyjnej) oraz takie, których skala oddziaływań jest nieduża i tym samym nie można ich zaliczyć do takich, które są ujęte na liście przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco lub zawsze znacząco oddziaływać na środowisko.
- W odniesieniu do inwestycji drogowych należy podkreślić, iż w okresie od 2022 do 2030 roku zrealizowanych zostanie szereg prac modernizacyjnych, polegających głównie na modernizacji nawierzchni istniejących już dróg. W większości poszczególne inwestycje dotyczyć będą krótkich, gminnych lub powiatowych odcinków dróg. Oznacza to, że pomimo wystąpienia oddziaływań na środowisko, będą one miały charakter tymczasowy. Inwestycje charakteryzować się będą niedużą skalą i nie naruszać będą lokalnego układu środowiskowego i przyrodniczego. W związku z tym należy uznać, iż ich realizacja nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko.
- Jednocześnie należy zauważyć, iż planowane są inwestycje nowych odcinków dróg, w tym budowa obwodnicy miasta wraz z przeprawą mostową nad rzeką Obrą. Te przedsięwzięcia mogą generować istotny wpływ na środowisko. Brak wiedzy nt. sposobu realizacji inwestycji zdecydowanie utrudnia wskazanie ostatecznych oddziaływań na środowisko. Na etapie tworzenia dokumentacji projektowej przewidziano opracowanie raportu środowiskowego. Wg obecnego stanu wiedzy należy prognozować małą skalę oddziaływań, biorąc pod uwagę lokalność inwestycji i dużą zdolność do realizacji działań kompensacyjnych. Przykłady podobnych inwestycji w Polsce wskazują zasadniczo na ich mały wpływ na środowisko. Dla przykładu, w przypadku inwestycji o podobnych parametrach, związanych z budową mostu na rzece San w miejscowości Chyrzyna zdiagnozowano następujący wpływ na środowisko:
 - Za obszar maksymalnego oddziaływania na ptaki przyjęto obszar 100 m we wszystkie strony od inwestycji. Za tzw. gatunki kolizyjne z inwestycją (duże ptaki wodne i drapieżne behawioralnie i siedliskowo związane z obszarem inwestycji) i bezpośrednio narażone na kolizję z projektowaną przeprawą mostową na rzece San i w najbliższej okolicy uznano 13 gatunków. Charakterystykę i wybór gatunków przeprowadzono w oparciu o ich preferencje siedliskowe w okresie lęgów, przelotu i zimowania dotyczy to głównie dużych gatunków ptaków wodnych i drapieżnych mogących przemieszczać się w najbliższej okolicy inwestycji a tym samym możliwe jest negatywne oddziaływanie ze strony inwestycji.
 - Oddziaływanie na powierzchnię terenu wystąpi na skutek wybudowania nasypów ograniczone zostanie do niewielkiej powierzchni oraz trwałej utrata gleb rolniczych pod infrastrukturę drogową. Oddziaływanie na wody powierzchniowe zaistnieje na etapie realizacji. Znaczący wpływ na wody gruntowe nie zaistnieje. Oddziaływanie na krajobraz będzie mało znaczące ograniczające się do wykonania nasypów. Nie przewiduje się wystąpienia skumulowanego oddziaływania.
 - Prognozowanie wpływu wymienionych niżej czynników na cele ochrony obszarów Natura 2000 przeprowadzono integrując wszystkie możliwe informacje dotyczące projektowanej inwestycji i występowania poszczególnych gatunków i siedlisk. Analizując zgromadzone na potrzeby raportu informacje o inwestycji, oraz

wymieniane dla przedmiotów ochrony zagrożenia należy stwierdzić, że realizacja inwestycji nie będzie stanowiła zagrożenia dla gatunków objętych ochroną w ramach Sieci Natura 2000, nie wpłynie na stan i ciągłość tych obszarów.

- Biorąc pod uwagę aspekty związane z negatywnym oddziaływaniem drogi na środowisko zidentyfikowano potencjalne zagrożenia, zarówno na etapie przeprowadzania inwestycji, jak i po oddaniu drogi i mostu do użytkowania, zasugerowano zastosowanie następujących działań, takich jak np. zastosowanie separatorów związków ropopochodnych przed zrzutem do rzeki San.
- Technologia zastosowana podczas budowy mostu oraz modernizacji i przebudowy drogi powiatowej w żaden sposób nie będzie odbiegała od technologii stosowanej podczas analogicznych inwestycji na terenie kraju.
- Jak wynika z analiz jakości powietrza i wpływu na klimat akustyczny nie przewiduje się ponadnormatywnego wpływu na jakość życia okolicznych mieszkańców. Wycięte drzewa zrekompensowane zostaną nowymi nasadzeniami. Biorąc pod uwagę różnorodność gatunkową roślin tego obszaru pod kątem roślinności należy uznać teren inwestycji jako mało istotny dla obszaru OZW Ostoja Przemyska.²⁴
- Inwestycje w infrastrukturę wodno-kanalizacyjną mogą co do zasady powodować negatywne oddziaływania na środowisko. Działania inwestycyjne realizowane będą bezpośrednio w przestrzeni wybranych miejscowości, a więc na terenach zurbanizowanych. Oznacza to, że oddziaływania na środowisko dotyczyć będą właśnie tych części gminy. Wpływ inwestycji na lokalny układ przyrodniczy będzie niewielki. Oddziaływania na środowisko związane będą z procesem inwestycji.
- W Strategii zaplanowano działania związane z rozwojem funkcji mieszkaniowej. Zakłada się rozwój zabudowy wielorodzinnej w obrębie Międzyrzecza, jak też zabudowy jednorodzinnej na obszarach wiejskich. Zarówno sam proces inwestycyjny, jak też powstanie nowej zabudowy może generować zauważalne oddziaływania na środowisko.
- Rozważając znaczące oddziaływania na środowisko nie można pominąć kwestii rozwoju funkcji gospodarczej. Przyczynić się do tego będzie rozwinięcie systemu drogowego w obrębie miasta i gminy, otwierając nową przestrzeń pod inwestycje gospodarcze. Może to generować istotny wpływ na środowisko, choć trudno oszacować jego skalę, gdyż w Strategii nie określono m. in. pożądanych kierunków rozwoju gospodarczego.
- W Strategii ujęte są również działania, których oddziaływanie może mieć charakter pozytywny jak również negatywny na środowisko. Bezpośredni negatywny charakter oddziaływań związany jest głównie z procesem inwestycji (np. rozbudowa i modernizacja infrastruktury drogowej). Pośredni charakter oddziaływań dotyczyć będzie skutków zrealizowanych przedsięwzięć i mieć będzie w przeważającym stopniu pozytywny charakter oddziaływań dla środowiska. Dotyczyć on będzie aspektów związanych z komunikacją (zmodernizowane, bezpieczniejsze drogi, oświetlenie uliczne), ochroną środowiska wodnego (infrastruktura wodno-kanalizacyjna), ochroną powietrza i klimatu (rozwój odnawialnych źródeł energii, modernizacje systemów grzewczych).

²⁴ Źródło: RAPORT ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO przedsięwzięcia polegającego na budowie mostu (dla przeprowadzenia ciągu pieszo - rowerowego wraz z jednym pasem ruchu dla samochodów) na rzece San w m Chyrzyna wraz z niezbędnymi dojazdami, pracami związanymi z umocnieniem dna oraz przebudową istniejącego systemu odwodnienia drogi

Poniżej przedstawiono szczegółową analizę oddziaływań na środowisko działań ujętych w Strategii ze względu na lokalizację, rodzaj oddziaływania oraz skalę.

TABELA 10. ANALIZA KIERUNKÓW DZIAŁAŃ MOGĄCYCH ODDZIAŁYWAĆ NA ŚRODOWISKO W ODNIESIENIU DO USYTUOWANIA, RODZAJU I SKALI

Działanie	Usytuowanie	Rodzaj oddziaływania	Skala w odniesieniu do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko
Priorytet 1.1. Gmina dla młodych			
1.1.1.1. Rozwój opieki żłobkowej (nowy obiekt 72 miejsc, podwoi liczbę miejsc).	Międzyrzecz	Negatywny wpływ na środowisko. Przedsięwzięcie może wpływać bezpośrednio na środowisko poprzez prowadzone prace związane z budową nowego obiektu żłobka (przede wszystkim wpływ na powierzchnię ziemi oraz emisja hałasu).	Nie wyznacza ram, gdyż przedsięwzięcie nie jest ujęte na liście przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco lub zawsze znacząco oddziaływać na środowisko. Skala oddziaływania na środowisko będzie nieduża.
1.1.1.2. Rozwój opieki przedszkolnej (budowa nowego obiektu w Międzyrzeczu, 150 miejsce).	Międzyrzecz	Negatywny wpływ na środowisko. Przedsięwzięcie może wpływać bezpośrednio na środowisko poprzez prowadzone prace związane z budową nowego obiektu przedszkola (przede wszystkim wpływ na powierzchnię ziemi oraz emisja hałasu).	Nie wyznacza ram, gdyż przedsięwzięcie nie jest ujęte na liście przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco lub zawsze znacząco oddziaływać na środowisko. Skala oddziaływania na środowisko będzie nieduża.
1.1.1.3. Wspieranie i rozwijanie budownictwa mieszkaniowego, w tym zasobów komunalnych, TBS, mieszkań dla młodych.	W przeważającym zakresie Międzyrzecz	Negatywny wpływ na środowisko. Przedsięwzięcie może wpływać pośrednio na środowisko. Związane będzie to z rozwinięciem funkcji mieszkaniowej, co oznaczać będzie zajęcie powierzchni ziemi i zmianę sposobu funkcjonowania przestrzeni.	Możliwe jest wystąpienie okoliczności przemawiających za zakwalifikowaniem zadania do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. zabudowa mieszkaniowa wraz z towarzyszącą jej infrastrukturą. Do tych przedsięwzięć kwalifikują się m. in.: Zabudowa mieszkaniowa wraz z towarzyszącą jej infrastrukturą: a) objęta ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego albo miejscowego planu odbudowy, o powierzchni zabudowy nie mniejszej niż: – 2 ha na obszarach objętych formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–5, 8 i 9 ustawy

Działanie	Usytuowanie	Rodzaj oddziaływania	Skala w odniesieniu do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko
			z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, lub w otulinach form ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–3 tej ustawy, – 4 ha na obszarach innych niż wymienione w tiret pierwsze, b) nieobjęta ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego albo miejscowego planu odbudowy, o powierzchni zabudowy nie mniejszej niż: – 0,5 ha na obszarach objętych formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–5, 8 i 9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, lub w otulinach form ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–3 tej ustawy, – 2 ha na obszarach innych niż wymienione w tiret pierwsze;
1.1.4. Uzbrojenie terenów pod budownictwo mieszkaniowe.	W przeważającym zakresie Międzyrzecz	Negatywny wpływ na środowisko. Przedsięwzięcie może wpływać pośrednio na środowisko. Związane będzie to z rozwinięciem funkcji mieszkaniowej, co oznaczać będzie zajęcie powierzchni ziemi i zmianę sposobu funkcjonowania przestrzeni.	Jak powyżej
1.1.6. Rozwijanie i kształtowanie przestrzeni publicznych oraz infrastruktury społecznej dedykowanej dla rodzin z dziećmi.	Tereny zurbanizowane	Negatywny wpływ na środowisko. Przedsięwzięcie może wpływać bezpośrednio na środowisko poprzez prowadzone prace związane z rozwojem i modernizacją infrastruktury społecznej (przede wszystkim wpływ na powierzchnię ziemi oraz emisja hałasu).	Nie wyznacza ram, gdyż przedsięwzięcie nie jest ujęte na liście przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco lub zawsze znacząco oddziaływać na środowisko. Skala oddziaływania na środowisko będzie nieduża.
Priorytet 1.2. Gmina dla seniorów			
1.2.2. Rozwój infrastruktury społecznej oraz rozwiązań wspierających aktywność środowisk	Tereny zurbanizowane	Negatywny wpływ na środowisko.	Nie wyznacza ram, gdyż przedsięwzięcie nie jest ujęte na liście przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco lub zawsze znacząco oddziaływać na środowisko.

Działanie	Usytuowanie	Rodzaj oddziaływania	Skala w odniesieniu do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko
seniorskich, np. miejsc spotkań, aktywności, w tym utworzenie nowego domu seniora.		Przedsięwzięcie może wpływać bezpośrednio na środowisko poprzez prowadzone prace związane z rozwojem i modernizacją infrastruktury społecznej (przede wszystkim wpływ na powierzchnię ziemi oraz emisja hałasu).	Skala oddziaływania na środowisko będzie nieduża.
1.2.3. Tworzenie infrastruktury opieki nad osobami starszymi, w tym rozwój mieszkań chronionych wraz z opieką wytchnieniową.	W przeważającym zakresie Międzyrzecz	Negatywny wpływ na środowisko. Przedsięwzięcie może wpływać bezpośrednio na środowisko poprzez prowadzone prace związane z rozwojem i modernizacją infrastruktury społecznej (przede wszystkim wpływ na powierzchnię ziemi oraz emisja hałasu).	Nie wyznacza ram, gdyż przedsięwzięcie nie jest ujęte na liście przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco lub zawsze znacząco oddziaływać na środowisko. Skala oddziaływania na środowisko będzie nieduża.
Priorytet 1.4. Dobry dostęp do oferty czasu wolnego			
1.4.3. Rozwój miejsc aktywności i rekreacji, bazujących na lokalnych zasobach przyrodniczych, kulturowych, krajobrazowych, w tym tworzenie „otwartych basenów” i kąpielisk, budowa kompleksu rekreacyjno-wypoczynkowego na terenie byłego stadionu w Obrzycach.	Częściowo zdefiniowane: m. in. Obrzyce. Poza tym brak możliwości określenia.	Negatywny wpływ na środowisko. Przedsięwzięcie może wpływać bezpośrednio na środowisko poprzez prowadzone prace związane z rozwojem miejsc aktywności i rekreacji (przede wszystkim wpływ na powierzchnię ziemi oraz emisja hałasu).	Nie wyznacza ram, gdyż przedsięwzięcie nie jest ujęte na liście przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco lub zawsze znacząco oddziaływać na środowisko. Skala oddziaływania na środowisko będzie nieduża.
1.4.4. Tworzenie miejsc rekreacji dla dzieci i młodzieży, np. parków linowych, skate parków, pump tracków.	Tereny zurbanizowane	Negatywny wpływ na środowisko. Przedsięwzięcie może wpływać bezpośrednio na środowisko poprzez prowadzone prace związane z rozwojem miejsc aktywności i rekreacji (przede wszystkim wpływ na powierzchnię ziemi oraz emisja hałasu).	Nie wyznacza ram, gdyż przedsięwzięcie nie jest ujęte na liście przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco lub zawsze znacząco oddziaływać na środowisko. Skala oddziaływania na środowisko będzie nieduża.
Priorytet 1.5. Jakość życia kształtowana przez czyste środowisko i kontakt z przyrodą			

Działanie	Usytuowanie	Rodzaj oddziaływania	Skala w odniesieniu do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko
1.5.1. Kontynuowanie i dokończenie budowy kanalizacji sanitarnej gminy.	Tereny zurbanizowane	<p>Pozytywny i negatywny wpływ na środowisko.</p> <p>Przedsięwzięcie może wpływać bezpośrednio na środowisko poprzez prowadzone prace związane z budową i przebudową sieci kanalizacyjnej (przede wszystkim wpływ na powierzchnię ziemi, wody, powietrze oraz emisję hałasu).</p> <p>Pośrednio przedsięwzięcie może pozytywnie wpływać na środowisko. Związane to będzie z ograniczeniem dopływu zanieczyszczeń do środowiska wodnego.</p>	<p>Możliwe jest wystąpienie okoliczności przemawiających za zakwalifikowaniem zadania do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.</p> <p>Do tych przedsięwzięć kwalifikują się m. in.: sieci kanalizacyjne o całkowitej długości przedsięwzięcia nie mniejszej niż 1 km, z wyłączeniem ich przebudowy metodą bezwykopową oraz przyłączy do budynków.</p>
1.5.2. Podnoszenie estetyki przestrzeni gminy, np. poprzez porządkowanie gospodarki odpadami (chowane śmietniki), utrzymanie czystości i ładu przestrzennego.	Tereny zurbanizowane	<p>Pozytywny wpływ na środowisko.</p> <p>Przedsięwzięcie może pośrednio korzystnie wpływać na środowisko. Przyczyni się do poprawy stanu środowiska.</p>	Brak negatywnego oddziaływania na środowisko.
1.5.3. Zwiększanie zasięgu sieci ciepłowniczej, w tym systematyczne podłączanie do sieci budynków wielorodzinnych oraz modernizacja sieci ciepłowniczych kanałowych na preizolowane.	Międzyrzecz	<p>Pozytywny i negatywny wpływ na środowisko.</p> <p>Pośrednio przedsięwzięcie może pozytywnie wpływać na środowisko. Związane to będzie z ograniczeniem ograniczenie emisji CO2 oraz innych gazów i pyłów.</p> <p>Działania inwestycyjne mogą co do zasady generować negatywny wpływ, głównie na powierzchnię ziemi, hałas oraz zanieczyszczenie powietrza.</p>	<p>Nie wyznacza ram, gdyż przedsięwzięcie nie jest ujęte na liście przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco lub zawsze znacząco oddziaływać na środowisko.</p> <p>Skala oddziaływania na środowisko będzie nieduża.</p>
1.5.4. Ograniczanie niskiej emisji, w tym poprzez działania realizowane przez instytucje publicznej oraz wsparcie osób prywatnych w zakresie systemów grzewczych oraz odciążenie z ruchu pojazdów	Tereny zurbanizowane	Pozytywny i negatywny wpływ na środowisko.	Nie wyznacza ram, gdyż przedsięwzięcie nie jest ujęte na liście przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco lub zawsze znacząco oddziaływać na środowisko.

Działanie	Usytuowanie	Rodzaj oddziaływania	Skala w odniesieniu do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko
centrum Międzyrzecza, w tym likwidacja nieefektywnego źródła ciepła – w 6 gminnych kotłowni opalanych węglem i budowa odnawialnych źródła ciepła - gazowego z kogeneracją lub pompy ciepła z instalacją fotowoltaiczną, termomodernizacja budynków użyteczności publicznej wraz z montażem.		<p>Pośrednio przedsięwzięcie może pozytywnie wpływać na środowisko. Związane to będzie z ograniczeniem ograniczenie emisji CO2 oraz innych gazów i pyłów.</p> <p>Działania inwestycyjne mogą co do zasady generować negatywny wpływ, głównie na powierzchnię ziemi, hałas oraz zanieczyszczenie powietrza.</p>	Skala oddziaływania na środowisko będzie nieduża.
1.5.5. Wspieranie rozwoju niskoemisyjnej komunikacji publicznej, w szczególności w obrębie miasta.	Tereny zurbanizowane	<p>Pozytywny wpływ na środowisko.</p> <p>Pośrednio przedsięwzięcie może pozytywnie wpływać na środowisko. Związane to będzie z ograniczeniem zużycia energii poprzez rozwój niskoemisyjnej komunikacji (ograniczenie emisji CO2).</p>	Brak negatywnego oddziaływania na środowisko.
1.5.6. Rozwijanie potencjału odnawialnych źródeł energii, w tym na potrzeby energetyczne gminy, m. in. poprzez montaż OZE na budynkach użyteczności publicznej.	Tereny zurbanizowane	<p>Pozytywny i negatywny wpływ na środowisko.</p> <p>Realizacja inwestycją związanych z odnawialnymi źródłami energii może bezpośrednio negatywnie wpływać na środowisko, m. in. poprzez zajęcie powierzchni ziemi, niszczenie siedlisk zwierząt i roślin. Docelowo rozwój OZE wpływa na zmniejszenie emisji CO2.</p>	<p>Nie wyznacza ram, gdyż przedsięwzięcie nie jest ujęte na liście przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco lub zawsze znacząco oddziaływać na środowisko.</p> <p>Skala oddziaływania na środowisko będzie nieduża, gdyż zakłada się niedużą skalę inwestycji, np. montaż OZE na budynkach użyteczności publicznej.</p>
1.5.7. Prowadzenie edukacji ekologicznej.	Gmina Międzyrzecz	<p>Pozytywny wpływ na środowisko.</p> <p>Pośrednio przedsięwzięcie może pozytywnie wpływać na środowisko. Związane to będzie z podnoszeniem świadomości ekologicznej mieszkańców.</p>	Brak negatywnego oddziaływania na środowisko.
1.5.8. Rozwój terenów zielonych oraz miejsc charakteryzujących się dużą bioróżnorodnością, np. ogrodów kieszonkowych.	Tereny zurbanizowane	<p>Pozytywny wpływ na środowisko.</p> <p>Pośrednio przedsięwzięcie może pozytywnie wpływać na środowisko.</p>	Brak negatywnego oddziaływania na środowisko.

Działanie	Usytuowanie	Rodzaj oddziaływania	Skala w odniesieniu do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko
		Związane to będzie z rozwojem terenów i zielni sprzyjających zachowaniu bioróżnorodności.	
1.5.9. Wzmocnienie potencjału retencyjnego przestrzeni gminy, w tym poprzez zwiększenie zdolności do zatrzymania wód opadowych.	Cały obszar gminy Międzyrzecz	<p>Pozytywny i negatywny wpływ na środowisko.</p> <p>Realizacja inwestycji związanych ze zwiększeniem retencji może negatywnie oddziaływać na lokalne środowisko przyrodnicze. Należy podkreślić, iż na terenie gminy nie planuje się budowy zbiorników retencyjnych a jedynie nieduże inwestycje, które pozwolą zatrzymywać wodę opadową.</p> <p>Przedsięwzięcie pozwoli oszczędzać zasoby wodne i prowadzić racjonalniejszą gospodarkę wodną.</p>	<p>Nie wyznacza ram, gdyż przedsięwzięcie nie jest ujęte na liście przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco lub zawsze znacząco oddziaływać na środowisko.</p> <p>Skala oddziaływania na środowisko będzie nieduża.</p>
Priorytet 1.6. Gmina zintegrowana przestrzennie			
1.6.1. Usprawnienie systemu komunikacji drogowej w obrębie Międzyrzecza, w tym budowa wschodniej obwodnicy miasta wraz z przeprawą mostową nad rzeką Obrą, przebudowa mostu nad Obrą przy Osiedlu Kasztelańskim.	Międzyrzecz	<p>Pozytywny i negatywny wpływ na środowisko.</p> <p>Przedsięwzięcie może wpływać bezpośrednio na środowisko poprzez prowadzone prace związane z modernizacją i budową dróg oraz mostu (przede wszystkim wpływ na powierzchnię ziemi, wody, powietrze oraz emisję hałasu). Przedsięwzięcie może wpływać pośrednio na środowisko poprzez większy ruch komunikacyjny na wybranych, zmodernizowanych szlakach komunikacyjnych (oddziaływania przede wszystkim na powietrze, wody powierzchniowe, bioróżnorodność).</p>	<p>Możliwe jest wystąpienie okoliczności przemawiających za zakwalifikowaniem zadania do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.</p> <p>Do tych przedsięwzięć kwalifikują się m. in.:</p> <p>- drogi o nawierzchni twardej o całkowitej długości przedsięwzięcia powyżej 1 km lub obiekty mostowe w ciągu drogi o nawierzchni twardej, z wyłączeniem przebudowy dróg lub obiektów mostowych, służących do obsługi stacji elektroenergetycznych i zlokalizowanych poza obszarami objętymi formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–5, 8 i 9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.</p>

Działanie	Usytuowanie	Rodzaj oddziaływania	Skala w odniesieniu do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko
		Pośrednio przedsięwzięcie może pozytywnie wpływać na środowisko. Związane to będzie z poprawą bezpieczeństwa w ruchu drogowym oraz optymalizowaniem systemu komunikacyjnego (krótsze odcinki przemieszczeń, płynniejsza jazda, ograniczenie zużycia paliwa.	
1.6.2. Poprawa stanu nawierzchni i parametrów dróg na terenie gminy, w tym we współpracy z Powiatem Międzyrzeckim.	Przebieg sieci dróg	<p>Pozytywny i negatywny wpływ na środowisko.</p> <p>Przedsięwzięcie może wpływać bezpośrednio na środowisko poprzez prowadzone prace związane z modernizacją i dróg (przede wszystkim wpływ na powierzchnię ziemi, wody, powietrze oraz emisję hałasu).</p> <p>Przedsięwzięcie może wpływać pośrednio na środowisko poprzez większy ruch komunikacyjny na wybranych, zmodernizowanych szlakach komunikacyjnych (oddziaływania przede wszystkim na powietrze, wody powierzchniowe, bioróżnorodność).</p> <p>Pośrednio przedsięwzięcie może pozytywnie wpływać na środowisko. Związane to będzie z poprawą bezpieczeństwa w ruchu drogowym oraz optymalizowaniem systemu komunikacyjnego (krótsze odcinki przemieszczeń, płynniejsza jazda, ograniczenie zużycia paliwa.</p>	Jak wyżej
1.6.3. Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowych, w tym poprzez bezpieczne przejścia dla pieszych.	Przebieg sieci dróg	<p>Pozytywny wpływ na środowisko.</p> <p>Pośrednio przedsięwzięcie może pozytywnie wpływać na środowisko.</p>	Brak negatywnego oddziaływania na środowisko.

Działanie	Usytuowanie	Rodzaj oddziaływania	Skala w odniesieniu do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko
		Związane to będzie z poprawą bezpieczeństwa w ruchu drogowym, w tym bezpieczeństwa ludzi, jak też zwierząt.	
1.6.4. Porządkowanie systemu parkingowego, w szczególności w centrum Międzyrzecza oraz w odniesieniu do rozwoju miejsc przesiadkowych.	Głównie Międzyrzecz	<p>Pozytywny i negatywny wpływ na środowisko.</p> <p>Działanie wspierające będzie rozwój zrównoważonej komunikacji (miejsca przesiadkowe).</p> <p>Przedsięwzięcie może wpływać bezpośrednio na środowisko poprzez prowadzone prace budowlane i modernizacyjne, np. w zakresie rozwiązań organizacyjnych.</p>	<p>Nie wyznacza ram, gdyż przedsięwzięcie nie jest ujęte na liście przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco lub zawsze znacząco oddziaływać na środowisko.</p> <p>Skala oddziaływania na środowisko będzie nieduża.</p>
1.6.6. Wspieranie działań w zakresie rozwoju funkcjonalnego systemu komunikacji publicznej, w tym w oparciu o rozwój połączeń kolejowych (np. Magistrala Zachodnia).	Międzyrzecz	<p>Pozytywny wpływ na środowisko.</p> <p>Pośrednio przedsięwzięcie może pozytywnie wpływać na środowisko. Związane to będzie z ograniczeniem zużycia energii poprzez rozwój niskoemisyjnej komunikacji (ograniczenie emisji CO₂).</p>	Brak negatywnego oddziaływania na środowisko.
1.6.7. Rozwijanie spójnego systemu dróg i ścieżek rowerowych.	Obszar Gminy Międzyrzecz	<p>Pozytywny i negatywny wpływ na środowisko.</p> <p>Prace związane z tworzeniem dróg rowerowych mogą generować bezpośrednio niewielkie oddziaływania na środowisko, w tym powierzchnię ziemi. Rozwój sieci dróg rowerowych sprzyja rozwojowi komunikacji niskoemisyjnej.</p>	<p>Nie wyznacza ram, gdyż przedsięwzięcie nie jest ujęte na liście przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco lub zawsze znacząco oddziaływać na środowisko.</p> <p>Skala oddziaływania na środowisko będzie nieduża.</p>
Priorytet 1.7. Gmina SMART			
1.7.3. Rozwój inteligentnych narzędzi zarządzania komunikacją.	Cały obszar gminy Międzyrzecz	<p>Pozytywny wpływ na środowisko.</p> <p>Pośrednio przedsięwzięcie może pozytywnie wpływać na środowisko.</p>	Brak negatywnego oddziaływania na środowisko.

Działanie	Usytuowanie	Rodzaj oddziaływania	Skala w odniesieniu do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko
		Związane to będzie z ograniczeniem zużycia energii poprzez rozwój niskoemisyjnej komunikacji (ograniczenie emisji CO2).	
Priorytet 2.1. Gmina otwarta na inwestycje			
2.1.1. Tworzenie i aktualizacja miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.	Działanie miękkie	Pozytywny wpływ na środowisko. Pośrednio przedsięwzięcie może pozytywnie wpływać na środowisko. Związane to będzie z zachowaniem dziedzictwa kulturowego, zabytków i ładu przestrzennego.	Brak negatywnego oddziaływania na środowisko.
2.1.2. Przebudowa dróg dojazdowych do terenów inwestycyjnych.	Międzyrzecz, tereny inwestycyjne wyznaczone w SUIKZP	Pozytywny i negatywny wpływ na środowisko. Przedsięwzięcie może wpływać bezpośrednio na środowisko poprzez prowadzone prace związane z przebudową dróg (przede wszystkim wpływ na powierzchnię ziemi, wody, powietrze oraz emisję hałasu). Przedsięwzięcie może wpływać pośrednio na środowisko poprzez większy ruch komunikacyjny na wybranych, zmodernizowanych szlakach komunikacyjnych (oddziaływania przede wszystkim na powietrze, wody powierzchniowe, bioróżnorodność). Pośrednio przedsięwzięcie może pozytywnie wpływać na środowisko. Związane to będzie z poprawą bezpieczeństwa w ruchu drogowym oraz optymalizowaniem systemu komunikacyjnego (krótsze odcinki przemieszczeń, płynniejsza jazda, ograniczenie zużycia paliwa.	Możliwe jest wystąpienie okoliczności przemawiających za zakwalifikowaniem zadania do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Do tych przedsięwzięć kwalifikują się m. in.: - drogi o nawierzchni twardej o całkowitej długości przedsięwzięcia powyżej 1 km lub obiekty mostowe w ciągu drogi o nawierzchni twardej, z wyłączeniem przebudowy dróg lub obiektów mostowych, służących do obsługi stacji elektroenergetycznych i zlokalizowanych poza obszarami objętymi formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–5, 8 i 9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

Działanie	Usytuowanie	Rodzaj oddziaływania	Skala w odniesieniu do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko
2.1.3. Wykorzystanie potencjału utworzonej obwodnicy do kształtowania oferty inwestycyjnej.	Sąsiedztwo projektowanej obwodnicy, północna część Międzyrzecza	<p>Negatywny wpływ na środowisko.</p> <p>Przedsięwzięcie może wpływać bezpośrednio na środowisko poprzez prowadzone prace związane z budową, rozbudową infrastruktury gospodarczej (przede wszystkim wpływ na powierzchnię ziemi, wody, powietrze oraz emisję hałasu).</p> <p>Przedsięwzięcie może wpływać pośrednio na środowisko poprzez późniejsze funkcjonowanie obiektów i terenów przemysłowych (oddziaływania przede wszystkim na powierzchnię ziemi, poprzez jej zajęcie, wpływ na jakość krajobrazu, jako jego istotna determinanta, stanowić mogą barierę dla przemieszczania się zwierząt, mogą generować hałas i dodatkowe zanieczyszczenie powietrza). Oddziaływanie związane będzie z faktem generowania ruchu, w tym pojazdów wysokotonażowych (hałas, zanieczyszczenie powietrza). Nie zakłada się zasadniczo znaczącego oddziaływania w fazie funkcjonowania samych obiektów, gdyż nowo powstające obiekty powinny co do zasady spełniać kryteria ochrony środowiska związane z emisją zanieczyszczeń do atmosfery, powinny być podłączone do sieci kanalizacyjnej oraz funkcjonować w systemie gospodarki odpadami.</p>	<p>Możliwe jest wystąpienie okoliczności przemawiających za zakwalifikowaniem zadania do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Określenie czy przedsięwzięcie może potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko uzależnione jest od wiedzy, gdzie będzie zlokalizowana inwestycja (obszary chronione, ich sąsiedztwo lub poza nimi), jaka będzie powierzchnia objęta inwestycją.</p> <p>Do tych przedsięwzięć kwalifikują się m. in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zabudowa przemysłowa, w tym zabudowa systemami fotowoltaicznymi, lub magazynowa, wraz z towarzyszącą jej infrastrukturą, o powierzchni zabudowy nie mniejszej niż: <ul style="list-style-type: none"> a) 0,5 ha na obszarach objętych formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–5, 8 i 9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, lub w otulinach form ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–3 tej ustawy, b) 1 ha na obszarach innych niż wymienione w lit. a; • garaże, parkingi samochodowe lub zespoły parkingów wraz z towarzyszącą im infrastrukturą, o powierzchni użytkowej nie mniejszej niż: <ul style="list-style-type: none"> a) 0,2 ha na obszarach objętych formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–5, 8 i 9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, lub w otulinach form ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–3 tej ustawy, b) 0,5 ha na obszarach innych niż wymienione w lit. a. <p>Kwestią wtórną jest także rodzaj działalności przemysłowej (czy znajdować się będzie na liście przedsięwzięć mogących oddziaływać na środowisko).</p>

Działanie	Usytuowanie	Rodzaj oddziaływania	Skala w odniesieniu do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko
Priorytet 2.2. Gmina przedsiębiorcza			
2.2.3. Wzmocnienie i rozwój kanałów i narzędzi sprzedaży produktów lokalnych, w tym poprzez przebudowę targowiska miejskiego.	Międzyrzecz	<p>Negatywny wpływ na środowisko.</p> <p>Przedsięwzięcie może wpływać bezpośrednio na środowisko poprzez prowadzone prace związane z przebudową targowiska (przede wszystkim wpływ na powierzchnię ziemi, wody, powietrze oraz emisję hałasu).</p>	<p>Nie wyznacza ram, gdyż przedsięwzięcie nie jest ujęte na liście przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco lub zawsze znacząco oddziaływać na środowisko.</p> <p>Skala oddziaływania na środowisko będzie nieduża.</p>
Priorytet 2.4. Gmina rozwinięta turystycznie			
2.4.3. Rozwój turystyki aktywnej, bazującej na lokalnym i ponadlokalnym potencjale przyrodniczym, w tym turystyki rowerowej, pieszej, wodnej.	Obszar Gminy Międzyrzecz	<p>Negatywny wpływ na środowisko.</p> <p>Przedsięwzięcie może wpływać bezpośrednio na środowisko poprzez prowadzone prace związane z zagospodarowaniem i budową tras turystycznych (przede wszystkim wpływ na powierzchnię ziemi, wody, powietrze oraz emisję hałasu).</p> <p>Przedsięwzięcie może wpływać pośrednio na środowisko poprzez wzmożony ruch turystyczny (oddziaływania przede wszystkim na powierzchnię ziemi, wody, bioróżnorodność).</p>	<p>Nie wyznacza ram, gdyż przedsięwzięcie nie jest ujęte na liście przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco lub zawsze znacząco oddziaływać na środowisko.</p> <p>Skala oddziaływania na środowisko będzie nieduża.</p>
2.4.4. Modernizacja i rozwój atrakcji turystycznych gminy, w tym muzeum fortyfikacji oraz nietoperzy.	Lokalizacja atrakcji turystycznych, w tym Międzyrzecz, Międzyrzecki Rejon Umocnień	<p>Negatywny wpływ na środowisko.</p> <p>Przedsięwzięcie może wpływać bezpośrednio na środowisko poprzez prowadzone prace związane z modernizacją atrakcji turystycznych (przede wszystkim wpływ na powierzchnię ziemi, wody, powietrze oraz emisję hałasu).</p>	<p>Nie wyznacza ram, gdyż przedsięwzięcie nie jest ujęte na liście przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco lub zawsze znacząco oddziaływać na środowisko.</p> <p>Skala oddziaływania na środowisko będzie nieduża.</p>

Działanie	Usytuowanie	Rodzaj oddziaływania	Skala w odniesieniu do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko
		Przedsięwzięcie może wpływać pośrednio na środowisko poprzez wzmożony ruch turystyczny (oddziaływania przede wszystkim na powierzchnię ziemi, wody, bioróżnorodność).	
2.4.6. Rozwój małej infrastruktury turystycznej, wspierającej dostępność do miejsc i przestrzeni atrakcyjnych turystycznie, np. parkingów, miejsc odpoczynku.	Obszar Gminy Międzyrzecz	<p>Negatywny wpływ na środowisko.</p> <p>Przedsięwzięcie może wpływać bezpośrednio na środowisko poprzez prowadzone prace związane z małą infrastrukturą turystyczną (przede wszystkim wpływ na powierzchnię ziemi, wody, powietrze oraz emisję hałasu).</p> <p>Przedsięwzięcie może wpływać pośrednio na środowisko poprzez wzmożony ruch turystyczny (oddziaływania przede wszystkim na powierzchnię ziemi, wody, bioróżnorodność).</p>	<p>Nie wyznacza ram, gdyż przedsięwzięcie nie jest ujęte na liście przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco lub zawsze znacząco oddziaływać na środowisko.</p> <p>Skala oddziaływania na środowisko będzie nieduża.</p>

ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE

5.5.2 Powiązania z działaniami przewidzianymi w innych dokumentach

Strategia Rozwoju Gminy Międzyrzecz 2030 zbudowana została w oparciu o wytyczne polityki rozwoju regionalnego, płynące bezpośrednio z założeń Strategii na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 roku) oraz Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030. Strategia jest spójna z Strategią Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030.

W odniesieniu do kwestii środowiskowych powiązań należy więc poszukiwać w prognozach środowiskowych sporządzanych na potrzeby polityki rozwoju regionalnego.

W Prognozie oddziaływania na środowisko Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030 napisano:

Największe niekorzystne oddziaływania na środowisko będą związane z realizacją celów oraz przedsięwzięć strategicznych związanych z rozwojem: infrastruktury transportu, infrastruktury energetycznej, infrastruktury ochrony środowiska, infrastruktury gospodarki odpadami, wykorzystania lokalnych złóż surowców do celów gospodarczych.

Równie istotne ze środowiskowego punktu widzenia będą oddziaływania wynikające z planu rozwoju oferty turystycznej regionu. Niekontrolowana i nadmierna penetracja obszarów szczególnie cennych przyrodniczo przez turystów może powodować płoszenie zwierząt, niszczenie siedlisk czy stwarzanie innych antropogenicznych zagrożeń jak np. pożary.

Na potrzeby oceny skutków środowiskowych przyjęto, że realizacja każdego przedsięwzięcia inwestycyjnego, bez względu na charakter, skalę czy funkcje jakie ma w przyszłości pełnić, oddziałuje w określony sposób na środowisko, a w pewnych przypadkach bezpośrednio i pośrednio również na zdrowie i jakość życia ludzi. Nawet w przypadku inwestycji stricte ukierunkowanych na ochronę środowiska lokalnie w wyniku ich realizacji i eksploatacji mogą wystąpić uciążliwości o różnej skali, trwałości w czasie, odwracalności i tendencji do generowania synergii lub kumulacji oddziaływań. Ich bezpośrednim lub pośrednim źródłem będą prace budowlano-konstrukcyjne, a następnie eksploatacja nowopowstałych lub zmodernizowanych obiektów i instalacji, w tym procesy technologiczne w nich zachodzące. Najczęściej będą to oddziaływania krótkotrwałe ograniczone do terenu prowadzenia prac i najbliższego otoczenia, związane z pracą maszyn budowlanych i urządzeń. Będzie więc to emisja hałasu, emisja pyłów i innych zanieczyszczeń do powietrza i gleby.

W znacznej części przypadków realizowane zgodnie z SRWL 2030 inwestycje prawdopodobnie będą lokowane na terenach już antropogenicznie przekształconych (istniejące strefy ekonomiczne, tereny zdegradowane, przemysłowe, pokolejowe, powojenne itp.). Przyczyni się to do lepszego wykorzystywania przestrzeni, ograniczy presję na obszary nieprzekształcone (najczęściej dotychczas wykorzystywane jako tereny rolnicze, leśne czy łąki). Projekty takie przyczynią się do rewitalizacji obszarów zdegradowanych i przywracaniu im gospodarczych walorów użytkowych. Generalnie takie działania będą wpływać pozytywnie na krajobraz, powierzchnię ziemi i gleby. Prognozuje się, iż ważne oddziaływania pozytywne wynikać będą także ze stosowania innowacyjnych technologii produkcyjnych i dystrybucyjnych (ulepszone produkty i usługi, które cechuje mniejsza materiałowość i zasobochłonność na etapie wytwarzania oraz użytkowania i zagospodarowania). Działania te będą wzmacniane wskutek rozwoju nowoczesnej infrastruktury parków naukowo-technologicznych i przemysłowych oraz współfinansowania projektów (m.in. ze środków Unii Europejskiej w ramach polityki spójności na okres perspektywy finansowej 2021-2027). Prognozować można wzrost jakości

życia mieszkańców województwa lubuskiego. Poprawa sytuacji następować będzie m.in. wskutek zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego całego województwa (rozwój przedsiębiorczości, nowe miejsca pracy, rozwój inteligentnych specjalizacji regionu itp.). Poprawa jakości życia mieszkańców powinna przekładać się na zwiększenie średniej długości życia (mniejszą zachorowalność itp.) z uwagi na poprawę jakości środowiska, oraz dostępu do usług (w tym w szczególności profilaktykę zdrowotną i opiekę zdrowotną).

Realizacja celów zapisanych w Strategii będzie także pozytywnie wpływać na stan środowiska województwa lubuskiego (w tym na życie i zdrowie mieszkańców oraz zachowanie różnorodności biologicznej, obszary prawnie chronione oraz na zwierzęta, rośliny i grzyby). W tym wymiarze istotne znaczenie będą miały projekty związane z infrastrukturą ochrony środowiska (m.in. rozwój infrastruktury wodno-ściekowej, z zakresu gospodarki odpadami, efektywności energetycznej oraz produkcji energii ze źródeł odnawialnych). Z perspektywy ochrony środowiska istotne znaczenie mają zapisy SRWL 2030 związane z planowanym rozwojem współpracy przedstawicieli administracji publicznej (tj. prowadzenia swojej działalności w oderwaniu wyłącznie od własnych granic administracyjnych) w ramach obszarów funkcjonalnych województwa lubuskiego. Taka współpraca pozwoli z jednej strony odpowiednio planować rozmaite inwestycje (w taki sposób by były one ze sobą komplementarne), ale też optymalizować niezbędne nakłady do ich realizacji (zmniejszając w ten sposób presję na środowisko).

Zakładane w ramach SRWL 2030 podniesienie praktyki planowania przestrzennego na wyższy poziom umożliwi należyte uwzględnianie w działaniach podejmowanych na terenie całego województwa lubuskiego zagadnień związanych z ochroną środowiska. Prawidłowa gospodarka przestrzenią przyczyni się do poprawy jakości życia mieszkańców oraz lepszej ochrony abiotycznych tj. tzw. nieożywionych składników środowiska (stanu powietrza, jakości wód i gleby).²⁵

²⁵ Źródło: Prognoza oddziaływania na środowisko do projektu Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030

5.6. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu

Zrównoważony rozwój jest przedmiotem szczególnego zaangażowania Unii Europejskiej oraz zasadą leżącą u podstaw wszelkich polityk i działań Unii. Celem Unii Europejskiej jest stworzenie społeczeństwa opartego na wolności, demokracji i poszanowaniu podstawowych praw oraz wspierającego równość szans i solidarność w ramach pokoleń i pomiędzy nimi.

Światowa Komisja ds. Środowiska i Rozwoju (The World Commission on Environment and Development) zdefiniowała zrównoważony rozwój jako rozwój zaspokajający obecne potrzeby bez uszczerbku dla możliwości przyszłych pokoleń zaspokajania swych własnych potrzeb²⁶.

Celem zrównoważonego rozwoju jest ciągła poprawa jakości życia zarówno obecnych, jak i przyszłych pokoleń, a także zapewnienie możliwości utrzymania pełnej różnorodności form życia na Ziemi.

Rezolucja przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne w dniu 25 września 2015 r. pod nazwą „Przekształcamy nasz świat: Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030” definiuje cele zrównoważonego rozwoju:

- Cel 1. Wyeliminować ubóstwo we wszystkich jego formach na całym świecie
- Cel 2. Wyeliminować głód, osiągnąć bezpieczeństwo żywnościowe i lepsze odżywianie oraz promować zrównoważone rolnictwo
- Cel 3. Zapewnić wszystkim ludziom w każdym wieku zdrowe życie oraz promować dobrobyt
- Cel 4. Zapewnić wszystkim edukację wysokiej jakości oraz promować uczenie się przez całe życie
- Cel 5. Osiągnąć równość płci oraz wzmocnić pozycję kobiet i dziewcząt
- Cel 6. Zapewnić wszystkim ludziom dostęp do wody i warunków sanitarnych poprzez zrównoważoną gospodarkę zasobami wodnymi
- Cel 7. Zapewnić wszystkim dostęp do stabilnej, zrównoważonej i nowoczesnej energii po przystępnej cenie
- Cel 8. Promować stabilny, zrównoważony i inkluzywny wzrost gospodarczy, pełne i produktywne zatrudnienie oraz godną pracę dla wszystkich ludzi
- Cel 9. Budować stabilną infrastrukturę, promować zrównoważone uprzemysłowienie oraz wspierać innowacyjność
- Cel 10. Zmniejszyć nierówności w krajach i między krajami
- Cel 11. Uczynić miasta i osiedla ludzkie bezpiecznymi, stabilnymi, zrównoważonymi oraz sprzyjającymi włączeniu społecznemu
- Cel 12. Zapewnić wzorce zrównoważonej konsumpcji i produkcji
- Cel 13. Podjąć pilne działania w celu przeciwdziałania zmianom klimatu i ich skutkom

²⁶ Źródło: Światowa Komisja ds. Środowiska i Rozwoju

- Cel 14. Chronić oceany, morza i zasoby morskie oraz wykorzystywać je w sposób zrównoważony
- Cel 15. Chronić, przywrócić oraz promować zrównoważone użytkowanie ekosystemów lądowych, zrównoważone gospodarowanie lasami, zwalczać pustynnienie, powstrzymać i odwracać proces degradacji gleby oraz powstrzymać utratę różnorodności biologicznej
- Cel 16. Promować pokojowe i inkluzywne społeczeństwa, zapewnić wszystkim ludziom dostęp do wymiaru sprawiedliwości oraz budować na wszystkich szczeblach skuteczne i odpowiedzialne instytucje, sprzyjające włączeniu społecznemu
- Cel 17. Wzmocnić środki wdrażania i ożywić globalne partnerstwo na rzecz zrównoważonego rozwoju.²⁷

Strategia Rozwoju Gminy Międzyrzecz 2030 w nadrzędnym celu rozwoju (misja) wskazuje na zrównoważony rozwój:

- **Zapewnić rozwój zrównoważony, komplementarny w odniesieniu do potrzeb wszystkich grup społecznych i wiekowych oraz w odniesieniu do całej przestrzeni gminy w oparciu o zaangażowanie społeczne i otwartość.**

Kolejnym dokumentem o charakterze międzynarodowym jest **Agenda XXI – Globalny Program Działania na XXI wiek**, która powstała w wyniku dyskusji na gremiach ONZ, którą prowadzono nad podstawowymi wyzwaniami współczesnego świata. Najistotniejszą częścią dokumentu odnoszącą się do problematyki ochrony środowiska jest część II pt. „Ochrona i zarządzanie zasobami przyrody”, w której to części jest 14 rozdziałów dotyczących potrzeby badań środowiska, zapobieganiu zagrożeniom, zwalczaniu negatywnych zjawisk w środowisku, ochronie zasobów środowiska, bezpiecznym gospodarkom itd.

Najważniejsze założenia i cele Agendy 21 to m.in.:

- ochrona i wspomaganie zdrowia człowieka,
- zrównoważony rozwój osiedli ludzkich (powstrzymanie kryzysu ekologicznego miast),
- ochrona atmosfery (przeciwdziałanie efektowi cieplarnianemu, zanikaniu warstwy ozonowej, kwaśnym deszczom),
- bezpieczne wykorzystanie toksycznych substancji chemicznych,
- bezpieczne gospodarowanie odpadami stałymi i ściekowymi, niebezpiecznymi i radioaktywnymi,
- zrównoważone gospodarowanie gruntami rolnymi,
- powstrzymanie niszczenia lasów,
- ochrona i zagospodarowanie zasobów wód słodkich,
- zachowanie różnorodności biologicznej (krajowe oceny różnorodności biologicznej, opracowanie strategii ich zachowania),
- przeciwdziałanie pustynnieniu i suszy,
- edukacja ekologiczna²⁸.

²⁷ Źródło: „Przekształcamy nasz świat: Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030”

²⁸ Źródło: Agenda XXI – Globalny Program Działania na XXI wiek

Wśród ww. założeń, w kontekście Strategii, szczególne znaczenie posiadają działania ujęte w Priorytecie 1.5. Jakość życia kształtowana przez czyste środowisko i kontakt z przyrodą. W odniesieniu do tego priorytetu w dokumencie Strategii zapisano:

- Gmina Międzyrzecz charakteryzuje się względnie dobrym stanem środowiska, co związane jest m. in. z położeniem w obrębie przestrzeni o wysokich walorach przyrodniczych, niedużą koncentracją działalności uciążliwych dla środowiska, dużą lesistością. Gmina posiada dobrze rozwiniętą infrastrukturę techniczną, w tym związaną z gospodarką wodno-ściekową i gospodarką odpadami. W perspektywie 2030 roku Gmina zamierza faktycznie dokończyć kanalizację całej swojej przestrzeni. Czekają ją również dalsza ewolucja systemu gospodarki odpadami.
- Pomimo dobrego stanu środowiska gminę dotyczą wybrane problemy środowiskowe. Należą do nich m. in. kwestie jakości powietrza, problemy z hałasem, które w szczególny sposób koncentrują się w przestrzeni miejskiej Międzyrzecza. Gmina dążyć będzie do ograniczania niskiej emisji, w tym poprzez działania realizowane przez instytucje publiczne oraz wsparcie osób prywatnych w zakresie systemów grzewczych oraz odciążenie z ruchu pojazdów centrum Międzyrzecza. Komplementarnie do tych działań zamierza zwiększać zasięg sieci ciepłowniczej, w tym systematycznie będzie podłączać do sieci budynki wielorodzinne. Ograniczanie niskiej emisji, w szczególności w centrum Międzyrzecza, związane będzie z wyprowadzeniem ruchu komunikacyjnego z tej części miasta oraz wspieranie rozwoju niskoemisyjnej komunikacji publicznej.
- Kwestie dostosowania się do zmian klimatycznych wymuszać będą poszukiwanie i stosowanie rozwiązań z zakresu odnawialnych źródeł energii, w tym takich, które będzie można wykorzystać na potrzeby energetyczne gminy.
- Mając na względzie przystosowanie się do zmian klimatycznych Gmina dążyć będzie do wzmocnienia potencjału retencyjnego swojej przestrzeni, w tym poprzez zwiększenie zdolności do zatrzymania wód opadowych.
- Ważnym aspektem działań na rzecz ochrony środowiska będzie edukacja ekologiczna. Pozwoli ona efektywniej wdrażać szereg rozwiązań i działań, m. in. z zakresu gospodarki odpadami, rozwoju odnawialnych źródeł energii, czy też zachowania bioróżnorodności. Edukacja ekologiczna budować będzie kapitał społeczny dla zmian na rzecz środowiska oraz realizować projekty na rzecz środowiska, np. takie jak ogrody kieszonkowe.
- Aspekt środowiskowy w Strategii rozwoju będzie związany z zachowaniem krajobrazu i podnoszeniem estetyki przestrzeni gminy, realizowanych np. poprzez porządkowanie gospodarki odpadami (chowane śmietniki), utrzymanie czystości na posesjach i przestrzeniach publicznych.

Kwestią szczególnej wagi w odniesieniu do środowiska będzie ochrona zasobów wodnych. Państwowe Gospodarstwo Wody Polskie wskazało przy opiniowaniu dokumentu Strategii Rozwoju Gminy Międzyrzecz 2030 listę rozwiązań, które mogą być szczególnie istotne z perspektywy ochrony zasobów wodnych w gminie Międzyrzecz, takich jak:

- stosowanie powierzchni przepuszczalnych ze żwiru/pospółki, powierzchni ażurowych zamiast szczelnych powierzchni betonowych;

- zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych w sposób minimalizujący utratę naturalnej retencji lub spowalniający odpływ odprowadzanych wód (np. poprzez zbiorniki retencyjno-infiltracyjne; zastosowanie drenaży lub skrzynek rozsączających itp.);
- sadzenie kwiatnych łąk zamiast trawników;
- zakładanie terenów zielonych w miastach;
- zakładanie zielonych dachów i zielonych ścian na budynkach;
- zakładanie ogrodów deszczowych zasilanych deszczówką w miastach i przy domach;
- zakładanie oczek wodnych w przestrzeniach miejskich i w przydomowych ogrodach.

W kontekście kształtowania stanu zasobów wodnych, przeciwdziałania występowaniu zjawisk ekstremalnych oraz adaptacji do zmian klimatu, szczególnie ważne mogą być następujące działania:

- wprowadzenie i egzekwowanie standardów ochrony zieleni w procesie inwestycyjnym,
- obejmujących m.in. ograniczenie likwidacji terenów zieleni i wycinki drzew przy realizacji nowych inwestycji;
- unikanie „betonowania” przestrzeni - stosowanie powierzchni przepuszczalnych, powierzchni ażurowych zamiast szczelnych powierzchni betonowych;
- uwzględnienie ww. aspektów w planowaniu przestrzennym oraz przy wydawaniu decyzji administracyjnych, w celu ochrony terenów zieleni przed presją zabudowy i „betonowaniem” nieruchomości.
- uwzględnienie rozwiązań minimalizujących utratę naturalnej retencji lub spowalniających odpływ odprowadzanych wód i przywracające w możliwym zakresie naturalny, gruntowy charakter ich odpływu oraz nacisk na rozwój niebieskiej i zielonej infrastruktury, przyczyni się do zwiększania odporności gminy na zagrożenia związane ze zmianami klimatu (susza, podtopienia, powódzie „błyskawiczne”).

Powyższe kwestie stanowią rozwinięcie kierunków działań Strategii Rozwoju Gminy Międzyrzecz 2030, tj. 1.5.8. Rozwój terenów zielonych oraz miejsc charakteryzujących się dużą bioróżnorodnością, np. ogrodów kieszonkowych oraz 1.5.9. Wzmocnienie potencjału retencyjnego przestrzeni gminy, w tym poprzez zwiększenie zdolności do zatrzymania wód opadowych.

Wyrazem dążenia do przeciwdziałania zmianom klimatu oraz degradacji środowiska jest tzw. Zielony Ład, czyli jedna z kluczowych polityk Unii Europejskiej. Europejski Zielony Ład zawiera plan działań umożliwiających bardziej efektywne wykorzystanie zasobów dzięki przejściu na czystą gospodarkę o obiegu zamkniętym, przeciwdziałanie utracie różnorodności biologicznej i zmniejszenie poziomu zanieczyszczeń.

Zakłada się, że do 2050 r. UE stanie się kontynentem neutralnym dla klimatu. Osiągnięcie tego celu będzie wymagało działań we wszystkich sektorach gospodarki, takich jak:

- inwestycje w technologie przyjazne dla środowiska,
- wspieranie innowacji przemysłowych,
- wprowadzanie czystszych, tańszych i zdrowszych form transportu prywatnego i publicznego,
- obniżenie emisyjności sektora energii,
- zapewnienie większej efektywności energetycznej budynków,
- współpraca z partnerami międzynarodowymi w celu poprawy światowych norm środowiskowych.

UE zapewni wsparcie finansowe i pomoc techniczną dla ludzi, przedsiębiorstw i regionów najbardziej odczuwających skutki przejścia na gospodarkę ekologiczną. Służyć temu będzie mechanizm sprawiedliwej transformacji, w ramach którego najbardziej dotknięte regiony mają otrzymać 100 mld euro w latach 2021–2027.²⁹

Gmina Międzyrzecz, będąca przestrzenią o szczególnych walorach przyrodniczych i jednocześnie gminą o funkcji rolniczej, może wносить istotny wkład w realizację założeń Zielonego Ładu.

Nadrzędnym prawem w Polsce jest konstytucja i do jej zapisów odnoszone są wszystkie pozostałe dokumenty prawne. Przyjęta w 1997 r. **Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej** stwierdza, że Rzeczpospolita Polska zapewnia ochronę środowiska kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju (art. 5) ustala także, że ochrona środowiska jest obowiązkiem m.in. władz publicznych, które poprzez swą politykę powinny zapewnić bezpieczeństwo ekologiczne współczesnemu i przyszłym pokoleniom (art. 74).³⁰

Strategia Rozwoju Gminy Międzyrzecz 2030 łączy komponenty rozwoju społecznego, gospodarczego oraz środowiskowego, czego wyrazem jest zapis wizji oraz kompletność priorytetów.

16 lipca 2019 roku Rada Ministrów przyjęła "Politykę ekologiczną państwa 2030 – strategię rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej" – PEP2030. PEP2030 staje się najważniejszym dokumentem strategicznym w tym obszarze.

PEP2030 jest strategią zgodnie z ustawą o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. Rolą PEP2030 jest zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego Polski oraz wysokiej jakości życia dla wszystkich mieszkańców. W systemie dokumentów strategicznych doprecyzowuje i operacjonalizuje "Strategię na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)".

PEP2030 będzie stanowiła podstawę do inwestowania środków europejskich z perspektywy finansowej na lata 2021–2027. Strategia wspiera także realizację celów i zobowiązań Polski na szczeblu międzynarodowym, w tym na poziomie unijnym oraz ONZ, szczególnie w kontekście celów polityki klimatyczno-energetycznej UE do 2030 oraz celów zrównoważonego rozwoju ujętych w Agendzie 2030.

Cel główny PEP2030, tj. Rozwój potencjału środowiska na rzecz obywateli i przedsiębiorców, został przeniesiony wprost z SOR.

Cele szczegółowe PEP 2030 stanowią odpowiedź na zdiagnozowane najważniejsze trendy w obszarze środowiska.

²⁹ Za: https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_pl, dostęp 04.05.2020

³⁰ Źródło: Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej

TABELA 11. CELE PEP 2030

Lp.	Trendy	Cele
1.	Przybierający na znaczeniu negatywny wpływ środowiska na zdrowie ludzi	Cel szczegółowy I. Środowisko i zdrowie. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego
2.	Zwiększająca się konkurencja o zasoby	Cel szczegółowy II. Środowisko i gospodarka. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska
3.	Rosnąca presja na ekosystemy	Cel szczegółowy III. Środowisko i klimat. Łagodzenie zmian klimatu i adaptacja do nich oraz zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych
4.	Nasilające się skutki zmian klimatu	Cele horyzontalne: Środowisko i edukacja. Rozwijanie kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw) ekologicznych społeczeństwa
5.	Wyczerpywanie się dotychczasowych źródeł finansowania ochrony środowiska	Środowisko i administracja. Poprawa efektywności funkcjonowania instrumentów ochrony środowiska

W PEP 2030 określono następujące kierunki interwencji:

- Zrównoważone gospodarowanie wodami, w tym zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki oraz osiągnięcie dobrego stanu wód,
- Likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływania,
- Ochrona powierzchni ziemi, w tym gleb,
- Przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska oraz zapewnienie bezpieczeństwa biologicznego, jądrowego i ochrony radiologicznej,
- Zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, w tym ochrona i poprawa stanu różnorodności biologicznej i krajobrazu,
- Wspieranie wielofunkcyjnej i trwale zrównoważonej gospodarki leśnej,
- Gospodarka odpadami w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym,
- Zarządzanie zasobami geologicznymi poprzez opracowanie i wdrożenie polityki surowcowej państwa,
- Wspieranie wdrażania ekoinnowacji oraz upowszechnianie najlepszych dostępnych technik BAT,
- Przeciwdziałanie zmianom klimatu,
- Adaptacja do zmian klimatu i zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych,
- Edukacja ekologiczna, w tym kształtowanie wzorców zrównoważonej konsumpcji,
- Usprawnienie systemu kontroli i zarządzania ochroną środowiska oraz doskonalenie systemu finansowania.

W Strategii Rozwoju Gminy Międzyrzecz 2030 zawarto szereg aspektów rozwojowych nawiązujących do PEP 2030, w tym w szczególności działania na rzecz:

- Zrównoważonego gospodarowania wodami oraz osiągnięcie dobrego stanu wód,
- Likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływania,
- Ochrony powierzchni ziemi, w tym gleb,
- Gospodarki odpadami w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym,
- Przeciwdziałaniom zmianom klimatu,
- Adaptacji do zmian klimatu i zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych,
- Edukacji ekologicznej.

5.7 Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnio-terminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko

W tej części opracowania dokonano oceny przewidywanego znaczącego oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośredniego, pośredniego, wtórnego, skumulowanego, krótkoterminowego, średnioterminowego i długoterminowego, stałego i chwilowego oraz pozytywnego i negatywnego, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na:

- różnorodność biologiczną,
- ludzi,
- zwierzęta,
- rośliny,
- wodę,
- powietrze,
- powierzchnię ziemi,
- krajobraz,
- klimat,
- zasoby naturalne,
- zabytki,
- dobra materialne
- z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.

Wyniki analiz ujęto w poniższej tabeli. Analizie poddano charakter oddziaływań, do których przypisano czynności powodujące oddziaływania na środowisko. Do poszczególnych sfer oddziaływania przypisano poszczególne kierunki działań. Przeanalizowano ponadto prawdopodobieństwo występowania, czas trwania, zasięg, częstotliwość, odwracalność oddziaływań. Oceniono prawdopodobieństwo występowania oddziaływań skumulowanych lub transgranicznych oraz prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska.

5.7.1 Rodzaj i skala oddziaływania na środowisko w odniesieniu do poszczególnych zadań

- Charakter oddziaływania - bezpośrednie, pośrednie oddziaływanie na środowisko (w tym oddziaływanie pozytywne, negatywne),
- Prawdopodobieństwo występowania, czas trwania, zasięg, częstotliwość, odwracalność,
- Prawdopodobieństwo występowania oddziaływań skumulowanych (S) lub transgranicznych (T),
- Prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska.

TABELA 12. OPIS ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO W ODNIESIENIU DO POSZCZEGÓLNYCH KIERUNKÓW DZIAŁAŃ

Lp.	Rodzaj oddziaływania na środowisko	Charakter oddziaływania	Jakie czynności spowodują oddziaływanie?	Powiązanie z przedsięwzięciami ujętymi w Strategii Rozwoju Gminy Międzyrzecz 2030	A: Prawdopodobieństwo występowania, B: czas trwania, C: zasięg, D: częstotliwość, E: odwracalność oddziaływań	Prawdopodobieństwo występowania oddziaływań skumulowanych (S) lub transgranicznych (T)	Prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska
1.	Oddziaływanie na powierzchnię ziemi	Negatywne, Krótkotrwałe lub stałe, bezpośrednie, pośrednie (zajęcie powierzchni ziemi) oraz oddziaływania pozytywne	<ul style="list-style-type: none"> • Prace związane z prowadzeniem inwestycji, w szczególności inwestycje wielkopowierzchniowe, wymagające użycia ciężkich maszyn i sprzętu, przeobrażenia powierzchni ziemi, zorganizowania terenu budowy oraz dojazdu do niego. • Powstanie wielkopowierzchniowych obiektów powoduje trwałe zajęcie powierzchni ziemi. Do tych obiektów należy zaliczyć także parkingi i drogi dojazdowe, jak też inne przedsięwzięcia, które trwale zajmują powierzchnię ziemi, np. budowy i wały ziemne. 	<p>Znaczna skala oddziaływań:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1.1.3. Wspieranie i rozwijanie budownictwa mieszkaniowego, w tym zasobów komunalnych, TBS, mieszkań dla młodych. • 1.1.4. Uzbrojenie terenów pod budownictwo mieszkaniowe. • 1.5.1. Kontynuowanie i dokończenie budowy kanalizacji sanitarnej gminy. • 1.6.1. Usprawnienie systemu komunikacji drogowej w obrębie Międzyrzecza, w tym budowa wschodniej obwodnicy miasta wraz z przeprawą mostową nad rzeką Obrą, przebudowa mostu nad Obrą przy Osiedlu Kasztelańskim. • 1.6.2. Poprawa stanu nawierzchni i parametrów dróg na terenie gminy, w tym we współpracy z Powiatem Międzyrzeckim. • 2.1.2. Przebudowa dróg dojazdowych do terenów inwestycyjnych. 	<p>A: duże B: ograniczone do czasu inwestycji (dot. procesu inwestycyjnego) lub czasu ulokowania obiektu (np. tereny przemysłowe, zabudowa mieszkaniowa) C: lokalizacja inwestycji D: jednorazowa lub stała E: częściowa</p>	<p>S: umiarkowane T: brak</p>	<p>Umiarkowane: w szczególności w okresie trwania prac inwestycyjnych (zagęszczenie powierzchni ziemi, degradacja wierzchniej warstwy gleby, czasowe lub trwałe zajęcie wybranych ekosystemów, w tym związanych ze środowiskiem glebowym)</p>

Lp.	Rodzaj oddziaływania na środowisko	Charakter oddziaływania	Jakie czynności spowodują oddziaływanie?	Powiązanie z przedsięwzięciami ujętymi w Strategii Rozwoju Gminy Międzyrzecz 2030	A: Prawdopodobieństwo występowania, B: czas trwania, C: zasięg, D: częstotliwość, E: odwracalność oddziaływań	Prawdopodobieństwo występowania oddziaływań skumulowanych (S) lub transgranicznych (T)	Prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska
			<p>Ww. działania mogą spowodować bezpośrednie oddziaływania mechaniczne na powierzchnię ziemi, w tym jej przemieszczanie, zagęszczania i ostatecznie zajęcie przez powstałą infrastrukturę.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oddziaływania pozytywne związane będą z działaniami na rzecz zachowania zasobów glebowych, w tym poprzez działania edukacyjne i planowanie przestrzenne. 	<ul style="list-style-type: none"> • 2.1.3. Wykorzystanie potencjału utworzonej obwodnicy do kształtowania oferty inwestycyjnej. <p>Oddziaływania pozytywne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1.5.7. Prowadzenie edukacji ekologicznej. • 2.1.1. Tworzenie i aktualizacja miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. 			
2.	Oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne	Negatywne, krótkotrwałe lub stałe, bezpośrednie, pośrednie (funkcjonowanie obiektów, głównie przemysłowych oraz dróg) oraz oddziaływania pozytywne	<ul style="list-style-type: none"> • Prace związane z prowadzeniem inwestycji, w szczególności inwestycje wielkopowierzchniowe, wymagające użycia ciężkich maszyn i sprzętu, przeobrażenia powierzchni ziemi, zorganizowania terenu budowy oraz dojazdu do niego. W ten sposób generuje się również negatywne oddziaływania na środowisko wodne, poprzez spływ powierzchniowy wód opadowych z terenu prowadzonej inwestycji, naruszenie układu wodnego środowiska glebowego, dostawanie się do wód powierzchniowych i 	<p>Znaczna skala oddziaływań:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1.1.3. Wspieranie i rozwijanie budownictwa mieszkaniowego, w tym zasobów komunalnych, TBS, mieszkań dla młodych. • 1.1.4. Uzbrojenie terenów pod budownictwo mieszkaniowe. • 1.5.1. Kontynuowanie i dokończenie budowy kanalizacji sanitarnej gminy. • 1.6.1. Usprawnienie systemu komunikacji drogowej w obrębie Międzyrzecza, w tym budowa wschodniej obwodnicy miasta wraz z przeprawą mostową nad rzeką Obrą, przebudowa mostu nad Obrą przy Osiedlu Kasztelańskim. • 1.6.2. Poprawa stanu nawierzchni i parametrów dróg na terenie gminy, w tym we współpracy z Powiatem Międzyrzeckim. 	<p>A: duże B: ograniczone do czasu inwestycji C: lokalizacja inwestycji i jego bliższa oraz dalsze otoczenie (spływ do wód i dalsza migracja zanieczyszczeń) D: jednorazowa E: częściowa</p>	<p>S: umiarkowane T: brak</p>	<p>Umiarkowane: w szczególności w okresie trwania prac inwestycyjnych (zanieczyszczenie wód i migracja zanieczyszczeń)</p>

Lp.	Rodzaj oddziaływania na środowisko	Charakter oddziaływania	Jakie czynności spowodują oddziaływanie?	Powiązanie z przedsięwzięciami ujętymi w Strategii Rozwoju Gminy Międzyrzecz 2030	A: Prawdopodobieństwo występowania, B: czas trwania, C: zasięg, D: częstotliwość, E: odwracalność oddziaływań	Prawdopodobieństwo występowania oddziaływań skumulowanych (S) lub transgranicznych (T)	Prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska
			<p>gruntowych szkodliwych substancji, np. ropopochodnych, farb, lakierów, etc.</p> <p>Ww. działania mogą powodować dostarczanie zanieczyszczeń, w pierwszej kolejności do wód powierzchniowych, a następnie w wyniku przenika do głębszych warstw ziemi – wód podziemnych. Dotyczy to m. in. materiałów eksploatacyjnych maszyn i urządzeń, środków z placu budowy, jak też spływu powierzchniowego z terenu budowy.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pozytywne oddziaływania na wody powierzchniowe i podziemne związane będzie z działaniami z zakresu edukacji ekologicznej oraz poprzez bezpośrednie działania infrastrukturalne chroniące i oszczędzające zasoby wodne. 	<ul style="list-style-type: none"> • 2.1.2. Przebudowa dróg dojazdowych do terenów inwestycyjnych. • 2.1.3. Wykorzystanie potencjału utworzonej obwodnicy do kształtowania oferty inwestycyjnej. <p>Oddziaływania pozytywne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1.5.1. Kontynuowanie i dokończenie budowy kanalizacji sanitarnej gminy. • 1.5.7. Prowadzenie edukacji ekologicznej. • 1.5.9. Wzmocnienie potencjału retencyjnego przestrzeni gminy, w tym poprzez zwiększenie zdolności do zatrzymania wód opadowych. • 2.1.1. Tworzenie i aktualizacja miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. 			
3.	Oddziaływanie na powietrze	Negatywne, krótkotrwałe lub stałe, bezpośrednie, pośrednie (funkcjonowanie obiektów,	<ul style="list-style-type: none"> • Prace związane z prowadzeniem inwestycji, w szczególności inwestycje wielkopowierzchniowe, wymagające użycia ciężkich maszyn i sprzętu. 	<p>Znaczna skala oddziaływań:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1.1.3. Wspieranie i rozwijanie budownictwa mieszkaniowego, w tym zasobów komunalnych, TBS, mieszkań dla młodych. • 1.1.4. Uzbrojenie terenów pod budownictwo mieszkaniowe. 	A: duże B: ograniczone do czasu inwestycji (dot. procesu inwestycyjnego) lub czasu ulokowania obiektu (np. tereny przemysłowe)	S: umiarkowane T: brak	Umiarkowane: w szczególności w okresie trwania prac inwestycyjnych (zanieczyszczenie)

Lp.	Rodzaj oddziaływania na środowisko	Charakter oddziaływania	Jakie czynności spowodują oddziaływanie?	Powiązanie z przedsięwzięciami ujętymi w Strategii Rozwoju Gminy Międzyrzecz 2030	A: Prawdopodobieństwo występowania, B: czas trwania, C: zasięg, D: częstotliwość, E: odwracalność oddziaływań	Prawdopodobieństwo występowania oddziaływań skumulowanych (S) lub transgranicznych (T)	Prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska
		głównie przemysłowych oraz dróg) oraz oddziaływania pozytywne	<ul style="list-style-type: none"> • Funkcjonowanie obiektów, w szczególności o funkcjach gospodarczych (zakłady przemysłowe), które generować będą zanieczyszczenia oraz infrastruktury drogowej (ruch pojazdów). • Oddziaływania na powietrze dotyczą przede wszystkim emisji spalin z urządzeń i maszyn wykorzystywanych w inwestycjach, jak również pyłów, np. z terenu budowy. Za emisję zanieczyszczeń może odpowiadać rozwój funkcji przemysłowej oraz komunikacja, w szczególności oparta o indywidualne rozwiązanie oraz zwiększony ruch pojazdów wysokotonażowych. • Oddziaływania pozytywne związane będą z rozwojem systemów komunikacji, poprawą standardów mieszkaniowych, budowaniem świadomości ekologicznej, jak też rozwojem niskoemisyjnej gospodarki. 	<ul style="list-style-type: none"> • 1.5.1. Kontynuowanie i dokończenie budowy kanalizacji sanitarnej gminy. • 1.6.1. Usprawnienie systemu komunikacji drogowej w obrębie Międzyrzecza, w tym budowa wschodniej obwodnicy miasta wraz z przeprawą mostową nad rzeką Obrą, przebudowa mostu nad Obrą przy Osiedlu Kasztelańskim. • 1.6.2. Poprawa stanu nawierzchni i parametrów dróg na terenie gminy, w tym we współpracy z Powiatem Międzyrzeckim. • 2.1.2. Przebudowa dróg dojazdowych do terenów inwestycyjnych. • 2.1.3. Wykorzystanie potencjału utworzonej obwodnicy do kształtowania oferty inwestycyjnej. <p>Oddziaływania pozytywne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1.5.3. Zwiększanie zasięgu sieci ciepłowniczej, w tym systematyczne podłączanie do sieci budynków wielorodzinnych oraz modernizacja sieci ciepłowniczych kanałowych na preizolowane. • 1.5.4. Ograniczanie niskiej emisji, w tym poprzez działania realizowane przez instytucje publiczne oraz wsparcie osób prywatnych w zakresie systemów grzewczych oraz odciążenie z ruchu pojazdów centrum Międzyrzecza, w tym likwidacja nieefektywnego źródła ciepła – 6 gminnych kotłowni opalanych węglem i budowa odnawialnych źródła ciepła - 	C: lokalizacja inwestycji D: jednorazowa lub stała E: częściowa		powietrza przez spaliny i pyły)

Lp.	Rodzaj oddziaływania na środowisko	Charakter oddziaływania	Jakie czynności spowodują oddziaływanie?	Powiązanie z przedsięwzięciami ujętymi w Strategii Rozwoju Gminy Międzyrzecz 2030	A: Prawdopodobieństwo występowania, B: czas trwania, C: zasięg, D: częstotliwość, E: odwracalność oddziaływań	Prawdopodobieństwo występowania oddziaływań skumulowanych (S) lub transgranicznych (T)	Prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska
				<p>gazowego z kogeneracją lub pompy ciepła z instalacją fotowoltaiczną, termomodernizacja budynków użyteczności publicznej wraz z montażem.</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1.5.5. Wspieranie rozwoju niskoemisyjnej komunikacji publicznej, w szczególności w obrębie miasta. • 1.5.6. Rozwijanie potencjału odnawialnych źródeł energii, w tym na potrzeby energetyczne gminy, m. in. poprzez montaż OZE na budynkach użyteczności publicznej. • 1.5.7. Prowadzenie edukacji ekologicznej. • 1.6.1. Usprawnienie systemu komunikacji drogowej w obrębie Międzyrzecza, w tym budowa wschodniej obwodnicy miasta wraz z przeprawą mostową nad rzeką Obrą, przebudowa mostu nad Obrą przy Osiedlu Kasztelańskim. • 1.6.2. Poprawa stanu nawierzchni i parametrów dróg na terenie gminy, w tym we współpracy z Powiatem Międzyrzeckim. • 1.6.4. Porządkowanie systemu parkingowego, w szczególności w centrum Międzyrzecza oraz w odniesieniu do rozwoju miejsc przesiadkowych. • 1.6.5. Dążenie do uporządkowania właścicielskiego dróg na terenie gminy. • 1.6.6. Wspieranie działań w zakresie rozwoju funkcjonalnego systemu 			

Lp.	Rodzaj oddziaływania na środowisko	Charakter oddziaływania	Jakie czynności spowodują oddziaływanie?	Powiązanie z przedsięwzięciami ujętymi w Strategii Rozwoju Gminy Międzyrzecz 2030	A: Prawdopodobieństwo występowania, B: czas trwania, C: zasięg, D: częstotliwość, E: odwracalność oddziaływań	Prawdopodobieństwo występowania oddziaływań skumulowanych (S) lub transgranicznych (T)	Prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska
				<p>komunikacji publicznej, w tym w oparciu o rozwój połączeń kolejowych (np. Magistrala Zachodnia).</p> <ul style="list-style-type: none"> 1.6.7. Rozwijanie spójnego systemu dróg i ścieżek rowerowych. 1.7.3. Rozwój inteligentnych narzędzi zarządzania komunikacją. 			
4.	Hałas	Negatywne, krótkotrwałe lub stałe, bezpośrednie, pośrednie (funkcjonowanie obiektów, głównie przemysłowych oraz dróg) oraz oddziaływania pozytywne	<ul style="list-style-type: none"> Wszelkie prace związane z prowadzeniem inwestycji, w szczególności inwestycje wielkopowierzchniowe, wymagające użycia ciężkich maszyn i sprzętu, np. inwestycje drogowe, budowa obiektów mieszkalnych, usługowych, parkingów, etc. Funkcjonowanie obiektów, w szczególności o funkcjach gospodarczych, których działalność może generować hałas (np. pracujące wentylatory, procesy produkcyjne) oraz dróg o znacznym natężeniu ruchu. Hałas może być generowany w trakcie prac budowlanych oraz podczas użytkowania obiektów przez maszyny i urządzenia. Poprawa klimatu akustycznego może być 	<p>Znaczna skala oddziaływań:</p> <ul style="list-style-type: none"> 1.1.3. Wspieranie i rozwijanie budownictwa mieszkaniowego, w tym zasobów komunalnych, TBS, mieszkań dla młodych. 1.1.4. Uzbrojenie terenów pod budownictwo mieszkaniowe. 1.5.1. Kontynuowanie i dokończenie budowy kanalizacji sanitarnej gminy. 1.6.1. Usprawnienie systemu komunikacji drogowej w obrębie Międzyrzecza, w tym budowa wschodniej obwodnicy miasta wraz z przeprawą mostową nad rzeką Obrą, przebudowa mostu nad Obrą przy Osiedlu Kasztelańskim. 1.6.2. Poprawa stanu nawierzchni i parametrów dróg na terenie gminy, w tym we współpracy z Powiatem Międzyrzeckim. 2.1.2. Przebudowa dróg dojazdowych do terenów inwestycyjnych. 2.1.3. Wykorzystanie potencjału utworzonej obwodnicy do kształtowania oferty inwestycyjnej. <p>Oddziaływania pozytywne:</p>	<p>A: duże B: ograniczone do czasu inwestycji (dot. procesu inwestycyjnego) lub czasu ulokowania obiektu (np. tereny przemysłowe) C: lokalizacja inwestycji, przebieg trasy komunikacyjnej D: jednorazowa lub stała E: częściowa</p>	<p>S: umiarkowane T: brak</p>	<p>Umiarkowane: w szczególności w okresie trwania prac inwestycyjnych (hałas generowany przez maszyny i urządzenia)</p>

Lp.	Rodzaj oddziaływania na środowisko	Charakter oddziaływania	Jakie czynności spowodują oddziaływanie?	Powiązanie z przedsięwzięciami ujętymi w Strategii Rozwoju Gminy Międzyrzecz 2030	A: Prawdopodobieństwo występowania, B: czas trwania, C: zasięg, D: częstotliwość, E: odwracalność oddziaływań	Prawdopodobieństwo występowania oddziaływań skumulowanych (S) lub transgranicznych (T)	Prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska
			związana z usprawnieniem systemu komunikacyjnego.	<ul style="list-style-type: none"> 1.5.5. Wspieranie rozwoju niskoemisyjnej komunikacji publicznej, w szczególności w obrębie miasta. 1.5.8. Rozwój terenów zielonych oraz miejsc charakteryzujących się dużą bioróżnorodnością, np. ogrodów kieszonkowych. 1.6.1. Usprawnienie systemu komunikacji drogowej w obrębie Międzyrzecza, w tym budowa wschodniej obwodnicy miasta wraz z przeprawą mostową nad rzeką Obrą, przebudowa mostu nad Obrą przy Osiedlu Kasztelańskim. 1.6.2. Poprawa stanu nawierzchni i parametrów dróg na terenie gminy, w tym we współpracy z Powiatem Międzyrzeckim. 1.6.6. Wspieranie działań w zakresie rozwoju funkcjonalnego systemu komunikacji publicznej, w tym w oparciu o rozwój połączeń kolejowych (np. Magistrala Zachodnia). 1.6.7. Rozwijanie spójnego systemu dróg i ścieżek rowerowych. 1.7.3. Rozwój inteligentnych narzędzi zarządzania komunikacją. 2.1.1. Tworzenie i aktualizacja miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. 			
5.	Oddziaływanie na bioróżnorodność, w tym	Negatywne, krótkotrwałe lub stałe, bezpośrednie,	<ul style="list-style-type: none"> Wszelkie prace związane z prowadzeniem inwestycji, w szczególności inwestycje wielkopowierzchniowe, 	<p>Znaczna skala oddziaływań:</p> <ul style="list-style-type: none"> 1.1.3. Wspieranie i rozwijanie budownictwa mieszkaniowego, w tym 	A: umiarkowane B: ograniczone do czasu inwestycji (dot. procesu inwestycyjnego) lub	S: Małe T: brak	Umiarkowane: w szczególności w okresie trwania prac

Lp.	Rodzaj oddziaływania na środowisko	Charakter oddziaływania	Jakie czynności spowodują oddziaływanie?	Powiązanie z przedsięwzięciami ujętymi w Strategii Rozwoju Gminy Międzyrzecz 2030	A: Prawdopodobieństwo występowania, B: czas trwania, C: zasięg, D: częstotliwość, E: odwracalność oddziaływań	Prawdopodobieństwo występowania oddziaływań skumulowanych (S) lub transgranicznych (T)	Prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska
	podlegające ochronie gatunki roślin, grzybów i zwierząt	pośrednie (funkcjonowanie obiektów, głównie przemysłowych oraz dróg) oraz oddziaływanie pozytywne	<p>wymagające użycia ciężkich maszyn i sprzętu, np. inwestycje drogowe, budowa obiektów mieszkalnych, usługowych, parkingów, etc., które powodują zajęcie powierzchni ziemi (fizyczna likwidacja wybranych ekosystemów) oraz oddziałują na otoczenie,</p> <ul style="list-style-type: none"> Funkcjonowanie obiektów, w szczególności o funkcjach gospodarczych, których działalność może generować hałas, zanieczyszczenia powietrza, wody oraz dróg o znacznym natężeniu ruchu (także zagrożenie dla bezpieczeństwa zwierząt, jako bariera w przemieszczaniu się gatunków, w szczególności płazów, gazów). Oddziaływanie pozytywne związane jest z rozwojem gospodarki przyjaznej dla środowiska, rozwojem świadomości ekologicznej oraz poprawą stanu ekologicznego gminy (m. in. poprzez retencję, ograniczanie emisji zanieczyszczeń, hałasu – jako uciążliwości dla lokalnych ekosystemów). 	<p>zasobów komunalnych, TBS, mieszkań dla młodych.</p> <ul style="list-style-type: none"> 1.1.4. Uzbrojenie terenów pod budownictwo mieszkaniowe. 1.6.1. Usprawnienie systemu komunikacji drogowej w obrębie Międzyrzecza, w tym budowa wschodniej obwodnicy miasta wraz z przeprawą mostową nad rzeką Obrą, przebudowa mostu nad Obrą przy Osiedlu Kasztelańskim. 2.1.3. Wykorzystanie potencjału utworzonej obwodnicy do kształtowania oferty inwestycyjnej. <p>Oddziaływania pozytywne:</p> <ul style="list-style-type: none"> 1.5.1. Kontynuowanie i dokończenie budowy kanalizacji sanitarnej gminy. 1.5.7. Prowadzenie edukacji ekologicznej. 1.5.8. Rozwój terenów zielonych oraz miejsc charakteryzujących się dużą bioróżnorodnością, np. ogrodów kieszonkowych. 1.5.9. Wzmocnienie potencjału retencyjnego przestrzeni gminy, w tym poprzez zwiększenie zdolności do zatrzymania wód opadowych. 2.1.1. Tworzenie i aktualizacja miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. 	<p>czasu ulokowania obiektu (np. tereny przemysłowe)</p> <p>C: lokalizacja inwestycji, przebieg trasy komunikacyjnej</p> <p>D: jednorazowa lub stała</p> <p>E: częściowa</p>		inwestycyjnych (fizyczna degradacja wybranych środowisk)

Lp.	Rodzaj oddziaływania na środowisko	Charakter oddziaływania	Jakie czynności spowodują oddziaływanie?	Powiązanie z przedsięwzięciami ujętymi w Strategii Rozwoju Gminy Międzyrzecz 2030	A: Prawdopodobieństwo występowania, B: czas trwania, C: zasięg, D: częstotliwość, E: odwracalność oddziaływań	Prawdopodobieństwo występowania oddziaływań skumulowanych (S) lub transgranicznych (T)	Prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska
6.	Przestrzeń i walory krajobrazowe	Negatywne, krótkotrwałe lub stałe, bezpośrednie (proces inwestycyjny), pośrednie (funkcjonowanie obiektów, głównie przemysłowych oraz dróg) oraz oddziaływanie pozytywne	<ul style="list-style-type: none"> Planowane inwestycje mogą mieć wpływ na jakość przestrzeni oraz walory krajobrazowe. Potencjalny wpływ związany mógłby być z nowymi obiektami budowlanymi oraz procesem ich tworzenia (np. place budowy). Zakłada się, że w okresie realizacji Strategii może powstać kilka obiektów, w tym wielkopowierzchniowych stref gospodarczych, osiedli mieszkaniowych. Ich powstanie nie powinno wpłynąć na zasadniczo zauważalnie na pogorszenie jakości krajobrazu, wpływ ten może mieć głównie charakter lokalny. Ponadto podział funkcjonalny miasta dopuszcza realizację takich inwestycji. Realizacja takich inwestycji wymaga uzyskania stosownych pozwoleń środowiskowych oraz konsultacje ze społeczeństwem. 	<p>Znaczna skala oddziaływań:</p> <ul style="list-style-type: none"> 1.1.3. Wspieranie i rozwijanie budownictwa mieszkaniowego, w tym zasobów komunalnych, TBS, mieszkań dla młodych. 1.1.4. Uzbrojenie terenów pod budownictwo mieszkaniowe. 2.1.3. Wykorzystanie potencjału utworzonej obwodnicy do kształtowania oferty inwestycyjnej. <p>Oddziaływania pozytywne:</p> <ul style="list-style-type: none"> 1.5.2. Podnoszenie estetyki przestrzeni gminy, np. poprzez porządkowanie gospodarki odpadami (chowane śmietniki), utrzymanie czystości i ładu przestrzennego. 1.5.7. Prowadzenie edukacji ekologicznej. 1.5.8. Rozwój terenów zielonych oraz miejsc charakteryzujących się dużą bioróżnorodnością, np. ogrodów kieszonekowych. 1.6.4. Porządkowanie systemu parkingowego, w szczególności w centrum Międzyrzecza oraz w odniesieniu do rozwoju miejsc przesiadkowych. 2.1.1. Tworzenie i aktualizacja miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. 	A: umiarkowane B: ograniczone do czasu inwestycji (dot. procesu inwestycyjnego, np. utworzenie placu budowy) lub czasu ulokowania obiektu (np. tereny przemysłowe, obiekty mieszkalne) C: lokalizacja inwestycji, D: jednorazowa lub stała E: częściowa	S: Małe T: brak	Brak

Lp.	Rodzaj oddziaływania na środowisko	Charakter oddziaływania	Jakie czynności spowodują oddziaływanie?	Powiązanie z przedsięwzięciami ujętymi w Strategii Rozwoju Gminy Międzyrzecz 2030	A: Prawdopodobieństwo występowania, B: czas trwania, C: zasięg, D: częstotliwość, E: odwracalność oddziaływań	Prawdopodobieństwo występowania oddziaływań skumulowanych (S) lub transgranicznych (T)	Prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska
			<ul style="list-style-type: none"> • Oddziaływanie pozytywne na przestrzeń i walory krajobrazowe związana będzie przede wszystkim ze świadomością mieszkańców oraz odpowiedzialnym planowaniem przestrzennym. 				
7.	Obszary chronione	Negatywne, krótkotrwałe lub stałe, bezpośrednie (proces inwestycyjny), pośrednie (funkcjonowanie drogi)	<ul style="list-style-type: none"> • Przewidziane do realizacji działania nie będą powodować zauważalnego negatywnego oddziaływania na obszary chronione, które występują na terenie Gminy. Przede wszystkim zakres prowadzonych inwestycji oraz lokalizacja nie będą bezpośrednio oddziaływać na przedmiot ochrony przyrody. Rozważyć można wpływ na walory krajobrazowe (park krajobrazowy), jednocześnie ze względu na skalę prognozowanych zmian (np. rozwój funkcji mieszkaniowej), nie spowodują one zauważalnych zmian w strukturze przestrzennej. 	<p>Znaczna skala oddziaływań:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1.6.1. Usprawnienie systemu komunikacji drogowej w obrębie Międzyrzecza, w tym budowa wschodniej obwodnicy miasta wraz z przeprawą mostową nad rzeką Obrą, przebudowa mostu nad Obrą przy Osiedlu Kasztelańskim. 	<p>A: umiarkowane B: ograniczone do czasu inwestycji (dot. procesu inwestycyjnego, np. utworzenie placu budowy) i czasu ulokowania obiektu (obwodnica) C: lokalizacja inwestycji D: jednorazowa lub stała E: częściowa</p>	<p>S: Małe T: brak</p>	<p>Małe: w szczególności w okresie trwania prac inwestycyjnych</p>
8.	W zakresie utrzymania dobrej jakości gleb, zagospodarowania odpadów	Negatywne, krótkotrwałe lub stałe, bezpośrednie, pośrednie (funkcjonowanie obiektów,	<ul style="list-style-type: none"> • Realizacja prac inwestycyjnych może powodować zwiększone powstawanie odpadów oraz degradację mechaniczną i chemiczną zasobów glebowych. 	<p>Znaczna skala oddziaływań:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1.1.3. Wspieranie i rozwijanie budownictwa mieszkaniowego, w tym zasobów komunalnych, TBS, mieszkań dla młodych. • 1.1.4. Uzbrojenie terenów pod budownictwo mieszkaniowe. 	<p>A: umiarkowane B: ograniczone do czasu inwestycji (dot. procesu inwestycyjnego, np. utworzenie placu budowy) lub czasu</p>	<p>S: Małe T: brak</p>	<p>Małe: w szczególności w okresie trwania prac inwestycyjnych oraz w momencie</p>

Lp.	Rodzaj oddziaływania na środowisko	Charakter oddziaływania	Jakie czynności spowodują oddziaływanie?	Powiązanie z przedsięwzięciami ujętymi w Strategii Rozwoju Gminy Międzyrzecz 2030	A: Prawdopodobieństwo występowania, B: czas trwania, C: zasięg, D: częstotliwość, E: odwracalność oddziaływań	Prawdopodobieństwo występowania oddziaływań skumulowanych (S) lub transgranicznych (T)	Prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska
		głównie przemysłowych oraz dróg) oraz oddziaływania pozytywne	<ul style="list-style-type: none"> Pośrednio nowe inwestycje wspierać będą rozwój gospodarczy, przyczyniać się będą do zwiększenia produkcji przemysłowej, wzrostu konsumpcji, co przełoży się na wzrost ilości wytwarzanych odpadów. Powstanie nowych obiektów oraz terenów, które wykorzystywane będą gospodarczo, usługowo, mieszkalnie, turystycznie nakłada na właścicieli obowiązek właściwego gospodarowania odpadami, co ograniczy do minimum negatywny wpływ na środowisko. Oddziaływanie pozytywne na aspekty związane z gospodarką odpadami związane będzie ze świadomością mieszkańców oraz dążeniem do rozwoju gospodarki o obiegu zamkniętym. 	<ul style="list-style-type: none"> 2.1.2. Przebudowa dróg dojazdowych do terenów inwestycyjnych. 2.1.3. Wykorzystanie potencjału utworzonej obwodnicy do kształtowania oferty inwestycyjnej. <p>Oddziaływanie pozytywne:</p> <ul style="list-style-type: none"> 1.5.2. Podnoszenie estetyki przestrzeni gminy, np. poprzez porządkowanie gospodarki odpadami (chowane śmietniki), utrzymanie czystości i ładu przestrzennego. 1.5.7. Prowadzenie edukacji ekologicznej. 1.5.8. Rozwój terenów zielonych oraz miejsc charakteryzujących się dużą bioróżnorodnością, np. ogrodów kieszonkowych. 1.5.9. Wzmocnienie potencjału retencyjnego przestrzeni gminy, w tym poprzez zwiększenie zdolności do zatrzymania wód opadowych. 2.1.1. Tworzenie i aktualizacja miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. 	ulokowania obiektu (np. obiekty przemysłowe) C: lokalizacja inwestycji oraz miejsce składowania odpadów D: jednorazowa lub stała E: częściowa		gospodarowania odpadami
9.	Promieniowanie elektromagnetyczne	Brak oddziaływania	Przewidziane do realizacji działania nie będą powodować emisji promieniowania elektromagnetycznego.	-	-	-	-

Lp.	Rodzaj oddziaływania na środowisko	Charakter oddziaływania	Jakie czynności spowodują oddziaływanie?	Powiązanie z przedsięwzięciami ujętymi w Strategii Rozwoju Gminy Międzyrzecz 2030	A: Prawdopodobieństwo występowania, B: czas trwania, C: zasięg, D: częstotliwość, E: odwracalność oddziaływań	Prawdopodobieństwo występowania oddziaływań skumulowanych (S) lub transgranicznych (T)	Prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska
10.	Klimat	Negatywne, stałe, pośrednie (funkcjonowanie obiektów, głównie przemysłowych) oraz oddziaływania pozytywne	<ul style="list-style-type: none"> Nie przewiduje się zauważalnego wpływu na zmiany klimatu. Realizowane inwestycje mogą oczywiście przyczynić się do emisji CO₂, jednak skala tej emisji nie powinna być istotna. Istotniejszy wpływ na bilans CO₂ mogą mieć skutki realizowanych inwestycji w sferze gospodarczej. Strategia zakłada wzrost m. in. produkcji przemysłowej, co może oznaczać zwiększenie emisji CO₂ do atmosfery. Lokowanie nowych podmiotów gospodarczych może wpłynąć na zwiększenie się emisji gazów cieplarnianych, niemniej jednak w Strategii ujęto dążenia do rozwijania zielonej i niskoemisyjnej gospodarki. Oddziaływanie pozytywne związane będzie ze wspomnianym dążeniem do rozwoju niskoemisyjnej gospodarki, a także komunikacji oraz rozwoju nowoczesnej funkcji mieszkaniowej. Nie bez znaczenia będą działania związane z poprawą 	<p>Znaczna skala oddziaływań:</p> <ul style="list-style-type: none"> 1.1.3. Wspieranie i rozwijanie budownictwa mieszkaniowego, w tym zasobów komunalnych, TBS, mieszkań dla młodych. 2.1.3. Wykorzystanie potencjału utworzonej obwodnicy do kształtowania oferty inwestycyjnej. <p>Oddziaływania pozytywne:</p> <ul style="list-style-type: none"> 1.5.3. Zwiększanie zasięgu sieci ciepłowniczej, w tym systematyczne podłączanie do sieci budynków wielorodzinnych oraz modernizacja sieci ciepłowniczych kanałowych na preizolowane. 1.5.4. Ograniczanie niskiej emisji, w tym poprzez działania realizowane przez instytucje publiczne oraz wsparcie osób prywatnych w zakresie systemów grzewczych oraz odciążenie z ruchu pojazdów centrum Międzyrzecza, w tym likwidacja nieefektywnego źródła ciepła – 6 gminnych kotłowni opalanych węglem i budowa odnawialnych źródła ciepła - gazowego z kogeneracją lub pompy ciepła z instalacją fotowoltaiczną, termomodernizacja budynków użyteczności publicznej wraz z montażem. 1.5.5. Wspieranie rozwoju niskoemisyjnej komunikacji publicznej, w szczególności w obrębie miasta. 1.5.6. Rozwijanie potencjału odnawialnych źródeł energii, w tym na 	A: umiarkowane B: ograniczone czasu ulokowania obiektu (obiekty przemysłowe) C: bez ograniczeń (wpływ na bilans światowy i krajowy emisji CO ₂) D: stała E: częściowa	S: Małe T: brak	Małe: mając na uwadze prognozowaną skalę

Lp.	Rodzaj oddziaływania na środowisko	Charakter oddziaływania	Jakie czynności spowodują oddziaływanie?	Powiązanie z przedsięwzięciami ujętymi w Strategii Rozwoju Gminy Międzyrzecz 2030	A: Prawdopodobieństwo występowania, B: czas trwania, C: zasięg, D: częstotliwość, E: odwracalność oddziaływań	Prawdopodobieństwo występowania oddziaływań skumulowanych (S) lub transgranicznych (T)	Prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska
			retencyjności oraz budową świadomości ekologicznej.	<p>potrzeby energetyczne gminy, m. in. poprzez montaż OZE na budynkach użyteczności publicznej.</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1.5.7. Prowadzenie edukacji ekologicznej. • 1.5.8. Rozwój terenów zielonych oraz miejsc charakteryzujących się dużą bioróżnorodnością, np. ogrodów kieszonkowych. • 1.5.9. Wzmocnienie potencjału retencyjnego przestrzeni gminy, w tym poprzez zwiększenie zdolności do zatrzymania wód opadowych. • 1.6.1. Usprawnienie systemu komunikacji drogowej w obrębie Międzyrzecza, w tym budowa wschodniej obwodnicy miasta wraz z przeprawą mostową nad rzeką Obrą, przebudowa mostu nad Obrą przy Osiedlu Kasztelańskim. • 1.6.4. Porządkowanie systemu parkingowego, w szczególności w centrum Międzyrzecza oraz w odniesieniu do rozwoju miejsc przesiadkowych. • 1.6.6. Wspieranie działań w zakresie rozwoju funkcjonalnego systemu komunikacji publicznej, w tym w oparciu o rozwój połączeń kolejowych (np. Magistrala Zachodnia). • 1.6.7. Rozwijanie spójnego systemu dróg i ścieżek rowerowych. • 1.7.3. Rozwój inteligentnych narzędzi zarządzania komunikacją. 			

Lp.	Rodzaj oddziaływania na środowisko	Charakter oddziaływania	Jakie czynności spowodują oddziaływanie?	Powiązanie z przedsięwzięciami ujętymi w Strategii Rozwoju Gminy Międzyrzecz 2030	A: Prawdopodobieństwo występowania, B: czas trwania, C: zasięg, D: częstotliwość, E: odwracalność oddziaływań	Prawdopodobieństwo występowania oddziaływań skumulowanych (S) lub transgranicznych (T)	Prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska
				<ul style="list-style-type: none"> 2.1.1. Tworzenie i aktualizacja miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. 			
11.	Zasoby naturalne	Brak oddziaływania	Przewidziane do realizacji działania nie będą powodować zagrożenia dla zasobów naturalnych.	-	-	-	-
12.	Zabytki	Brak oddziaływania	Przewidziane do realizacji działania nie będą wpływać negatywnie na zabytki.	-	-	-	-
13.	Dobra naturalne	Brak oddziaływania	Przewidziane do realizacji działania nie będą wpływać negatywnie na stan dóbr naturalnych.	-	-	-	-

ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE

5.7.2 Podsumowanie oddziaływania na środowisko

Prawdopodobieństwo występowania, czas trwania, zasięg, częstotliwość i odwracalność

Realizacja wybranych zadań ujętych w **Strategii Rozwoju Gminy Międzyrzecz 2030** charakteryzować się będzie oddziaływaniem na środowisko, część z tych zadań może spełniać kryteria ujęte w rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie z **09.11.2010 w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko dla przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko**. Należy jednak zaznaczyć, iż opis wymienionych w Strategii przedsięwzięć jest zbyt ogólny aby to stwierdzić z pełną stanowczością. Ponadto przedsięwzięcia inwestycyjne, które zaplanowano do realizacji w ramach Strategii, powinny przejść osobną procedurę oceny oddziaływania na środowisko.

Analizując ogólne zapisy treści zadań należy wskazać, że oddziaływania na środowisko związane będą przede wszystkim z projektami inwestycyjnymi, w ramach których planowane jest użycie ciężkiego, sprzętu, ingerencja w środowisko glebowe, zajęcie powierzchni ziemi. W mniejszym stopniu planowane zadania oddziaływać będą w sposób pośredni na środowisko, tj. powstała infrastruktura, przede wszystkim obiekty generować będą takie oddziaływania.

Prognozuje się występowanie następujących negatywnych oddziaływań na środowisko:

Ad. 1. ODDZIAŁYWANIE NA POWIERZCHNIĘ ZIEMI

- Oddziaływanie na powierzchnię ziemi związane może być zarówno z zajęciem jej powierzchni pod zabudowę (budynki, infrastruktura liniowa, w tym drogi) jak również jej wykorzystanie do prowadzenia prac budowlanych. Oznacza to zajęcie tymczasowe terenu pod zorganizowane prace budowlanych, negatywny wpływ ciężkich maszyn na powierzchnię gleby, jej zagęszczenie lub nawet zniszczenie warstwy gleby.

Ad. 2. ODDZIAŁYWANIE NA WODY POWIERZCHNIOWE ORAZ PODZIEMNE

- Oddziaływanie na wody powierzchniowe oraz podziemne związane może być przede wszystkim z prowadzeniem prac inwestycyjnych (oddziaływanie bezpośrednie). Ponadto mogą wystąpić oddziaływania pośrednie, generowane przez powstałą infrastrukturę, np. spływ powierzchniowy z terenów zabudowanych, dróg, etc.
- Negatywne oddziaływania na wody powierzchniowe oraz podziemne może wynikać z ingerencji w środowisko glebowe przy prowadzeniu prac ziemnych, jak również wskutek przedostawania się płynów eksploatacyjnych maszyn i urządzeń do gleby, wód powierzchniowych i dalej do wód podziemnych.

Ad. 3. ODDZIAŁYWANIA NA POWIETRZE

- Oddziaływanie na powietrze może mieć charakter bezpośredni jak również pośredni. Oddziaływania bezpośrednie powstawać będą w skutek prowadzonych prac inwestycyjnych i dotyczyć będą emisji pyłów i gazów z terenu budowy, zarówno wskutek emisji gazów i pyłów z maszyn i urządzeń, jak również pyłów z terenu powierzchni ziemi.

Ad. 4. ODDZIAŁYWANIA NA KLIMAT AKUSTYCZNY

- Emisja hałasu spowodowana może być przede wszystkim przez maszyny i urządzenia pracujące na terenach budowy. Oznacza to oddziaływanie bezpośrednie, które po zakończeniu procesu inwestycyjnego ustanie.

Ad. 5. ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO PRZYRODNICZNE I BIORÓŻNORODNOŚĆ

- Oddziaływanie na przyrodę, w tym elementy przyrody ożywionej i nieożywionej, związane może być przede wszystkim z rozwojem funkcji turystycznej i rekreacyjnej. Wzrost dostępności wybranych przestrzeni gminy dla ruchu turystycznego może skutkować zwiększeniem presji na środowisko, np. wskutek niszczenia siedlisk, płoszenie zwierząt, zanieczyszczenie odpadami, etc.
- Kwestie oddziaływania na spójność korytarzy należy rozważać zasadniczo w przypadku realizacji inwestycji budowy obwodnicy Międzyrzecza, która biegnąć będzie przez dolinę rzeki Obry, stanowiącej korytarz ekologiczny.

Ad. 6. ODDZIAŁYWANIE NA PRZESTRZEŃ I WALORY KRAJOBRAZOWE

- Przewiduje się, że realizacja Strategii nie spowoduje zauważalnego oddziaływania na krajobraz. Oddziaływanie na krajobraz możliwe jest lokalnie w przypadku realizacji inwestycji związanych z tworzeniem nowej infrastruktury lub zagospodarowaniem terenów, np. pod nowe inwestycje. W wyniku realizacji zadań objętych Strategią mogą być prowadzone m. in. prace ziemne i budowlane. Prace te mogą powodować zmiany w krajobrazie, np. zajmowanie terenu, ograniczoną w czasie lokalizację sprzętu budowlanego, czy też powstawania wykopów i hałd związanych z przemieszczaniem gruntów.

Ad. 7. ODDZIAŁYWANIE NA OBSZARY CHRONIONE

- Brak oddziaływania, poza działanie pod ..

Ad. 8. ODDZIAŁYWANIE NA GLEBY ORAZ WPŁYW NA GOSPODARKĘ ODPADAMI

- Oddziaływanie na środowisko glebowe związane będzie przede wszystkim z użyciem ciężkiego sprzętu, jak też fizycznym zajęciem gruntów. Oznaczać to może fizyczne zniszczenie struktury glebowej.

Ad. 9. ODDZIAŁYWANIE NA PROMIENIOWANIE ELEKTROMAGNETYCZNE

- Brak oddziaływania.

Ad. 10. ODDZIAŁYWANIE NA KLIMAT

- Strategia zakłada m. in. wzrost aktywności gospodarczej, co może oznaczać zwiększenie emisji CO₂ do atmosfery. Lokowanie nowych podmiotów gospodarczych może wpłynąć na zwiększenie się emisji gazów cieplarnianych.

Ad. 11. ODDZIAŁYWANIE NA ZASOBY NATURALNE

- Brak oddziaływania.

Ad. 12. ODDZIAŁYWANIE NA ZABYTKI, DZIEDZICTWO KULTUROWE

- Brak oddziaływania.

Ad. 13. ODDZIAŁYWANIE NA DOBRA MATERIALNE

- Brak oddziaływania.

Zasięg i czas trwania oddziaływań w przeważającej mierze ograniczony będzie do miejsca realizacji inwestycji, jak również czasu jej prowadzenia. Po tym czasie negatywne oddziaływania w większości powinny ustać (poza oddziaływaniem na powierzchnię ziemi przez zajętą infrastrukturę). Częstotliwość oddziaływania może być większa w okresie prowadzenia prac budowlanych (z reguły większe projekty inwestycyjne trwają max. ok. 2 lata). W związku z tym w przeważającej mierze wpływ na środowisko charakteryzować się będzie częściowo odwracalnością (poza oddziaływaniem na powierzchnię ziemi przez jej zajęcie pod nowe obiekty budowlane).

Większość skutków negatywnych oddziaływań charakteryzować się będzie pełną lub częściową odwracalnością. Po zakończeniu inwestycji oddziaływania znikną, więc zniknie większość negatywnych skutków. Związane to będzie także z procesami samooczyszczania, w tym powietrza atmosferycznego, środowiska glebowego i wodnego. W przypadku trwałej zmiany sposobu zagospodarowania lub funkcjonowania terenu, np. w przypadku stref gospodarczych, zabudowy mieszkaniowej, dojdzie do nieodwracalnych w dłuższej perspektywie czasu zmian w środowisku. Dotyczyć to będzie przede wszystkim przedsięwzięć, które powodować będą zajęcie powierzchni ziemi.

Prawdopodobieństwo występowania oddziaływań skumulowanych lub transgranicznych

Ryzyko skumulowanych oddziaływań na środowisko związane może być z prowadzonymi procesami inwestycyjnymi. Potencjalnie największe ryzyko oddziaływań skumulowanych należy postrzegać w realizacji osobnych przedsięwzięć infrastrukturalnych/inwestycyjnych w tym samym czasie i/lub miejscu, co może spowodować przekroczenie norm środowiskowych, w tym czasie i miejscu. Przykładem takich przedsięwzięć może być prowadzenie prac inwestycyjnych.

Ze względu na prognozowany lokalny charakter oddziaływań, koncentrację działań w przestrzeni zurbanizowanej nie przewiduje oddziaływań transgranicznych na środowisko, także ze względu na znaczne oddalenie od granic kraju.

Prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska

W Strategii zdiagnozowano prawdopodobieństwa występowania ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska, określonych minimum jako umiarkowane w odniesieniu do oddziaływania na powierzchnię ziemi, na wody powierzchniowe i podziemne, powietrze, bioróżnorodność oraz w przypadku hałasu. Oddziaływania te związane są z prowadzeniem inwestycji, w szczególności inwestycji wielkopowierzchniowych, wymagających użycia ciężkich maszyn i sprzętu, np. w przypadku inwestycji drogowych, budowy obiektów mieszkalnych, uzbrojenia terenów inwestycyjnych. Prace takie stwarzają bezpośrednie zagrożenie dla zdrowia ludzi, w szczególności biorąc pod uwagę kwestie bezpieczeństwa i higieny pracy. Inwestycje wymagają użycia ciężkiego sprzętu, które generuje hałas, emitują spaliny i pyły. Prace budowlane wywierają szczególnie negatywny wpływ na środowisko glebowe, docelowo także środowisko wodne.

5.8 Analiza oddziaływania na środowisko realizacji programu

5.8.1 Czy projektowany dokument wyznacza ramy dla późniejszych realizacji mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz czy realizacja postanowień tego dokumentu może spowodować znaczące oddziaływania na środowisko

Aby dokonać ostatecznej odpowiedzi na pytanie: „czy projektowany dokument wyznacza ramy dla późniejszych realizacji mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz czy realizacja postanowień tego dokumentu może spowodować znaczące oddziaływania na środowisko?”, dokonano analizy zapisów zadań, w odniesieniu do Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. 2019 poz. 1839).

Wśród zaplanowanych do realizacji działań znajdują się takie, które zostały wskazane w Rozporządzeniu Rady Ministrów z 09.11.2010 w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, jako przedsięwzięcia o zawsze znaczącym lub potencjalnie znaczącym oddziaływaniu na środowisko.

Działania, które mogą powodować znaczące oddziaływanie na środowisko to:

- 1.1.3. Wspieranie i rozwijanie budownictwa mieszkaniowego, w tym zasobów komunalnych, TBS, mieszkań dla młodych.
- 1.1.4. Uzbrojenie terenów pod budownictwo mieszkaniowe.
- 1.5.1. Kontynuowanie i dokończenie budowy kanalizacji sanitarnej gminy.
- 1.6.1. Usprawnienie systemu komunikacji drogowej w obrębie Międzyrzecza, w tym budowa wschodniej obwodnicy miasta wraz z przeprawą mostową nad rzeką Obrą, przebudowa mostu nad Obrą przy Osiedlu Kasztelańskim.
- 1.6.2. Poprawa stanu nawierzchni i parametrów dróg na terenie gminy, w tym we współpracy z Powiatem Międzyrzeckim.
- 2.1.2. Przebudowa dróg dojazdowych do terenów inwestycyjnych.
- 2.1.3. Wykorzystanie potencjału utworzonej obwodnicy do kształtowania oferty inwestycyjnej.

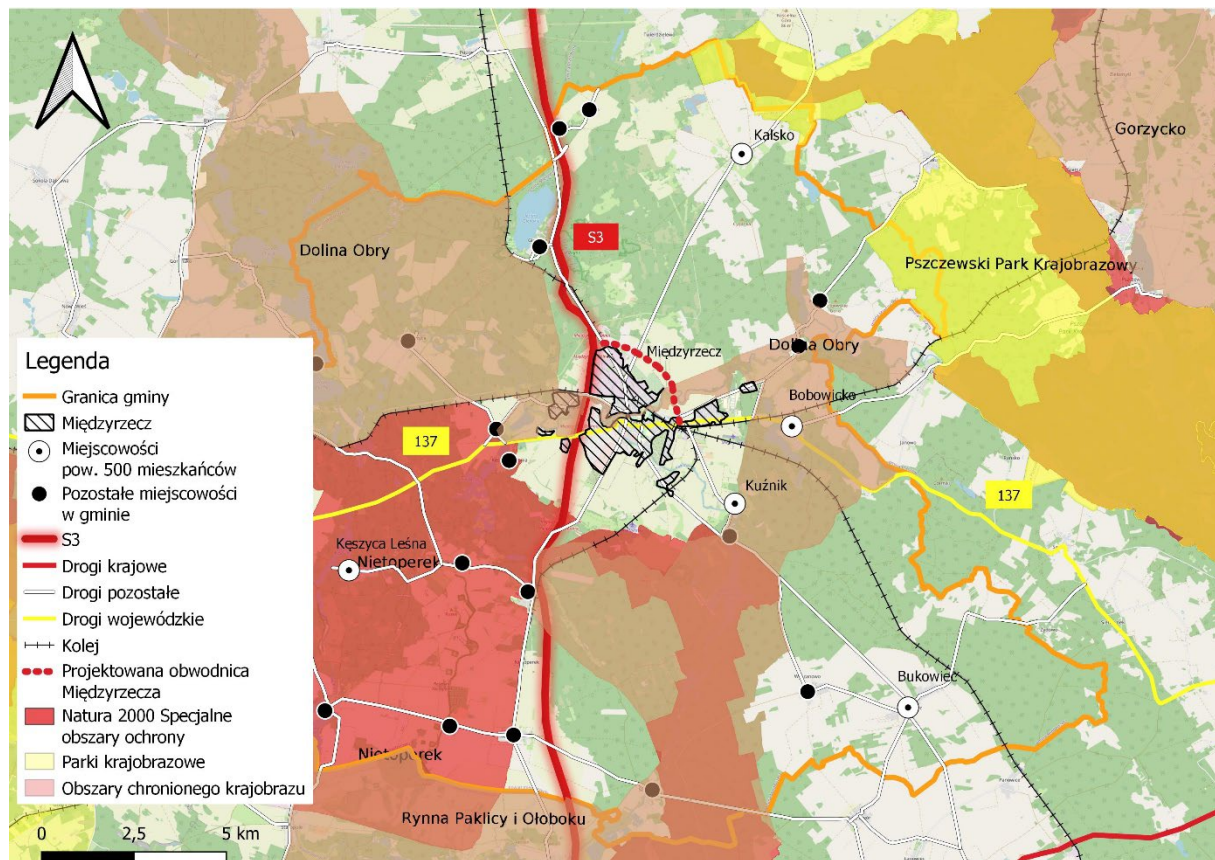
Należy stwierdzić, że realizacja działań ujętych w Strategii z dużym prawdopodobieństwem spowoduje oddziaływania na środowisko. Dużego prawdopodobieństwa wystąpienia negatywnych oddziaływań należy oczekiwać w odniesieniu do powietrza atmosferycznego, powierzchni ziemi, wód powierzchniowych oraz hałasu. Małego prawdopodobieństwa wystąpienia negatywnych oddziaływań należy oczekiwać w odniesieniu do oddziaływania na bioróżnorodność, w tym podlegających ochronie gatunki roślin, grzybów i zwierząt, utrzymanie dobrej jakości gleb, zagospodarowanie odpadów, wpływu na przestrzeń i walory krajobrazowe oraz klimat. Prawdopodobieństwo wystąpienia oddziaływań wynika z faktu, że powiązane jest ono w dużym stopniu z procesami inwestycyjnymi, w tym dot. inwestycji drogowych, kanalizacyjnych, uzbrojenia terenów inwestycyjnych. W przypadku realizacji inwestycji niemal pewne jest, że wystąpią chwilowe negatywne oddziaływania na środowisko, niepewna jest natomiast skala tych oddziaływań. Mniej pewne jest prawdopodobieństwo oddziaływań pośrednich, wywołanych przez powstałe w wyniku realizacji inwestycji zmiany (zwiększona przepustowość dróg i szlaków komunikacyjnych, zwiększony ruch turystyczny, etc.).

Jako małe prawdopodobieństwo wystąpienia negatywnych oddziaływań na środowisko należy przewidzieć w stosunku do obszarów chronionych. Wynika to z faktu, że na tych obszarach realizowanych nie będą bezpośrednio realizowane działania inwestycyjne, które mogą znacząco oddziaływać na środowisko.

Mając na uwadze powyższą analizę oraz analizę zapisów Strategii Rozwoju Międzyrzecz 2030 należy stwierdzić:

- Realizacja postanowień tego dokumentu nie powinna spowodować znaczącego oddziaływania na środowisko, w tym na obszary Natura 2000, gdyż większość zadań, charakteryzuje się małym oddziaływaniem na środowisko. Zaplanowane w Strategii działania, pomimo tego, że znajdują się na liście przedsięwzięć mogących potencjalnie oddziaływać na środowisko, zlokalizowane będą w przestrzeni zurbanizowanej (głównie w Międzyrzeczu), ich realizacja nie naruszy istniejącego stanu i układu środowiska. Są to jednocześnie przedsięwzięcia o mniejszej lub umiarkowanej skali (przedsięwzięcia dot. modernizacji dróg, rozbudowy sieci kanalizacyjnej, budowy obwodnicy z mostem, zagospodarowania terenów inwestycyjnych), a ewentualne oddziaływania ograniczają się do otaczającej je przestrzeni. Wskazane inwestycje zlokalizowane są w przestrzeni znacznie oddalonej od obszarów Natura 2000.
- **Potencjalny konflikt lokalizacyjny inwestycji, które mogą potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, z system obszarów chronionych, dotyczy budowy obwodnicy Międzyrzecza.** Inwestycja zlokalizowana będzie częściowo na Obszarze Chronionego Krajobrazu Doliny Obry.
- Realizacja postanowień Strategii Rozwoju Gminy Międzyrzecz 2030 nie wpłynie zasadniczo negatywnie na zachowanie spójności korytarzy ekologicznych. Wpływ na drożność korytarzy ekologicznych można rozpatrywać jedynie w przypadku „budowy obwodnicy Międzyrzecza”.
- W Strategii zaplanowano działania na rzecz zwiększania potencjału odnawialnych źródeł energii, zakładają rozwój niedużych, rozproszonych instalacji.
- Gmina Międzyrzecz dążyć będzie dla uporządkowania gospodarki ściekowej. Gmina zmierzać będzie do pełnego skanalizowania sanitarnego miejscowości gminnych. Realizacja dotyczy więc przede przestrzeni gminy, w której występują jeszcze deficyty infrastruktury kanalizacyjnej.
- Działania związane z powiększeniem zasięgu oraz aktualizacją Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego realizowane będą sukcesywnie w całej przestrzeni gminy. Priorytetem będą obszary poddane presji urbanizacyjnej i inwestycyjnej.
- W przypadku, gdy na etapie planowania okaże się, że jakiegokolwiek działania inwestycyjne będą wymagały przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, zostaną one poddane stosowanej ocenie. Warto również dodać, iż ramy dla przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko wytyczone zostały w innych dokumentach planistycznych w tym studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz poprzedniej strategii rozwoju gminy.

MAPA 12. LOKALIZACJA FORM OCHRONY PRZYrody NA TLE PROJEKTOWANEGO UKŁADU KOMUNIKACYJNEGO GMINY MIĘDZYRZECZ

ŹRÓDŁO: OPRAWOWANIE WŁASNE

W odniesieniu do Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Obry przyjęto następujące zakazy:

Na terenie Obszaru zakazuje się:

- 1) zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarłisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- 2) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;
- 3) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- 4) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;
- 5) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych;

6) budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej.

Zakaz, o którym mowa w ust. 1 pkt 6, nie obowiązuje w granicach administracyjnych: 2) gminy Międzyrzecz w obrębach ewidencyjnych: 0001 Międzyrzecz-1, 0002 Międzyrzecz-2, 0004 Święty Wojciech.³¹

5.8.2 Wpływ realizacji zadań mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko na jego wybrane komponenty oraz proponowane działania kompensacyjne

Oddziaływanie na powierzchnię ziemi, utrzymania dobrej jakości gleb, zagospodarowanie odpadów

Prace związane z prowadzeniem inwestycji, w szczególności inwestycje wielkopowierzchniowe, wymagające użycia ciężkich maszyn i sprzętu, przeobrażenia powierzchni ziemi, zorganizowania terenu budowy oraz dojazdu do niego należy zaliczyć do przedsięwzięć, które w szczególny sposób wpływać mogą na powierzchnię ziemi oraz degradację gleb. Docelowo wpływ na powierzchnię ziemi związany będzie z powstaniem wielkopowierzchniowych obiektów powodujących trwałe zajęcie powierzchni ziemi. Do tych obiektów należy zaliczyć także parkingi i drogi dojazdowe. Ww. działania mogą spowodować bezpośrednie oddziaływania mechaniczne na powierzchnię ziemi, w tym jej przemieszczanie, zagęszczania i ostatecznie zajęcie przez powstałą infrastrukturę.

Mając na uwadze, że wpływ na środowisko wynikać może z realizacji procesów inwestycyjnych związanych z budową nowej infrastruktury lub modernizacją istniejącej, jak również późniejsze funkcjonowanie tej infrastruktury, wśród rozwiązań mające na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko wskazać przede wszystkim na właściwą lokalizację działań np. na obszarach pozbawione szczególnych walorów przyrodniczych, unikanie lokalizacji wymagających znacznych zmian ukształtowania terenu oraz wywołujących konflikty przestrzenne, w tym degradację krajobrazu lub utratę produktywności gleb wyższych klas bonitacyjnych, zachowanie śródpolnych ekosystemów jako lokalnych centrów różnorodności biologicznej. Istotne jest również odpowiednie zorganizowanie procesu inwestycyjnego, w tym również odpowiedniego zagospodarowania powstałych odpadów.

Wody podziemne i powierzchniowe

Ocena wpływu na stan wód powierzchniowych wiąże się z oceną ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych, która miała na celu zidentyfikowanie tych JCWP, które z powodu występowania

³¹ Źródło: UCHWAŁA NR XXV/351/16 SEJMIKU WOJEWÓDZTWA LUBUSKIEGO z dnia 14 listopada 2016 r. w sprawie wyznaczenia obszaru chronionego krajobrazu o nazwie „Dolina Obry”

istotnych oddziaływań antropogenicznych mogą nie osiągnąć ustalonych dla nich celów środowiskowych.

Wg danych GIOŚ duża część wód rzecznych z terenu gminy charakteryzowała się złym stanem wód.

Plan gospodarowania wodami na obszarze Dorzecza Odry ustala następujące cele środowiskowe:

- Dla jednolitych części wód – będących w dobrym stanie/potencjalnie ekologicznym – utrzymanie tego stanu/potencjału.
- Dla naturalnych części wód – osiągnięcie co najmniej dobrego stanu ekologicznego, utrzymanie co najmniej dobrego stanu chemicznego.
- Dla silnie zmienionych i sztucznych części wód – osiągnięcie co najmniej dobrego potencjału ekologicznego, utrzymanie co najmniej dobrego stanu chemicznego.

Wpływ realizacji Strategii na osiąganie celów środowiskowych wyznaczonych dla jednolitych części wód (JCW) jest bardzo trudny do zdiagnozowania. W Strategii ujęto działania mające na celu poprawę stanu wód powierzchniowych, m. in. rozwój systemów retencji, rozbudowę kanalizacji. Kwestia zanieczyszczeń wód powierzchniowych na terenie gminy związana jest jednak również z ich migracją. Wpływ na jakość wód może mieć spływ powierzchniowy, w tym z terenów rolnych. Innym aspektem związanym z oddziaływaniem na ilość zasobów wodnych może być rozwój funkcji mieszkaniowej i gospodarczej. W tym kontekście dostępu do zasobów wodnych ważne jest wdrażanie rozwiązań z zakresu oszczędzania zasobów wodnych.

Mając na uwadze charakterystykę działań przewidzianych do realizacji w Strategii zaleca się zwracanie szczególnej uwagi i zachowanie ostrożności podczas prowadzenia inwestycji. Należy odpowiednio zabezpieczyć teren budowy, unikać przedostawania się do środowiska glebowego płynów eksploatacyjnych, paliw i innych szkodliwych substancji. Należy zabezpieczyć teren przed możliwością niekontrolowanego spływu powierzchniowego i erozji powierzchni ziemi.

Kolejne zagrożenia dla stanu wód związane są z rozbudową i rozwojem funkcji turystycznej. Wzrost ilości osób korzystających m. in. z danej przestrzeni może wpływać na pogorszenie parametrów wód jak również przyczyniać się do zaśmiecenia, np. terenów przybrzeżnych. Należy więc unikać kierowania ruchu turystycznego na wrażliwe przyrodniczo ciekły wodne.

Istotnym zagrożeniem dla jakości wód powierzchniowych jest zmniejszenie naturalnej zdolności samooczyszczania się wód, spowodowane suszą. Należy wdrożyć kolejne działania, aby zapewnić dobry stan ilościowy wód, tj. zapewnić odpowiednią wielkość przepływu i retencji wody. Służyć mają temu m. in. działania związane z małą retencją wód. Jednocześnie realizując inwestycje z zakresu małej retencji wód należy zwrócić uwagę na wpływ inwestycji na środowisko przyrodnicze, w szczególności bioróżnorodność (wskutek lokalnych zmian hydrologicznych, np. poprzez podniesienie lustra wody), jak też na zagrożenia związane z dostawaniem się do wód stojących zanieczyszczeń (np. stawów, oczek wodnych, małych zbiorników).

Konieczne jest stałe monitorowanie wód powierzchniowych przez uwzględnienie wszystkich istotnych elementów jakości we wszystkich kategoriach wód zgodnie z ramową dyrektywą wodną.

Powietrze atmosferyczne

Realizacja strategii może powodować negatywny wpływ na standardy powietrza w ujęciu lokalnym (wpływ chwilowy i lokalny). Dotyczy to przede wszystkim zadań o charakterze inwestycyjnym, których realizacja może powodować emisję gazów i pyłów do atmosfery. Kolejne istotne zagrożenie dla środowiska związane jest z rozwojem gospodarczym, związanym z zagospodarowaniem terenów inwestycyjnych. Rozwój nowych przedsiębiorstw, funkcjonujących na obszarze gminy, może wnieść wkład w poziom emisji gazów i pyłów. Należy założyć, że wpływ ten nie powinien być znaczący, mając na uwadze współczesne wymogi i technologie oraz rozwiązania.

Realizacja Strategii w szczególności zadań, które mogą powodować potencjalnie znaczące oddziaływania na środowisko wpływać może w następujących sposób na emisję pyłów i gazów do powietrza:

- Prace budowlane mogą niekorzystnie wpływać na jakość powietrza, zarówno w skutek zanieczyszczeń gazowych (spaliny), jak też pyłowych – mając na uwadze znaczną liczbę planowanych w ramach strategii zadań inwestycyjnych, prognozuje się, że punktowo emisja pyłów i zanieczyszczeń gazowych może być znaczna i może wpływać negatywnie na najbliższe otoczenia, w tym ludzi wykonujących prace budowlane. Nie przewiduje się natomiast zauważalnej zmiany parametrów powietrza w wyniku realizacji tych zadań. Należy przestrzegać zasad BHP oraz minimalizować ryzyko zanieczyszczeń powietrza, m. in. poprzez zabezpieczanie placów budowy, np. poprzez przykrycie materiałów, polewanie dróg dojazdowych wodą w celu zapobiegania pyleniu, utrzymywania w dobrym stanie maszyn i urządzeń (emisja spalin).
- Funkcjonowanie nowych obiektów budowlanych – w tym emisja gazów cieplarnianych oraz pyłów związanych z tzw. niską emisją. Istotne przy realizacji inwestycji stosowanie rozwiązań, które wpływać będą pozytywnie na powietrze atmosferyczne, np. prowadzenie termomodernizacji obiektów budowlanych, wymianę lub stosowanie oświetlenia na energooszczędne w tych obiektach, wykorzystanie odnawialnych źródeł energii lub zastosowanie nowoczesnych urządzeń grzewczych o wyższej sprawności.

Hałas

Trwały wpływ na pogorszenie się warunków akustycznych w analizowanym obszarze może mieć realizacja przedsięwzięć mających na celu przyciąganie i instalowanie się nowych podmiotów gospodarczych, w szczególności na wydzielonych obszarach inwestycyjnych, a także rozwój infrastruktury drogowej. Wpływ na chwilowe pogorszenie się warunków akustycznych może mieć realizacja większości przedsięwzięć inwestycyjnych, w których wykorzystywany jest ciężki i specjalistyczny sprzęt generujący hałas.

Do przedsięwzięć, które mogą pozytywnie wpływać na klimat akustyczny można wymienić następujące:

- Planowanie przestrzenne i zarządzanie zagospodarowaniem terenu z uwzględnieniem problemów akustycznych, np. poprzez ustalanie obszarów ograniczonego użytkowania, ustalanie stref przemysłowych,
- Rozwój systemów transportowych, w tym: budowa dróg alternatywnych, wyznaczenie stref ruchu uspokojonego, wprowadzenie stref ograniczonego hałasu, poprawa płynności potoku ruchu pojazdów poprzez wprowadzenie systemu inteligentnej sygnalizacji świetlnej, planowanie ruchu, w tym: ograniczenie ruchu, ograniczenie prędkości, wprowadzenie ograniczeń dla ruchu pojazdów ciężkich, zakazy lub ograniczenia ruchu w porze nocnej, wspieranie przyjaznej środowisku komunikacji miejskiej, budowę ścieżek rowerowych i wspieranie komunikacji pieszej, wprowadzenie systemu stref płatnego parkowania, wspieranie cichego transportu,

Przedsięwzięcia techniczne, pozwalające na redukcje emisji i imisji hałasu to:

- Rozwiązania ograniczające hałas pochodzący od infrastruktury komunikacyjnej, w tym: Zastosowanie cichych nawierzchni drogowych, zastosowanie podtorowych rozwiązań tłumiących, szlifowanie szyn oraz kół pojazdów kolejowych, spawanie łącz szynowych, rozwiązania zmniejszające hałas infrastruktury szynowej na mostach i wiaduktach,
- Rozwiązania ograniczania hałasu samochodowego (jako głównego źródła hałasu w miastach), w tym: redukcja hałasu przez zastosowanie cichych opon, zapewnienie kontroli warunków homologacji pojazdów (w zakresie emisji dźwięku), wyciszanie samochodów,
- Ograniczanie propagacji dźwięku, w tym: zastosowanie ekranów akustycznych, zastosowanie półtuneli akustycznych, zastosowanie przykryć źródeł dźwięku, odpowiednie ukształtowanie zabudowy oraz terenu w pobliżu źródeł hałasu, zastosowanie absorbujących powierzchni w pobliżu torowisk,
- Rozwiązania ograniczania hałasu w punkcie odbioru, w tym: zastosowanie okien o odpowiedniej izolacyjności, podwyższenie izolacyjności akustycznej przegród zewnętrznych, zastosowanie rozwiązań z dziedziny kształtowania architektonicznego budynku.

Do pozostałych przedsięwzięć wpływających pozytywnie na ograniczenie hałasu należą:

- Rozwiązania legislacyjne, w tym: limity emisji dźwięku przez źródła, pozwolenia i decyzje, zmiany funkcji budynków, ekonomiczne środki ograniczania hałasu.³²

Obszarowa ochrona przyrody, bioróżnorodność, rośliny, grzyby, zwierzęta

Zagrożenie dla obszarów chronionych wynikać może z realizacji procesów inwestycyjnych związanych z budową nowej infrastruktury lub modernizacją istniejącej, jak również późniejsze funkcjonowanie tej infrastruktury.

Mając na uwadze analizę działań Strategii, które wykazują potencjalne oddziaływanie na bioróżnorodność, można sformułować wniosek, że ich realizacja, a tym samym realizacja Strategii nie będzie miała dużego wpływu.

³² Na podstawie: Program ochrony przed hałasem dla miasta Gdyni, 2008 rok

Wśród ewentualnych zagrożeń dla bioróżnorodności należy wymienić następujące rodzaje działań:

- Powstanie nowej infrastruktury oraz zabudowy może powodować powstawanie nowych/dodatkowych oddziaływań na środowisko, w tym na zasoby przyrody ożywionej. Wpływ na zasoby przyrody ożywionej zależy od charakteru, wielkości/skali danego przedsięwzięcia oraz jego lokalizacji względem zasobów przyrody. Nowa zabudowa/infrastruktura powodować będzie zajęcie i ubytek terenu. Nowopowstała infrastruktura stanowić może barierę ekologiczną dla wybranych gatunków zwierząt.

W przy realizacji działań ujęte w Strategii należy uwzględnić ogólne zasady realizacji inwestycji mając na uwadze ochronę gatunkową roślin, zwierząt, grzybów.

W stosunku do dziko występujących zwierząt, należących do gatunków objętych ochroną ścisłą oraz częściową zakazuje się:³³

- 1) umyślnego zabijania;
- 2) umyślnego okaleczania lub chwytania;
- 3) umyślnego niszczenia ich jaj lub form rozwojowych;
- 4) transportu;
- 5) chowu;
- 6) zbierania, pozyskiwania, przetrzymywania lub posiadania okazów gatunków;
- 7) niszczenia siedlisk lub ostoi, będących ich obszarem rozrodu, wychowu młodych, odpoczynku, migracji lub żerowania;
- 8) niszczenia, usuwania lub uszkodzenia gniazd, mrowisk, nor, legowisk, żeremi, tam, tarlisk, zimowisk lub innych schronień;
- 9) umyślnego uniemożliwiania dostępu do schronień;
- 10) zbywania, oferowania do sprzedaży, wymiany lub darowizny okazów gatunków;
- 11) wwożenia z zagranicy lub wywożenia poza granicę państwa okazów gatunków;
- 12) umyślnego przemieszczania z miejsc regularnego przebywania na inne miejsca;
- 13) umyślnego wprowadzania do środowiska przyrodniczego.

W stosunku do dziko występujących zwierząt, oznaczonych symbolem (1) w załącznikach nr 1 i 2 do rozporządzenia, wprowadza się dodatkowo zakaz umyślnego płoszenia lub niepokojenia.

W stosunku do dziko występujących zwierząt, oznaczonych symbolem (2) w załącznikach nr 1 i 2 do rozporządzenia, wprowadza się dodatkowo zakaz umyślnego płoszenia lub niepokojenia w miejscach noclegu, w okresie lęgowym w miejscach rozrodu lub wychowu młodych, lub w miejscach żerowania zgrupowań ptaków migrujących lub zimujących.

³³ Za: Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt, Dz.U. 2020 poz. 26

W stosunku do dziko występujących zwierząt, oznaczonych symbolem (3) w załączniku nr 1 do rozporządzenia, wprowadza się dodatkowo zakaz fotografowania, filmowania lub obserwacji, mogących powodować ich płoszenie lub niepokojenie.

W stosunku do dziko występujących grzybów należących do gatunków objętych ochroną ścisłą zakazuje się³⁴:

- 1) umyślnego niszczenia;
- 2) umyślnego zrywania lub uszkodzania;
- 3) niszczenia ich siedlisk;
- 4) pozyskiwania lub zbioru;
- 5) przetrzymywania lub posiadania okazów gatunków;
- 6) zbywania, oferowania do sprzedaży, wymiany lub darowizny okazów gatunków;
- 7) wwożenia z zagranicy lub wywożenia poza granicę państwa okazów gatunków;
- 8) umyślnego przemieszczania w środowisku przyrodniczym;
- 9) umyślnego wprowadzania do środowiska przyrodniczego.

W stosunku do dziko występujących grzybów należących do gatunków objętych ochroną częściową zakazuje się:

- 1) umyślnego niszczenia;
- 2) umyślnego zrywania lub uszkodzania;
- 3) niszczenia ich siedlisk;
- 4) pozyskiwania lub zbioru;
- 5) umyślnego przemieszczania w środowisku przyrodniczym;
- 6) umyślnego wprowadzania do środowiska przyrodniczego.

W stosunku do dziko występujących roślin należących do gatunków objętych ochroną ścisłą oraz częściową, o których mowa w załączniku nr 1 oraz w lp. 1–300 załącznika nr 2 do rozporządzenia³⁵, zakazuje się:

- 1) umyślnego niszczenia;
- 2) umyślnego zrywania lub uszkodzania;
- 3) niszczenia ich siedlisk;

³⁴ Za: Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów Dz.U. 2014 poz. 1408

³⁵ Za: Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin Dz.U. 2014 poz. 1409

- 4) pozyskiwania lub zbioru;
- 5) przetrzymywania lub posiadania okazów gatunków;
- 6) zbywania, oferowania do sprzedaży, wymiany, darowizny lub transportu okazów gatunków, z tym, że zakaz transportu dotyczy gatunków oznaczonych w załączniku nr 1 do rozporządzenia symbolem (2);
- 7) wwożenia z zagranicy lub wywożenia poza granicę państwa okazów gatunków;
- 8) umyślnego przemieszczania w środowisku przyrodniczym;
- 9) umyślnego wprowadzania do środowiska przyrodniczego.

Mając na uwadze specyfikę działań ujętych w Strategii Rozwoju Gminy Międzyrzecz 2030 należy zwrócić szczególną uwagę na następujące zakazy:

- Niszczenia siedlisk roślin należących do gatunków objętych ochroną ścisłą oraz częściową,
- Niszczenia siedlisk grzybów należących do gatunków objętych ochroną ścisłą i częściową,
- Niszczenia siedlisk lub ostoi, będących ich obszarem rozrodu, wychowu młodych, odpoczynku, migracji lub żerowania – dotyczy również drzew, zadrzewień i krzewów,
- Niszczenia, usuwania lub uszkodzenia gniazd, mrowisk, nor, legowisk, żeremi, tam, tarlisk, zimowisk lub innych schronień.

Powyższe zakazy należy w szczególny sposób przestrzegać w kontekście planowanych inwestycji, ujętych w Strategii, w tym rozwoju stref aktywności gospodarczych, terenów mieszkaniowych.

Przestrzeń i walory krajobrazowe

Przewiduje się, że realizacja Strategii nie spowoduje znaczącego oddziaływania na krajobraz. Wynika to z faktu, że pomimo planowanych działań mających na celu rozwój funkcji gospodarczych oraz mieszkaniowych a także drogowych, przewiduje się działania, które uwzględniają zrównoważony rozwój przestrzenny. Zakłada się, że tereny inwestycyjne powstawać będą w przestrzeniach istniejących stref aktywności gospodarczej. Tereny mieszkaniowe rozwijać się będą zgodnie z założeniami planów zagospodarowania przestrzennego.

Oddziaływanie na krajobraz możliwe jest lokalnie w przypadku realizacji inwestycji związanych z tworzeniem nowej infrastruktury lub zagospodarowaniem terenów, np. pod nowe inwestycje. W wyniku realizacji zadań objętych Strategią mogą być prowadzone m. in. prace ziemne i budowlane. Prace te mogą powodować zmiany w krajobrazie, np. zajmowanie terenu, ograniczoną w czasie lokalizację sprzętu budowlanego, czy też powstawania wykopów i hałd związanych z przemieszczaniem gruntów. Istotnym zagrożeniem dla krajobrazu może być w szczególności budowa obiektów przemysłowych, infrastruktury technicznej oraz stref mieszkaniowych. Ich budowa powinna być poprzedzona rzetelnymi analizami środowiskowymi oraz konsultacjami społecznymi. Powinno się unikać lokalizacji w pobliżu miejsc zamieszkania oraz w sąsiedztwie obszarów cennych przyrodniczo.

Mając na uwadze charakter przewidzianych do realizacji zadań oraz obecny sposób zagospodarowania przestrzeni gminy, należy podkreślić, iż realizacja Strategii może powodować miejscowo lub chwilowo

wpływ na krajobraz. Wpływ taki wiązać się może z rozbudową zabudowy mieszkaniowej, powstaniem terenów inwestycyjnych, powstaniem nowych ciągów komunikacyjnych lub zmian w przestrzeni spowodowanych realizacją przedsięwzięć inwestycyjnych, np. poprzez powstanie placów budowy. Realizacja ww. zadań musi być jednak spójna z planami zagospodarowania przestrzennego. Zadania, takie jak tworzenie stref inwestycyjnych lub rozwój funkcji mieszkaniowych powinny być realizowane na obszarach o ustalonym przeznaczeniu przez plany zagospodarowania przestrzennego.

Klimat

Realizacja Strategii nie wpływać będzie w zauważalny sposób negatywnie na zmiany klimatu. Do zadań, które mogą pogłębiać pojawiające się zagrożenia, będące pochodnymi zmian klimatu, takie jak ekstremalne zjawiska pogodowe (nawalne deszcze, powodzie, podtopienia, osunięcia ziemi, fale upałów, susze, huragany, osuwiska itp.) należą te związane z budową infrastruktury technicznej oraz związanej z rozbudową stref mieszkaniowych, powstawaniem nowych obiektów budowlanych.

Działania przeciwdziałające zmianom klimatu, w kontekście zadań mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko:

- Należy minimalizować podatność na ryzyko związane z zmianami klimatu, m.in. uwzględniając ten aspekt na etapie planowania inwestycji.
- Ważne jest, aby działania służące ochronie przeciwpowodziowej w pierwszej kolejności wykorzystywały najmniej inwazyjne dla środowiska przyrodniczego rozwiązania, w szczególności nietechniczne metody ochrony przeciwpowodziowej.
- Z punktu widzenia ochrony siedlisk najistotniejsze są działania związane z utrzymaniem obszarów wodno-błotnych i ich odtwarzaniem wszędzie tam, gdzie jest to możliwe. Jednocześnie istotne będą działania sprzyjające prowadzeniu zrównoważonej gospodarki leśnej w warunkach zmian klimatu.
- Wsparciem może być stosowanie skutecznych systemów planowania przestrzennego zapewniającego właściwe i zrównoważone wykorzystanie terenów, z uwzględnieniem narzędzi informatycznych.

6. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko

Ze względu na prognozowany lokalny charakter oddziaływań, koncentrację działań w przestrzeni zurbanizowanej gminy, znaczne oddalenie od granic kraju, nie przewiduje się oddziaływań transgranicznych.

7. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko

Ze względu na dość ogólny charakter opisanych w Strategii Rozwoju Gminy Międzyrzecz 2030 działań trudno wskazać jakie będzie ich ostatecznie oddziaływanie na środowisko. Wybrane działania i ujęte w ich ramach inwestycje mogą wymagać osobnej ekspertyzy oddziaływania na środowisko, prowadzonej już w ramach procesu inwestycyjnego. Poszczególne zadania powinny uwzględniać aspekty środowiskowe, w szczególności zasady kompensacji przyrodniczej, czyli uwzględniać podjęcie działań prowadzących do przywrócenia równowagi przyrodniczej. Inwestycje powinny kierować się zasadami wyboru najlepszych dostępnych technik, czyli wyboru najbardziej efektywnych i zaawansowanych poziomów rozwoju technologii i metod prowadzenia danej działalności. Aspekt środowiskowy poszczególnych działań powinien uwzględniać zasady ochrony środowiska polegające na racjonalnym kształtowaniu środowiska i gospodarowaniu zasobami środowiska zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju, przeciwdziałaniu zanieczyszczeniom oraz przywracaniu elementów przyrodniczych do stanu właściwego.

Mając na uwadze to, że wpływ na środowisko wynikać może z realizacji procesów inwestycyjnych związanych z budową nowej infrastruktury lub modernizacją istniejącej, jak również późniejsze funkcjonowanie tej infrastruktury, wśród rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko wskazać można na:

- Właściwą lokalizację działań np. na obszarach pozbawionych szczególnych walorów przyrodniczych, unikanie lokalizacji wymagających znacznych zmian ukształtowania terenu oraz wywołujących konflikty przestrzenne, w tym degradację krajobrazu lub utratę produktywności gleb wyższych klas bonitacyjnych, zachowanie śródpolnych ekosystemów jako lokalnych centrów różnorodności biologicznej.
- Właściwą lokalizację i konstrukcję infrastruktury komunikacyjnej/dojazdowej (przy uwzględnieniu aspektów środowiskowych).
- Stosowanie innych metod ograniczania negatywnych wpływów powstałej infrastruktury na różnorodność biologiczną (tworzenie stanowisk i siedlisk zastępczych, ogrodzenia ochronne, nasadzenia zieleni, ograniczenia prędkości, odstraszenie zwierząt).
- W przypadku prac modernizacyjnych i remontowych przeprowadzenie inwentaryzacji pod kątem występowania chronionych gatunków zwierząt, roślin i grzybów.
- Dostosowanie terminów prowadzenia prac budowlanych do terminów migracji, rozrodu i wychowu młodych poszczególnych grup zwierząt.
- Stosowanie wysokiej jakości rozwiązań architektonicznych.
- Odpowiednią organizację zaplecza budowy na etapie realizacji inwestycji, w celu zapobiegania przedostawaniu się zanieczyszczeń do środowiska gruntowo-wodnego.
- W stosunku do działań związanych z ochroną wód i atmosfery stosowanie nowoczesnych rozwiązań, najlepszych dostępnych technik, które ograniczać będą negatywne oddziaływania działalności gospodarczej.
- Rozpoznanie archeologiczne obszaru inwestycji.

- Dostosowanie intensywności i sposobów wykorzystania obiektów do charakteru obiektu i jego przepustowości.

8. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie

Strategia Rozwoju Gminy Międzyrzecz 2030 jest dokumentem, który wskazuje optymalną ścieżkę działań mającą na celu rozwój społeczno-gospodarczy w układzie lokalnym. Jest dokumentem o dużym stopniu ogólności, tj. nie wskazuje szczegółowych rozwiązań, np. odnoszących się do lokalizacji inwestycji, infrastruktury, dlatego też nie jest możliwe precyzyjne wskazanie rozwiązań alternatywnych. Pewien zakres szczegółowości określają wybrane zapisy Strategii oraz zapisy ujęte w rozdziale poświęconym modelowi funkcjonalno-przestrzennemu. Pozwala to w wybranych przypadkach na określenie ogólnej lokalizacji działań, natomiast trudno jest wskazać skalę wybranych działań.

Podsumowując, należy stwierdzić, że propozycje działań ujęte w dokumencie wydają się być optymalnymi rozwiązaniami. Rozwiązania alternatywne można rozważyć w przypadku uszczegóławiania realizacji poszczególnych zadań, np. co do sposobu prowadzenia prac budowlanych, lokalizacji zadania, wyboru technologii.

9. Streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym

Celem prognozy jest ustalenie, czy zapisy projektowanej Strategii Rozwoju Gminy Międzyrzecz 2030 nie naruszają zasad prawidłowego funkcjonowania środowiska przyrodniczego. Prognoza ma również ułatwić identyfikację możliwych do określenia skutków środowiskowych spowodowanych realizacją w przyszłości postanowień ocenianego dokumentu oraz określić, czy istnieje prawdopodobieństwo powstawania w przyszłości konfliktów i zagrożeń w środowisku.

Strategia Rozwoju Gminy Międzyrzecz 2030 (dalej Strategia) jest kluczowym dokumentem z punktu widzenia rozwoju Gminy. Jest to dokument o charakterze strategicznym, nadrzędnym dla szeregu polityki szczebla lokalnego, stanowiący uzupełnienie dokumentów o charakterze planistycznym, w szczególności Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Międzyrzecz.

Strategia Rozwoju Gminy Międzyrzecz 2030 obejmuje zestaw celów strategicznych, podporządkowane im priorytety i kierunki działań. Analizując oddziaływania na środowisko dokonano przeglądu kierunków działań, czyli najbardziej szczegółowych zapisów. Należy przy tym podkreślić, że przedmiotowa Strategia co do zasady jest dokumentem ogólnym, analizującym uwarunkowania i szanse rozwoju w odniesieniu do przestrzeni miasta, wytyczającym główne ramy i kluczowe kierunki działań o pewnym stopniu ogólności.

Kluczowym elementem Prognozy jest odpowiedź na pytanie: czy projektowany dokument wyznacza ramy dla późniejszych realizacji mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz czy realizacja postanowień tego dokumentu może spowodować znaczące oddziaływania na środowisko?

Obszar gminy Międzyrzecz odznacza się atrakcyjnością krajobrazową. Najważniejszymi elementami środowiska przyrodniczego, które bezpośrednio wpływają na postrzeganie krajobrazu gminy jest szata roślinna oraz rzeźba terenu. Dominującymi elementami szaty roślinnej na obszarze gminy są wielkopowierzchniowe lasy oraz otwarte tereny pól uprawnych, które w połączeniu z dolinami większych rzek oraz licznymi zbiornikami wodnymi, kształtują krajobraz gminy. Ważną rolę w ocenie krajobrazu stanowią zadrzewienia i zakrzewienia, tereny łąkowe oraz oczka wodne. Dwoma głównymi elementami krajobrazu jest wysoczyzna dyluwialna w postaci kilku wysp wysoczyznowych oraz obniżenie Obry. Teren gminy przecinają doliny rzek, liczne jeziora oraz wzgórza kemowe.

Na terenie gminy Międzyrzecz występują jedne z lepszych gleb w całym powiecie międzyrzeckim. Średnia lesistość całej gminy Międzyrzecz wynosi 51,94%.

W granicach gminy Międzyrzecz licznie występują obszarowe oraz punktowe formy ochrony przyrody, należą do nich 2 obszary Natura 2000, 1 rezerwat przyrody, 1 park krajobrazowy, 3 obszary chronionego krajobrazu (dodatkowo 1 obszar uchylony oczekuje na przywrócenie), 1 zespół przyrodniczo-krajobrazowy, 18 użytków ekologicznych oraz 78 pomników przyrody.

Na terenie gminy Międzyrzecz aktualnie znajduje się 78 pomników przyrody. Są to pojedyncze drzewa, aleje lub skupiska należące do gatunków: dąb, jesion, klon, wierzba, lipa, sosna, cis pospolity, wiąz szypułkowy, topola biała, jesion wyniosły, wiśnia ptasia i buk.

Na terenie gminy występuje 18 użytków ekologicznych (o łącznej powierzchni 79,5 ha), które obejmują tereny mające znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej. Są to w szczególności: siedliska

przyrodnicze i stanowisko rzadkich lub chronionych gatunków (9 obiektów), bagna (6 obiektów), płaty nieużytkowanej roślinności (3 obiekty).

Ważnym elementem zapewniającym łączność i spójność ekologiczną na terenie gminy są korytarze ekologiczne, które stanowią obszar umożliwiający migrację roślin, zwierząt lub grzybów. Do korytarzy utworzonych przez główne rzeki i ich doliny zaliczyć należy korytarz wyznaczony wzdłuż osi rzeki Obry wraz z jej doliną, a także mniejszy korytarz Paklicy. Drugą kategorię tworzą korytarze migracyjne oparte na zwartych kompleksach leśnych. Zgodnie z Mapą korytarzy ekologicznych (2011) gmina Międzyrzecz znajduje się w granicach krajowego Korytarza Północno-Centralnego (KPnC).

Strategia Rozwoju Gminy Międzyrzecz 2030 zwraca uwagę na zagadnienia problemowe związane ze środowiskiem, m. in. kwestie związane z dążeniem do poprawy stanu powietrza atmosferycznego. W Strategii przewidziano realizację działań, które przyczynić się będą do poprawy stanu środowiska.

Zagrożeń dla przyszłego stanu środowiska należy upatrywać także w zjawiskach urbanizacyjnych oraz związanych z rozwojem gospodarczym. Wpływać to może na przyszły stan zagospodarowania i funkcjonowania przestrzeni gminy.

Realizacja wybranych zamierzeń rozwojowych określonych w Strategii charakteryzować się będzie oddziaływaniem na środowisko.

Wybrane działania charakteryzować się będą różnym rodzajem oddziaływań oraz różną skalą oddziaływań. W Strategii ujęte są zarówno działania, które mogą potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko (dotyczą infrastruktury drogowej, mostowej, mieszkaniowej, przemysłowej oraz wodno-kanalizacyjnej) oraz takie, których skala oddziaływań jest nieduża i tym samym nie można ich zaliczyć do takich, które są ujęte na liście przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco lub zawsze znacząco oddziaływać na środowisko.

W odniesieniu do inwestycji drogowych należy podkreślić, iż w okresie od 2022 do 2030 roku zrealizowanych zostanie szereg prac modernizacyjnych, polegających głównie na modernizacji nawierzchni istniejących już dróg. W większości poszczególne inwestycje dotyczyć będą krótkich, gminnych lub powiatowych odcinków dróg. Oznacza to, że pomimo wystąpienia oddziaływań na środowisko, będą one miały charakter tymczasowy. Inwestycje charakteryzować się będą niedużą skalą i nie naruszać będą lokalnego układu środowiskowego i przyrodniczego. W związku z tym należy uznać, iż ich realizacja nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko.

Jednocześnie należy zauważyć, iż planowane są inwestycje nowych odcinków dróg, w tym budowa obwodnicy miasta wraz z przeprawą mostową nad rzeką Obrą. Te przedsięwzięcia mogą generować istotny wpływ na środowisko. Brak wiedzy nt. sposobu realizacji inwestycji zdecydowanie utrudnia wskazanie ostatecznych oddziaływań na środowisko.

Inwestycje w infrastrukturę wodno-kanalizacyjną mogą co do zasady powodować negatywne oddziaływania na środowisko. Działania inwestycyjne realizowane będą bezpośrednio w przestrzeni wybranych miejscowości, a więc na terenach zurbanizowanych. Oznacza to, że oddziaływania na środowisko dotyczyć będą właśnie tych części gminy. Wpływ inwestycji na lokalny układ przyrodniczy będzie niewielki. Oddziaływania na środowisko związane będą z procesem inwestycji.

W Strategii zaplanowano działania związane z rozwojem funkcji mieszkaniowej. Zakłada się rozwój zabudowy wielorodzinnej w obrębie Międzyrzecza, jak też zabudowy jednorodzinnej na obszarach

wiejskich. Zarówno sam proces inwestycyjny, jak też powstanie nowej zabudowy może generować zauważalne oddziaływania na środowisko.

Rozważając znaczące oddziaływania na środowisko nie można pominąć kwestii rozwoju funkcji gospodarczej. Przyczynić się do tego będzie rozwinięcie systemu drogowego w obrębie miasta i gminy, otwierając nową przestrzeń pod inwestycje gospodarcze. Może to generować istotny wpływ na środowisko, choć trudno oszacować jego skalę, gdyż w Strategii nie określono m. in. pożądanych kierunków rozwoju gospodarczego.

W Strategii ujęte są również działania, których oddziaływanie może mieć charakter pozytywny jak również negatywny na środowisko. Bezpośredni negatywny charakter oddziaływań związany jest głównie z procesem inwestycji (np. rozbudowa i modernizacja infrastruktury drogowej). Pośredni charakter oddziaływań dotyczyć będzie skutków zrealizowanych przedsięwzięć i mieć będzie w przeważającym stopniu pozytywny charakter oddziaływań dla środowiska. Dotyczyć on będzie aspektów związanych z komunikacją (zmodernizowane, bezpieczniejsze drogi, oświetlenie uliczne), ochroną środowiska wodnego (infrastruktura wodno-kanalizacyjna), ochroną powietrza i klimatu (rozwój odnawialnych źródeł energii, modernizacje systemów grzewczych).

Realizacja wybranych zadań ujętych w **Strategii Rozwoju Gminy Międzyrzecz 2030** charakteryzować się będzie oddziaływaniem na środowisko, część z tych zadań może spełniać kryteria ujęte w rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie z **09.11.2010 w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko dla przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Zaliczyć do nich należy:**

- 1.1.3. Wspieranie i rozwijanie budownictwa mieszkaniowego, w tym zasobów komunalnych, TBS, mieszkań dla młodych.
- 1.1.4. Uzbrojenie terenów pod budownictwo mieszkaniowe.
- 1.5.1. Kontynuowanie i dokończenie budowy kanalizacji sanitarnej gminy.
- 1.6.1. Usprawnienie systemu komunikacji drogowej w obrębie Międzyrzecza, w tym budowa wschodniej obwodnicy miasta wraz z przeprawą mostową nad rzeką Obrą, przebudowa mostu nad Obrą przy Osiedlu Kasztelańskim.
- 1.6.2. Poprawa stanu nawierzchni i parametrów dróg na terenie gminy, w tym we współpracy z Powiatem Międzyrzeckim.
- 2.1.2. Przebudowa dróg dojazdowych do terenów inwestycyjnych.
- 2.1.3. Wykorzystanie potencjału utworzonej obwodnicy do kształtowania oferty inwestycyjnej.

Oddziaływaniem na środowisko charakteryzować się będą także inne działania, choć należy podkreślić, iż skala tych oddziaływań będzie nieduża. Szereg działań oddziaływać będzie również pozytywnie na środowisko.

Analizując ogólne zapisy treści zadań należy wskazać, że oddziaływania na środowisko związane będą przede wszystkim z projektami inwestycyjnymi, w ramach których planowane jest użycie ciężkiego sprzętu, ingerencja w środowisko glebowe, zajęcie powierzchni ziemi. W mniejszym stopniu planowane zadania oddziaływać będą w sposób pośredni na środowisko, tj. powstała infrastruktura, przede wszystkim obiekty generować będą takie oddziaływania.

Zasięg i czas trwania oddziaływań w przeważającej mierze ograniczony będzie do miejsca realizacji inwestycji, jak również czasu jej prowadzenia. Po tym czasie negatywne oddziaływania w większości

powinny ustać (poza oddziaływaniem na powierzchnię ziemi przez zajętą infrastrukturę). Częstotliwość oddziaływania może być większa w okresie prowadzenia prac budowlanych (z reguły większe projekty inwestycyjne trwają max. ok. 2 lata). W związku z tym w przeważającej mierze wpływ na środowisko charakteryzować się będzie częściowo odwracalnością (poza oddziaływaniem na powierzchnię ziemi przez jej zajęcie pod nowe obiekty budowlane).

Większość skutków negatywnych oddziaływań charakteryzować się będzie pełną lub częściową odwracalnością. Po zakończeniu inwestycji oddziaływania znikną, więc zniknie większość negatywnych skutków. Związane to będzie także z procesami samooczyszczania, w tym powietrza atmosferycznego, środowiska glebowego i wodnego. W przypadku trwałej zmiany sposobu zagospodarowania lub funkcjonowania terenu, np. w przypadku stref gospodarczych, zabudowy mieszkaniowej, dojdzie do nieodwracalnych w dłuższej perspektywie czasu zmian w środowisku. Dotyczyć to będzie przede wszystkim przedsięwzięć, które powodować będą zajęcie powierzchni ziemi.

Ryzyko skumulowanych oddziaływań na środowisko związane może być z prowadzonymi procesami inwestycyjnymi. Potencjalnie największe ryzyko oddziaływań skumulowanych należy postrzegać w realizacji osobnych przedsięwzięć infrastrukturalnych/inwestycyjnych w tym samym czasie i/lub miejscu, co może spowodować przekroczenie norm środowiskowych, w tym czasie i miejscu. Przykładem takich przedsięwzięć może być prowadzenie prac inwestycyjnych.

Ze względu na prognozowany lokalny charakter oddziaływań, koncentrację działań w przestrzeni zurbanizowanej nie przewiduje oddziaływań transgranicznych na środowisko, także ze względu na znaczne oddalenie od granic kraju.

Mając na uwadze analizę zapisów Strategii Rozwoju Gminy Międzyrzecz 2030 należy stwierdzić, że realizacja postanowień tego dokumentu nie powinna spowodować skumulowanego znaczącego oddziaływania na środowisko, w tym na obszary Natura 2000, gdyż większość zadań, charakteryzuje się małym oddziaływaniem na środowisko. Potencjalny konflikt lokalizacyjny inwestycji, które mogą potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, z system obszarów chronionych, dotyczy budowy obwodnicy Międzyrzecza. Inwestycja zlokalizowana będzie częściowo na Obszarze Chronionego Krajobrazu Doliny Obry.

Zaplanowane w Strategii działania, pomimo tego, że znajdują się na liście przedsięwzięć mogących potencjalnie oddziaływać na środowisko, zlokalizowane będą w przestrzeni zurbanizowanej, ich realizacja nie naruszy istniejącego stanu i układu środowiska. Są to jednocześnie przedsięwzięcia o mniejszej skali, a ewentualne oddziaływania ograniczają się do otaczającej je przestrzeni.

Ze względu na dość ogólny charakter opisanych w Strategii Rozwoju Gminy Międzyrzecz 2030 działań trudno wskazać jakie będzie ich ostatecznie oddziaływanie na środowisko. Wybrane działania i ujęte w ich ramach inwestycje mogą wymagać osobnej ekspertyzy oddziaływania na środowisko, prowadzonej już w ramach procesu inwestycyjnego. Poszczególne zadania powinny uwzględniać aspekty środowiskowe, w szczególności zasady kompensacji przyrodniczej, czyli uwzględniać podjęcie działań prowadzących do przywrócenia równowagi przyrodniczej. Inwestycje powinny kierować się zasadami wyboru najlepszych dostępnych technik, czyli wyboru najbardziej efektywnych i zaawansowanych poziomów rozwoju technologii i metod prowadzenia danej działalności. Aspekt środowiskowy poszczególnych działań powinien uwzględniać zasady ochrony środowiska polegające na racjonalnym kształtowaniu środowiska i gospodarowaniu zasobami środowiska zgodnie z zasadą zrównoważonego

rozwoju, przeciwdziałaniu zanieczyszczeniom oraz przywracaniu elementów przyrodniczych do stanu właściwego.

Propozycje działań ujęte w dokumencie wydają się być optymalnymi rozwiązaniami. Rozwiązania alternatywne można rozważyć w przypadku uszczegóławiania realizacji poszczególnych zadań, np. co do sposobu prowadzenia prac budowlanych, lokalizacji zadania, wyboru technologii.

Proponuje się, aby monitoring skutków realizacji postanowień Strategii na środowisko polegał na analizie i ocenie stanu poszczególnych komponentów środowiska w oparciu o wyniki pomiarów uzyskanych w ramach państwowego monitoringu środowiska oraz w przypadku zadań, które mogą znacząco oddziaływać na środowisko w ramach indywidualnych zamówień. Wyniki pomiarów muszą odnosić się do obszaru objętego Strategią. Proponuje się, aby monitoring skutków realizacji postanowień Programu na środowisko prowadzony był w cyklu rocznym, podobnie jak to przyjęto przy monitoringu całości Strategii.

10. Literatura i materiały źródłowe

Agenda XXI – Globalny Program Działania na XXI wiek

Centralny rejestru form ochrony przyrody

Główne Zbiorniki Wód Podziemnych w Polsce, Państwowy Instytut Geologiczny, Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa 2017 Rok

<http://ine.eko.org.pl/> (Instytut na Rzecz Ekorozwoju)

<http://mapa.korytarze.pl/>

https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_pl

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030, Warszawa, 2019

Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry, 2016

Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej, Warszawa, 2019 rok

Prognoza oddziaływania na środowisko do projektu Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030

Program ochrony przed hałasem dla miasta Gdyni, 2008 rok

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Międzyrzecz na lata 2020-2024 z perspektywą na lata 2025-2028

RAPORT ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO przedsięwzięcia polegającego na budowie mostu (dla przeprowadzenia ciągu pieszo - rowerowego wraz z jednym pasem ruchu dla samochodów) na rzece San w m Chyrzyna wraz z niezbędnymi dojazdami, pracami związanymi z umocnieniem dna oraz przebudową istniejącego systemu odwodnienia drogi

Raport o stanie gminy Międzyrzecz za 2020 rok

Rezolucja przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne w dniu 25 września 2015 r. pod nazwą „Przekształcamy nasz świat: Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030”

Roczna ocena jakości powietrza w województwie lubuskim, Raport wojewódzki za rok 2021

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 15 lipca 2021 r. w sprawie przyjęcia Planu przeciwdziałania skutkom suszy

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt, Dz.U. 2020 poz. 26

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów Dz.U. 2014 poz. 1408

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin Dz.U. 2014 poz. 1409

Stan środowiska w województwie lubuskim, Raport 2020, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska

Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do Roku 2020

Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Międzyrzecz

Światowa Komisja ds. Środowiska i Rozwoju

UCHWAŁA NR XXV/351/16 SEJMIKU WOJEWÓDZTWA LUBUSKIEGO z dnia 14 listopada 2016 r. w sprawie wyznaczenia obszaru chronionego krajobrazu o nazwie „Dolina Obry”

UCHWAŁA NR XXXIII/301/21 RADY MIEJSKIEJ W MIĘDZYRZECZU z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie przyjęcia „Gminnego programu opieki nad zabytkami gminy Międzyrzecz na lata 2021– 2024”

Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. 2020 poz. 55)

Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2020 poz. 283)

Ustawa z dnia 20 lipca 2017 roku Prawo wodne (Dz.U. 2021 poz. 2233)

11. Spis map i tabel

Mapa 1. Położenie Gminy Międzyrzecz.....	13
Mapa 2. Sieć hydrograficzna	18
Mapa 3. Obszar szczególnego zagrożenia powodzią w gminie Międzyrzecz	23
Mapa 4. Jednolite części wód podziemnych na terenie gminy Międzyrzecz	25
Mapa 5. Mapa zagrożenia suszą na terenie gminy Międzyrzecz	26
Mapa 6. Układ komunikacyjny gminy Międzyrzecz	31
Mapa 7. Wyniki Generalnego pomiaru ruchu drogowego w 2020 roku w okolicy gminy Międzyrzecz.....	33
Mapa 8. Lokalizacja stacji bazowych telefonii komórkowej, stacji radiowych oraz stacji sieci radiokomunikacji ruchomej lądowej na obszarze województwa lubuskiego wg wykazów pozwoleń Urzędu Komunikacji Elektronicznej (stan na luty 2018 r.) (źródło: GIOŚ/PMŚ)	34
Mapa 9. Obszary Natura 2000.....	39
Mapa 10. Obszary chronionego krajobraz oraz parki krajobrazowe	39
Mapa 11. Korytarze ekologiczne	40
Mapa 12. Lokalizacja form ochrony przyrody na tle projektowanego układu komunikacyjnego gminy Międzyrzecz.....	101
Tabela 1. Wymiar przestrzenny realizacji założeń Strategii Rozwoju Gminy Międzyrzecz 2030	8
Tabela 2. Ocena stanu wód powierzchniowych wg jcwp na terenie gminy Międzyrzecz.....	19
Tabela 2. Ocena stanu wód powierzchniowych wg jcwp na terenie gminy Międzyrzecz.....	21
Tabela 4. Jednolite części wód podziemnych na terenie gminy Międzyrzecz.....	25
Tabela 4. Wybrane wyniki jakości powietrza dla strefy lubuskiej w 2021 roku	29
Tabela 64. Zmieszane odpady zebrane w ciągu roku w gminie Międzyrzecz w latach 2012-2020	36
Tabela 65. Odpady zmieszane na 1 mieszkańca w kg w latach 2012-2020	36
Tabela 1. Obszary chronione na terenie gminy Międzyrzecz.....	37
Tabela 6. Ocena wpływu na środowisko kierunków działań Strategii Rozwoju Gminy Międzyrzecz 2030.....	52
Tabela 7. Analiza kierunków działań mogących oddziaływać na środowisko w odniesieniu do usytuowania, rodzaju i skali	60
Tabela 8. Cele PEP 2030	79
Tabela 9. Opis oddziaływań na środowisko w odniesieniu do poszczególnych kierunków działań.....	82

WYKONAWCA
MAREK
KARŁOWSKI
ul. Piłsudskiego 10/12, 50-140 Wrocław
Dokument podpisany elektronicznie
podlega weryfikacji

Wrocław, 06.09.2022

Mgr inż. Marek Karłowski (imię i nazwisko Autora prognozy)

Instytut Badawczy IPC Spółka z o.o.

Ul. Ostrowskiego 9

53-328 Wrocław

**OŚWIADCZENIE AUTORA PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO O SPEŁNIENIU
WYMAGAŃ, KTÓRYCH MOWA W ART. 74A UST.2 USTAWY OOŚ**

Oświadczam, iż jako Autor prognozy oddziaływanie na środowisko dokumentu pod nazwą „Strategia Rozwoju Gminy Międzyrzecz 2030”, spełniam wymagania, o których mowa w art. 74a ust.2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2022 poz. 1029), tj. posiadam ukończone w rozumieniu przepisów o szkolnictwie wyższym jednolite studia magisterskie o kierunku ochrony środowiska. Ponadto jestem autorem minimum 3 prognoz oddziaływania na środowisko dla dokumentów strategicznych. Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

podpis Autora prognozy